

312632

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

శనివారము 12 } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 14 వ తేది శుక్ర వారము } సంచిక నంబి
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 14th NOVEMBER 1930. } No. 185
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర కార్తికమాస బహుళ నవమి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెంటుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీట్టిజూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

109, శ్రీరంగేశ్వర, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వసంతకుసుమాకరము.

మమమేహము, అతిమాత్రము, రాగములు, శుక్రవృద్ధి, శుక్రతయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపు క్షయము, కఠిన్యాధులు తీర్చించుటచే కలుగు మాత్రాతేయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు పదియవరములను వివిధరక వ్యయోగ్యుల నొందటకన్న బంగారము, వెండి, మంచినీళ్లు, పగడితలు మొదలగు వీరైన తైలములైన పప్పులతో సిద్ధపరచబడి నిశ్చయముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన "మా వసంతకుసుమాకరము"ను నేవించి కాళ్ళతొట్టమునా నొందుట ఉత్తమ పద్ధతి. అనేకలు నేవించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు. ఈ 1-కి రూ. 20 శాస్త్రీయముగ తయారుచేయబడిన 224 రకముల మేహములు గలవు—కేటలాగు ఉచితము. వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపాస్టు, తూర్పుగోదా వరిజల్లా.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్.

స్థాపితము—1928.

హెడ్ ఆఫీసు:—

బందరు.

బ్రాంచీలు:—

కాకినాడ, హైదరాబాద్.

కరెంటు ఆకౌంట్లు మీద నూటికి రూ 2 1/2 చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. ఖాతా పెట్టుకొనటకు ప్రారంభ రుసుము లేమియు లేవు.

నేవీన్స్ బ్యాంకు ఆకౌంట్లుపై నూటికి రూ 4/ చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీద వడ్డీ రేట్లు ప్రత్యేకముగా వ్రాసిన తెలియజేయబడును.

అన్ని విధముల బ్యాంకింగ్ వ్యాపారములను చేయబడును.

దోర్బల శోభనాది శాస్త్రీ యమ్. ఎ., కార్వడ్య.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి. మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో నెల్లను మొదటివా" రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఊరవర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

జాతకము

కార్తికమాస నవమిగాని జనవరము 1930 సం॥ 11వ తేది 11:30 గంటలకుగాని ఈ తైలము వ్రాయుకాలముగాని చూపు చూపి నచో తాతవనియొక్కరూపము, వ్యవహారము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళాత్రిమ, ఆయుర్వాయము, ఉద్యోగము, తీవ్రము మొదలుగాగల 28 విషయాలు వ్రాసి రూ. 2-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యాలెండరు తీసినుచో ఊర సంతక ఫలము. 1-4-0.

ఆకల్ల వేరటకాశ్రమ,

శ్రీరామేశ్వరం, శాస్త్రశిల్పశాస్త్ర, శాస్త్రశిల్పశాస్త్ర.

"హనుమాన్ మంత్ర కవచమ్"

దిగంబరసాధులుంగవుని మహిమ గలది.

లోక మంతయు ఉద్ధరించుచున్నది!

ఎందరో లక్షలకొలది మానవులకొక్కొక్క వరప్రసాద మై దిగంబర యోగిపుంగవుని మహామంత్రములకు ఎట్టి ఆసాధ్యమైన కార్యములైన కొనసాగునని అనుభవముపై ప్రతిమనుజు డెడంగుటే గాక మాకు ఎప్పు యోగ్యతాపత్రకలే నివర్తనము

లని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వింపెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, దాకినీ, బాలార్జునులు మాయమగును. దివలకు ధన లాభము, వర్తకులకు వ్యాపార వృద్ధి, నిరుద్యోగులకు పను ద్యోగము, విటకాండకు వశికరము, బలహీనులకు వీర్యవతు త్వము, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గొడ్డాండకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, ఏ శోక్తెలైనను మాకు వ్రాసినచో ఆక్షణమందే భగవంతుడు మీకు శుభము చేయవచ్చును. యెక్కువ వర్ణించుట మా కపమృతము. సంబోధించువారు దురదృష్టవంతుల మని విచారించెనరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రామకవచం, బంగారుది, రూ 8. మహాపురుషుడు శివములకు శివముపాయ సమర్థుడు హనుమాన్ ది వెండిది రు 5; రాగిది రు 2-8-0; బంగారు క్షీ తులం రు 5. వాఖలా లేదా పబ్బు వాపనిచ్చెదము; రుద్రాపుష్పవలెను.

వ.రా :—శిరస్సానం చేసి ఆర్ధర యివ్వవలెను.

పండిట్ ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము

నాగావళి నది ఒడ్డున, చికాకోల్.

భారతపారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

భీమవరము

తృతీయదినము

రాయనం వెంకటరామయ్యగారు (ప్రీ డర్, భీమవరం)

గావించిన ప్రసంగము

నాగరికతగల దేశములలో భారతదేశమునకంటె దక్కిన దేశములు భాగ్యముమై యున్నట్లు విమర్శనలన ప్రస్థాపకము. ఇందుకు గారణము, జీవితమున కావ్యకమున పదార్థమునా దేశములు తమ దేశములలో దయాచుచేసి యితర దేశములకు సెనుమతి జేయుచు వాణిజ్యముచే ధనసంపాదన చేసి పేదరికము లేకయుండుటకప్పు కేరొందు కనుపించును. వారి పరిశ్రమలు ప్రకృతికాస్త్రజ్ఞానములన పెంపొందుచు వారి జీవితముల నెంతయు సౌఖ్యవాయకములగు జేయుచున్నది. మన దేశములు మాత్రము మామూలు కృషిచేయక రాతిక్రింది గడ్డి పొరులవలె వెలవెలబారి యున్నది. లేక యడుగుంటున్నాడు. చిరకాలమునాటి నాగరికత సేద్యమును కేల గున్న పంటలు పండించుటయు, పండిన పంటలను వర్షకు కొని యమ్మి వ్యాపారము చేయుటయు, పంటలు పండకున్న కాలపులో బడి ప్రజలు బాధపడుచుండుటయు, జనులు తమ పంటలను యథాస్థితిలో స్వల్ప వెలకు నితర దేశములకు విక్రయించి వానితో జేయబడిన వస్తు సామగ్రిని, ఇతర వస్తువులను ఇతర దేశములనుండి అధిక వెలకు మరల గొనుచుండుటయు, మనదేశములో మనము సాధారణముగ జూచుచుండి విషయములై యున్నవి. మన దేశములో పండే ప్రతిదేశము 2-3 వ వంతు ప్రతియు, వార, ఆహారము వేరువేరు మొదలగు చతురు గింజలు, కొన్ని ధాన్యములు ఏటేని నితర దేశములకు సెనుమతి చేయబడుచున్నవి. 1928-1929 సంవత్సరములో మన దేశమునుండి యెగువత్తయిన 830 కోట్ల రూపాయల విలువగల సరకలలో 170 కోట్ల వెలగల మన దేశములో బండిన పంటసరకులు గానే యెగువత్తయిన యున్నవి. పనిచేయు వాండ్రలో హిందూ దేశములో నూటికి 73 వంతున వ్యవసాయపు పనులు చేయు వారై యున్నాడు. నూటికి యెనుమండు ఇంగ్లండులోను 24 రు జర్మనీలోను, 32 రు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను 40 వుండి ప్రాన్స్లోను వ్యవసాయపు పనులు చేయుచు మిగిలినవారు పారిశ్రామికములు చేయుచుండురు. మన దేశములో సంవత్సరము పొడుగునను, పనిచేయదగినవారిలో మూడవ వంతు మంది సోమరులై యుండును జేయకయుండురు. దేశ మిట్లుండ, మనదేశమున నేవో ప్రదేశములను 1840 సంవత్సరము మొదలు 1900 సంవత్సరమువరకు ఆరు పర్యావరములు కరవు వచ్చుటయు అప్పుడు రెండు కోట్లు మొదలు ఆరుకోట్ల యెనుబది లక్షల ప్రజలు ఔనుపీడితులగుటయు అశ్వశక్తికరము కాదు ఔనుములు లేకున్నను, జీవనము జరుగక బాధపడు జనులెందరు మనదేశమున నున్నదియు నందరకు ననభివృద్ధి కేద్యము.

ఇక నితర దేశములకు గూర్చియు, వారు చేయు పరిశ్రమలను గూర్చియు, ఆందులమున వారికి గల లాభములను గూర్చియు తెలిసికొనుటకు మన మాయా దేశములకు బోవ నవసరములేదు. మన పట్టణములలోని యంగడులను జూచిన చాలును. ఇంగ్లండు, జర్మనీ, జపానదేశముల నూలు, వస్త్రములు, జపాను, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఆస్ట్రేలియా, ఫెర్టియము దేశముల కాగితములు, వ్రాతపరికరములు గాను సామానులు, ఇంగ్లండు, అమెరికా దేశముల యువ సామానులు, స్విడ్జర్లండు, అమెరికా, జపాను, జర్మనీ దేశముల గడియారములు, బావారీయ, నానాదేశముల నాహారాది వస్తువులు మనదేశపు అంగడులను నింపివేయుచున్నవి. కొట్ల కొలది ద్రవ్యములు వెచ్చించి మనదేశము లీవస్తువులను కొనుచున్నాడు.

ఇట్లు చిన్న చిన్న దేశములైనను కాస్త్రజ్ఞానమును సంపాదించి యు అనుభవమును బొంది యు పారిశ్రామిక పనులను నేర్పరితనముగ జేయుచు వాణిజ్యముపలుపుచు భాగ్యవంతులగుచుండ సోమరులమై జీవకమున గొట్టుకొనుచు మన మెంతకాల ముండవలయునో మనమే నిశ్చయించుకొనవలసి యున్నది గాని మన సిగ్గుగతులకు నన్నుల నిండించులిన పనిలేదు. 'పరభృతము' వలే మన దేశ మెంతకాలము, జీవితమును సౌఖ్యముగను, ఆనందముగను, శాంతిముగను గడపుకొనుటకు వలయు వస్తుసామగ్రికి సంయత్నము, ఇతర దేశములపై భారము వైచియుండి స్వసామర్థ్యము లేక యుండునో అంతకాలము మనదేశమునకు భాగ్యవరము కలుగదని చెప్పుటకు వెనుదిరు నవసరములేదు. పారిశ్రామిక పనులనుండును పరిశ్రమలందును మనదేశ మిట్లు వెనుకబడి యుండుటకు గారణము దేశములో నట్టికానికి వలయుసాధన సామగ్రి లేకగాని జనులలో జ్ఞానము సంపాదించే శక్తిగలవారు లేకగాని కాదు. కొంతకాలము క్రిందటివరకు తెక్కిన దేశముల

వలెనే మన దేశమునూడ స్వసామర్థ్యము కలిగి సౌఖ్యవహమై యుండెడిది. కొన్ని విషయము లం దితర దేశములకంటె మిన్న యై యుండెడిది. కాలక్రమమున ననేక కారణములచేత యీ దేశము నవ్వినది. ఆధ్యాత్మికజ్ఞానవిషయమున మన వేదాంత తెట్టితర శీతీయులనెల్ల విస్తృతమంభూతులను జేసికొ యుటై యితర కాస్త్రజ్ఞానమున మనదేశమున సుప్రసిద్ధి లుండియుండకపోలేదు. సాధారణముగ ప్రపంచమున నెక్కడను గానరాని శిల్పి చిత్రలేఖనా నైపుణ్యము లొకకాలమున మనదేశములో బ్రబలియుండెనటకు మనదేశమునం దంతటను వెలసి యుండిన పూర్వపు దేవతములునా, అజంతా, ఎల్లోరా మాన్యు ప్రదేశములందలి గుహలు శిలావిగ్రహములు సాక్షిభూతములు. కొన్ని శిలావిగ్రహములకు వేరుబడియున్న వర్ణములు వందలకొలది యేండ్లు గలిగించినవి విస్తృతము కాలేదు. మనదేశమునందలి రత్నకంబళములు, డక్కా-మల్లులు, విశాఖపట్టణపు దంతపుపనులు, కొండపల్లి బొమ్మలు నుప్రసిద్ధములు. చాణక్యని అర్థకాస్త్రము నంత 'పింగాని, యని మనము వాడుకగా చెప్పుకొను మహిమా విధానము చెప్పబడియున్నది. దానికి అవతేష్ట మనుపద మా గ్రంథమునం దుపయోగింప బడినది. అక్కరు చక్రవర్తి కాలముననుండి రాజానుస్థింపపువుయొక్క రాజనందము చిత్రకవులతోనిండిన 'పింగానీ' మహిమా కలిగియుండెనని తెలియుచున్నది. దీనినిబట్టిచూడగా 'పింగానీ' పూతనగురించి మన దేశీయులు చాలకాలము క్రితమే తెలిసి యుండి యా పనులు చేయుచుండిరని తెలుచున్నది. రాజపుత్రస్థానమున 'జైపూరు పింగానీ' లని యిప్పటికిని బ్రసిద్ధియున్నది. 'పింగాని' కిని, 'గ్లాసు' నకును చేయుధానములో చాలసంబంధము గలదు పూర్వకాలమున మనదేశములో 'గ్లాసు' పనులుగూడ జేయుచువచ్చిరనుటకు సందియములేదు. మనదేశమున చాలకాలమున సాధించిన పైని యను పాశ్చాత్య చిత్రకారుడు హిందూదేశములో కృత్రిమరత్నములు చేయబడుచుండెడివి తన చిత్రలో తెలిపి యున్నాడు. కొన్ని వందల సంవత్సరములక్రిందట నుండిన వేమనకూడ గాజాదిపపు గొప్పలగుగూర్చి చెప్పుచున్నాడు. మన పూర్వులు ఓడలు కట్టి సముద్రములు దాటి యితర దేశములతో వాణిజ్యము సుఖపును జావానున్న దేశములలో తమ రాజ్యమునుగూడ గొంతకాలము స్థాపించేసినారు. వెనుక ప్రబలియుండిన కాస్త్రజ్ఞుల ముట యటించనిచ్చినను తాను ప్రకృతికాస్త్రవిషయమున ఎనికెట్లిన నూతన సంగతులతో నాగరిక ప్రపంచమును అశ్వశక్తియున నోలలాడించు జే. సి. బోనునుతోత్ర జన్మించిన నీ దేశమున కాస్త్రజ్ఞానమును సంపాదించక క్రిగల వ్యక్తులకు గొడుగుయుండదు.

ఇక దేశమును జూచితిమా పరిశ్రమలకు వలయు వస్తువులకు వుట్టింట్లు. ఇందలి రత్నగర్భితమైన పర్యవరములు, నిర్మలజల సమకలులగునగులు, తటాకములు, జలాశయములు, పలువిధ సస్యగర్భయను భూమి దూరదేశాదికస్థులముల నాకర్షించుచున్నది. బలగారు, ఇనుము, అగ్రగూ, నేల బొగగునూ దేశ మంతట నులిగొనియున్నవి. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, ప్రాన్స్ దేశము తప్ప అయినావన్న మన దేశముతో సమముగ దేశములేవు. జలాశయముల మూలమున విద్యుచ్ఛక్తిని వుట్టించి యందువలన వారి శ్రామిక పనుల నేన్నిటి నో తయారు చేయవచ్చునని పలువురు చెప్పుచున్నాడు. మనదేశమున నిప్పటికి నికువదిరెండుకోట్ల యడవదిలక్షల యకరములభూమి నేవ్యురుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇంక ననేకకోట్ల యకరములభూమి నేద్యమునకును, ఇతరపనులకును ఉపకరించుభూమియున్నది. ప్రపంచములోనున్న పశువులలో దాదాపు మూడవంతు పశువు లీదేశమున నున్నవి. ప్రతిరంబుడుం దమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు తప్ప మనదేశమును మించు దేశములేవు. వస్త్రములకు రంగుజేయుటకు వలయుపదార్థములు, రబ్బరు, చర్మములు, చర్మములను వాగుచేయుటకు వలయు సాధనములు ఈదేశమున మెండుగ గలవు.

పరిశ్రమలకు నవసరము సాధనములు మిక్కిలముగా గల మనదేశమున నాపవలన విరివిగాజేయుటకు నట్టిసాధనములు లేనిదేశములకుండు ప్రతిబంధము లేమియునుండవు. ఇక దేశములనుజూచి మనదేశములుగూడ నక్కడక్కడ కొన్ని పరిశ్రమలను ప్రారంభించినారు. బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, నాగపూరు మొదలగు ప్రదేశములలో గాంతికాలము నుండినే తయారై యున్నా పింపబడి పనిచేయుచున్నది. ఖాన్ పూరులో కాలపాను నేయబడుచున్నది. దాయల్ బాగలో నేతపమలేగాక, డిబకలములు ఫోటోగ్రాఫులు, గాజా సామానులు సంయత్నము చేయబడుచున్నది. కలకత్తాలో, క్రాస్ అండు సిలికేటు పెద్దన్న అను వర్తక సంఘమువారు గాజాసామానులు చేయుచున్నాడు. మధ్యపరగ జాలలో తాతానగరము తాతాసంఘమువారు విరివిగా నికుప సామానులు చేయుచున్నాడు రాజమహేంద్రవరమున ఆంధ్ర సేవరిమిల్స్ వారును కొన్ని యితరచోట్ల మరి యితరసంఘములవారును కాగితములను తయారు చేయుచున్నాడు. కాని

యిట్లు సంఘములెన్ని యేర్పడి పనిచేసినా, ఒక చెప్పదగిన కొట్ల ప్రజలు గల యీ దేశమునకు జాలవనిగాని, యీ దేశము లీతర దేశములతో వర్తకము జేయుటకు జాలవనిగాని చెప్పవలసినది. మరియు పరిశ్రమలకు వలయు పరికరములన్నిటిని మనదేశముననే సమకూర్చుకొని యితర దేశములు చేయుపనులను గూడ నున్నియున మించవలయును. మనదేశ యవసరముల కేగాక యితర దేశములకు సెనుమతి చేసి దేశకారీద్రవ్యము పోగొట్టుకొనవలెనన్న, విరివిగా పరిశ్రమలు జరుగవలెను. అందుకు (1) తగుధనము (2) దొరతనమువారి సహాయము (3) యంత్రసామగ్రి లేనినో చేతిపనులు చేయ సమర్థత ముఖ్యముగా గావలయును.

(1) తగు ధనము

మన దేశములో జనసామాన్యము పేదవారు. చిరకాలము నుండి మనల నాశ్రయించుకొనియున్న యాచారములు, పెండ్లిండ్లు మొదలగు కార్యములు మన నెల్లప్పుడు బుర్రుగ్రులు గనే యుంచుచున్నవి. అట్లు మన ద్రవ్యమంతయు వెచ్చించుచుంటిమేనీ, మన మెట్టి పనులను జేయుటకు నసమర్థుడమై యుండుము. నుటియు త్రాగుదునలన చాల ధనము జనునొడి బోవుచున్నది. కావున మనము ప్రపథమమున జేయవలసినది మన దేశములో ద్రవ్యము అవసరముగ వెచ్చించవడకుండగను, నన్ను జరుపబడకుండగను, జీవధనముగూర్చి దానిని పరిశ్రమలకు వినియోగపరచవలెను. వ్యయవయమున నారదుడు ధర్మజానకు బోధించిన బోధనను గమనించుడు:—ఆయంబు నందు నాల వ భాగ మొండె, మూడవభాగ మొండెం దర మొండెగాని విక్రీతి నేయగారు వ్యయంబు. ప్రత్యేకించి యొక్కొక్కరు తమ స్వల్పసముతో బనిచేయుటకంటె బలపులు తమ ధనమును గూర్చి పనిచేసినచో విరివిగను, లాభకరముగను పరిశ్రమలకు గావించవచ్చును. పరస్పర సహాయముననే జర్మనీ, సంయుక్త రాష్ట్రములలో వాణిజ్య మెక్కువగ సాగుచున్నది. పరస్పర సహాయముననే న్యాయస్థిత, బండారల యందలి నమ్మక, ముఖ్యావశ్యకములు. పనిచేయువారుగూడ తమయందు జూలగుల నమ్మకము గలవానరాదు. మక్కు గొడుగులవలె వారిశ్రామిక సంఘముల లేన నెత్తి యేవో యొక్కొక్కరూ నంతరింప జేయరాదు. అట్లు జరిగిన, ప్రజలకు పారిశ్రామిక సంఘములందు విశ్వాసముపొయి వానికి మరల బోవ నుత్సహించరు. అందుమేనో దగు ద్రవ్య సహాయమును పరకార పరపతి సంఘములకు 'బ్యాంక్' లను సాపించుకొని వాని మూలమున నావశ్యకములను దీర్చుకొనుచుండవలెను. పారిశ్రామిక సంస్థలకు మనదేశ జనులు తమ ధనమునే పెట్టుబడి పెట్టబడవలసినవస్తువు. మరియు నట్లు పెట్టుబడికి బోవు నడ్డివ్యాపార లాభమును నన్నుచేయును. ప్రస్తుతిమున మన దేశములోని పారిశ్రామికాది సంస్థలలో నెనిమిది వందలకోట్ల యన్యదేశీయుల ద్రవ్యము పెట్టుబడి పెట్టబడినట్లు తెలియుచున్నది దీనివలన, శాంతద్రవ్యము మనదేశమునండి నడ్డిరాపమున బోవుచున్నదో చూడుదు దేశము పారిశ్రామికాభివృద్ధి బొందవలెనన్న నిరపేక్షితు లన్నియు మారవలెను.

2. దొరతనమువారి సహాయము

పారిశ్రామిక సంస్థలలో పరిపాలకుల సహాయ మత్యంత యవసరము. జనులు ముప్పుకొను ద్రవ్యమునకు జేయూతిగా దొరతనమువారుగూడ విరాళము లొసంగి ప్రోత్సహించినచో నట్టి సంస్థలు నులభసాధ్యములగును. జనుల హైన్యస్థితిని జక్కబరచుట ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వ రత్నము. జనుల యాధికారి పరిస్థితులను దొరతనమువారు గమనించకపోలేదు. దొరతనము వారు యేర్పాటుచేసిన భూమి యభివృద్ధి, వ్యవసాయదారుల ఆప్య, చేతిపనుల సహాయపట్టములవలనన, సహకారపరపతి సంఘములు 'తొట్టుబ్యాంకులు' వలనను వారు చేయుచున్న సహాయము విదితము కాగలదు. 1929-1930 సంవత్సరపు పారిశ్రామిక శాఖాసరిపాటి నాని వేదిక ప్రకారము దొరతనమువారు కాలికట్టులోని కేరళసబ్బు కర్మాగారాన్ని నిర్మించున విరాళమును గూర్చియు నింక నిట్టి పట్టుబడు వారు చేయబూనిన ప్రోత్సహ సహాయమును గూర్చియు తెలియ నగును. వారిల్లెన్ని విధముల కూయము చేయుచున్నను వారు చేయలేగిన దింక నెంతయో నన్నదని చెప్పుసాహసించుచున్నాను. సామాన్య విద్యతోపాటు నానావృత్తివిద్యలను కూడా కరవుటకు దేశమునందు పలుచోట్ల పాఠశాలకేంద్రపాఠ కర్మవిద్యల ప్రబలచేయుటయు నందుమూలమున సామాన్యజనుల జీవనములకు సాధారణ కల్పించుటయు దొరతనము వారి కర్తవ్యములలో నొకటి. మరియు పారిశ్రామిక సంస్థలకు దగు ధన పోషణచేయుటయేగాక ఈసంస్థల మూలమున దేశములో వస్తువులకు బోటిగ నితర దేశములలో జేయబడు వస్తువు లీదేశమునకు దిగుమతియగునపుడు వానికి దగు సులభము విధించియు విదేశపు వస్తువులకంటె బ్రతుముగ నమ్మబడునట్లు జేసి వాని విక్రయమును నిరుత్సాహపరచుట దొరతనమువారి ముఖ్యకర్తవ్యము.

3. తగుయంత్ర సామగ్రి లేనిచో

చేతిపనులయందలి నమర్రత

యంత్రములు పోడిమికి గారములు. వర్షియములొడక్కువకాలములో పనులను చేయుటకు యంత్రములు సాధనములు పలుకొండ్రయవశ్యకములేక వానివలన పనులు జరుగవు.

పనియు సున్నితముగ నుండవచ్చును. కాని యంత్రములు సులభ సాధ్యములు కావు. వాటిని విరివిగాగొని దేశమందంతటను స్థాపించదగిన యార్థి కష్టితి లేదు. యంత్రములు మనదేశములోనే తయారుచేయబడు అవసరాలేదు. ఇదిగాక పరిశ్రమలలో గొన్నిటికి యంత్రసహాయ మక్కరలేదు. చేతిపనులలో పురుగులతో బాటు స్త్రీలును బాల్యనవయులు. మన దేశములో పురుగులు స్త్రీలు సమానముగా నున్నార. అట్టివో స్త్రీలలో గొండ్రెవను పరిశ్రమలలో బనిచేయనియెడల మానవశక్తి కొంత వృధృమగును. మరియు నిరాశ్వాసముగా ప్రతివారము జీవనము జీసికొని జీవనాధారము సంపాదించుకొనుట యావశ్యకము. ఆహారముతో సమానమైన యావశ్యకమైనది వస్త్రములు చేతిపనులలో మాఖ్యమైనది నేతపని. నేతతో సంబంధించిన పనులు ప్రతియింటను ప్రతివారము సులభ సాధ్యముగా జేసికొనదగి యున్నవి. రాట్నములు, చేతి మగ్గముతో నెంతటి సున్నితములైన వస్త్రములైనను మన దేశములో కొంతకాలముక్రితమవరకు తయారు జేయుచుండెడివారు. ఇప్పుడేమి క్రమముగా క్షీణించినది. పునరుద్ధరణ చేయబడుట మాఖ్య కర్తవ్యము. అల్లిక కట్టు, చేతికట్టులు పేమనేత, జామ్ములు, బొత్తములు, రంగులవేయుట మొదలగునవి యంత్ర సహాయ మక్కరలేకయే చేతిపనులుగ జేయబడవచ్చును. కాగితములు, వ్రాత పరికరములు, లోహపు కషలా, గాజు పనులు యంత్రసహాయమున జేయవచ్చును.

పారిశ్రామిక సంస్థల సేర్పరచుటలో వివక్ష లేక దేర్బాటుచేయరాదు. ఏదేదేశములందేదేశముల కనువగు సాధనములు దొరకునో ఏదేదేశములందేదేశముల ఆవశ్యకమొగమనించి ముచియు నాయా ప్రదేశములయందాయా పరిశ్రమలు సాధింపబడవలెను. ఒక్కచోట సంబంధములేని పరిశ్రమలు పెక్కుచోట పంపింపుట మన ప్రయోజనముండదు. ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులలో సాధ్యమైనంతవరకు మానవశక్తిని వ్యవసాయవృత్తి నుండి తప్పించి పరిశ్రమలకు వినియోగపరచవలెను. మరియు ధనమును సాధ్యమైనంతమిగిల్చి పరిశ్రమభివృద్ధి నిజేదించవలెను. ఈవిధమున దేశజనలు తమశక్తిధనములను పరిశ్రమలపై పును మరల్చిరేని యతికి ప్రయోగ పారిశ్రామిక వస్తువులకొరతను దీర్చికొనగలుగుదురు. వంచనలేక తనిచేసినచో గొంతకాలములో నితరదేశములనుండి మనదేశమునకు విగుమతియగువస్తువుల నన్నిటిని మనము చేసికొనగలుగుటయే గాక ఇతరదేశములకు నెగుమతిగూడ చేయగలిగిన నస్థితిలో నుండుము. కొంతకాలముక్రితమున తమ పాశ్చాత్యదేశములకంటె. వెనుకబడియున్న కొన్నితూర్పు ఖండదేశములు సంయతము తమకేక్రియక్షుల సుపయోగించి వర్తకాన్నత్యమును పొందగలిగినవి. అదేశములకుండిన సౌకర్యములు కొన్ని మనకు లేవను కొందరు చెప్పవచ్చును. నిశ్చయమైనపుని కత్తో సాధింపరాని పనులులేవు. జనులు తమ సామర్థతనమును ఎదరియు, కొలదిపాటిబాధలను పాటింపకయు కృతసిక్కియులు కావలయును. పరిశ్రమలవలన నిజముగా మనదేశపారిశ్రామిక తోలగవలెనన్న, మూలధనము నియగలవారు మూలధనము నిచ్చియు, నితరులు స్వదేశవస్తువులనే వాడియు తమకర్తవ్యమునొనర్చవలెను. ఇట్లుదేశజనలెల్ల ధైర్యవీర్యములతోను ఆస్యోన్మత తోను ననిచేసి తమహౌస్యమును బాపుకొని పారిశ్రామికస్వాతంత్ర్యమును బడయుదురగాక!

* * * * *

మిత చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిపంతులుగారి యువన్యాసము

ది 6 నవంబరు 1920వ తేదీని ప్రదర్శనసభ కధ్యక్షత వహించి కొన్ని బహుమతులు పంచిపెట్టు పందర్శనమున మ. రా. రా. శ్రీ చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తి పంతులుగారు స్వదేశ వస్తువులంబన ప్రారంభమునుగూర్చి చెప్పిన యువన్యాసపు సంగ్రహములు:— దేశములోని జనులు సాధ్యమైనంతవరకు తమ దేశమునందు నివసన్నమగు వస్తువుల వాడవలసియొండట శ్వశస్సి ద్వమైన ధర్మము. ముంతేకుల కంకణముల కద్దముతో పనిలేనట్లు నిధాంతమును సాధించుటకు యుక్తులతో పనిలేదు. సంతకు ముగలవారికిక యంతమును చెప్పిన చాలును. మానవులు పశ్యశ్యవని కటంబము- ఒక ప్రదేశములోని జనులు ఒండొరుల పరిశ్రమ ప్రతిఫలముచే జీవయాత్ర గడుపుటలో మహాసౌకర్యము గలుగు గావున నది యాశ్యోరోద్ధిష్టమైనవిధానమగుట నిశ్చయము.

కయము. వారి జీవయాత్రకు గావలసిన ప్రధాన వస్తువులు అన్నవిస్త్రములు గదా. వీని సంపాదన కొరకై పొలుపడవలసిన కర్షకుడు, కమ్మరి, కుమ్మరి, వండ్రంగి, కంచరి, ఏమలవాండ్రు సాలెవాండ్రు లోనగునా రెల్లరు ఏద్రుదేశముననుండునా రాద్రదేశమున వారివారి పరిశ్రమల ప్రతిఫలముతో జీవయాత్ర గడుపు తెంతయు స్వాభావికమును సుకరమును గావున నదియే యాశ్యోరోద్ధేశము.

2. హిందూదేశమున గ్రామసంఘములు సురక్షితములై యుండినంతవరకు స్వదేశవస్తు వినియోగవిధానము సర్వగ్రామ జనతారకముగా నుండెడిది. ఇటీవల యంత్రకాలాశ్రయము వచ్చిక పిమ్మట పరిస్థితులు తారుమారైనవి. స్వదేశవస్తులలో సంతోధముగల్గి వృత్తిచేదనుయొక్కును. వృత్తులు మూలబడిన అన్నివృత్తుల వారును కర్షకవృత్తిని ఆశ్రయింపవలసి వచ్చినది. నేడు కర్షకు కునియవస్థ ఫలరహితమును దుర్భరమును అగుచున్నది. రైతులే మనదేశమునకు వెన్నముకనండివారు. వారు చితికిపోయినచో దేశము క్షీణగతి నందగలదు. యంత్రకాలా లాభసిద్ధాంతమునకు గూడ ఉపపత్తి లేకపోలేదు. కాని సిద్ధాంతములు దేశకాలముల బట్టి మార్పుబెందుచుండును. ఈ సిద్ధాంతముకూడ నేడు మార్పు నందుచునే యున్నది. పరిశ్రమలు సాధ్యమైనంతవరకు గృహ పరిశ్రమలు గావలసియున్నవను సిద్ధాంతము నేడు పలుపురముత మై యున్నది. ఏది యెట్లు యున ను హిందూదేశకాలముల కి సిద్ధాంతమే తరబోపాయము. కావున స్వదేశపరిశ్రమలకు వలయు నెడల మారుదు కుండలలో నగు నవీనయంత్రసహాయమున నుద్ధరించి ప్రోత్సహింపవలెను.

3. స్వదేశవస్తుప్రదర్శనముల సాగించుటకు ముందు ఒక ప్రదేశములో ప్రోత్సహములేమిచేకట్కంచి, నశించుచున్న వృత్తులను జీవింపజేయుటకు వలయు ప్రబోధము సాగింపబడవలెను. కొందోపాడులో స్వదేశవస్తులు కుట్టుదురు. అజ్ఞరము విసానోడేనుగ్రామములలో ఇత్తెపాత్రసామానులు చేయుదురు. ఏలూరులో రత్నకంబళములనేయుదురు. విశాఖపట్టణమున దంతత్రువలను బొమ్మలును చేయుదురు. నర్సాపురములో ఇమవపెట్టెలచేయుదురు. ఇట్టి ప్రదేశపరిశ్రమల ప్రోత్సహించుటకై కావలసినంత ప్రబోధము సాగింపవలెను. పిమ్మట ప్రదర్శనములు ఏర్పాటుచేయవలెను. అట్లుచేసిన చేతిపనులను ప్రదర్శనములును పరస్పరప్రోత్సాహములై సాగిపోవును.

4. విరమించుటకు పూర్వ మొక యంతము సుపస్థితిం చుట యవశ్యకము. హిందూదేశమున సర్వధర్మసమన్వయము జరుగవలసియున్నది. అట్టిసమన్వయమిది యగునప్పటికి సర్వ ధర్మములను "అహింసా" బద్ధములై యుండును. కావున మన దేశమున సాగు నేయుద్యమమైనను "అహింసా" బద్ధమై యుండవలెను.

అయంనిజః పరోవేతి గణనా లఘుచేతసాం | ఉదారచరితా నాంతు సమధైరవటుంబకమ్ || అనునది ఉత్తమలధర్మము-జనసామాన్యమునకు ఆదర్శము-స్వదేశపరిశ్రమల పోషించట, "ప్రథమాతిక్రమణే న్యామ భావాత్" అను నన్యాయముప్రకారము, తోడిదేశవాసులయెడల ప్రేమ బాధ్యతల గుర్తించి చేయవలసినదే కాని తదితరుల యెడ ప్రేమాభావముచే ప్రేరితమైనది కాకూడదు. అందు ద్వేషమునకును, ఈర్ష్యానూయాదులకును తావులేదు. సామాన్యజనులకు ఈశ్వరుడు అలకారము చేతుల పిడికడు. వృద్ధయులు మాత్రమే ఆపాదించినారు. కావున వారు ప్రపంచమునంతకు కొలచేరలేరు. తమ వృద్ధాయుషందలి ప్రేమసాగరమున ముంచియొత్తలేరు. కావుననే వారు గర్భంతరము లేక దేశమునో ప్రదేశమునో తమ కార్యనిర్వహణమునకు తగిన శ్రేత్రముగా గొనవలసి యున్నారు.

చతుర్థ దినము

మి.రా|| శ్రీ రాయసం వెంకట్రామయ్యగారి అధ్యక్షతన సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభింపబడెను. మి.రా|| శ్రీ భువిపాటి వత్సనారాయణగారు బి. ఎ. ప్రీతర, నర్సాపురం) స్వదేశీ భూనేమా, విత్తులముగా చెప్పము, విడ్డుల తల్లులను ఎట్లు చూచుకొనెదరో, అవిధముగానే దేశప్రజల తమ దేశమునుగూర్చి అవిధముగానే మాడవలయు వనియు, దేశమాతకొరకు ఎట్టి త్యాగము గలయినను చేయవలయుననియు, కాని ప్రస్తుత కాలమానసితి అట్లు లేదనియు, దేశమాతను తెలపెట్టువా రకదనియు చెప్పుచు ప్రస్తుత దేశకాలసితిని గురించి మాట్లాడిరి. తరువాత మ.రా-శ్రీ అల్పల వీరరాఘవరావు గారును, స్వదేశోద్ధ్యమముయొక్క లాభములను నడిపిరి. తదుపరి అధ్యక్షులు అంత్యోపన్యాసము చేయుచు వైశిష్ట్యానకుల అభిప్రాయములను విమర్శించిరి.

పంచమదినము

సాయంత్రము 4-30 గం మి.రా|| శ్రీ చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిగారు (పెన్న నగర్ను మెంటు ట్రాన్సులేటు)గారి అధిపత్యముక్రింద సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుల ప్రారంభ

పన్యాసము అయినపిదప రాట్నపు పోటీపరీక్ష ప్రదర్శనపు బహుమానములు ఈక్రిందిరీతిగా ఇవ్వబడెను.

- పురుషులు-రాట్నపు పోటీపరీక్ష ఇదివరలో కృతీయదినమున చెప్పిన వివరములు పోరబాటు అనియు, పునర్విమర్శించి ఈక్రిందిరీతిగా ఇవ్వబడెననియు, ఇందులకు ఆక్షేపణలుంటే చెప్పవచ్చుననియు నెచ్చుచు, పోటీకి వచ్చినవారి నూలుయొక్క నెంబరు పోతుగు వైరాలన్నియు మ.రా.శ్రీ అల్లూరి రామకృష్ణంరాజుగారుచదివిరి.
- 1. శ్రీ నెంబూరి రామనాథంగారు మొదటి బహుమానము వెండిగాను.
- 2. శ్రీ ఆదివి పురుషోత్తంగారు రెండవబహుమానము 1 వెండి చంపా.

తల్లిపోటీపరీక్ష - పురుషులు ఓదిలికెట్టి వెంకటేశ్వర్లుగారు బహుమానము 1 వెండి చంపా.

- స్త్రీల రాట్నపు పోటీపరీక్ష
- 1. శ్రీమతి భూపతిరాజు సరస్వతమ్మగారు ధర్మ శ్రీ రామమూర్తిరాజుగారు 1 పం|| విడివైదునేయబడి, ఇవ్వబు రాజమండ్రి చెరసాలలో యున్నాను. మొదటి బహుమతి 1 వెండిగాను.
- 2 శ్రీమతి పరిగొండ వెంకటరమణమ్మగారు 2 వ బహుమతి 1 వెండి గంధపుగిన్నె.
- 3. శ్రీమతి చావలి కామేశ్వరమ్మగారు 3 వ బహుమతి 1 వెండి కుంకుమబరిణి.
- 4. శ్రీమతి కలిదిండి నుబ్బమ్మగారు, 4 వ బహుమతి 1 గుండ్రపు వెండి కుంకుమబరణి.
- 5. శ్రీమతి దెంచలూరి మాణిక్యాలమ్మగారు 5 వ బహుమతి 1 గుండ్రపు వెండి కుంకుమబరణి.
- 6. శ్రీమతి బుద్ధిరాజు కామేశ్వరమ్మగారు 1 వెండి చిన్నగ్గాను.

ఇదికాక ఇకకలచే ఈ దినవ బహుమానములు పిక్కిలి సన్నముగా నడికినందులకు ఇవ్వబడెను. మ. రా. శ్రీ కొలుమర్తి నూర్యనారాయణగారు 60 వ నెంబరు నూలు రాట్నముమీద వడికిరి. బహుమతులు ఒకేసారి జంట నిరాపాత్ర గుప్తావారి కలము. మ. రా. శ్రీ రాయసం బాబునారాయణగారు తలిదీపాద 20 వ నెంబరు నూలు నడికిరి. పిక్కిలక్క-పని చేసిన పేరకు వెంటలు.

శ్రీమతి యందూరి వెంకటరమణమ్మగారు 40 వ నెం 1 నూలు నడికిరి. ఒక లక్కపనిచేసిన అగరు పత్తు. ప్రాంసు. తరువాత ప్రథమదినమున చెప్పిన ప్రకారము బహుమతులు ప్రదర్శించినవారికి ఇవ్వబడెను. అటుపిమ్మట మ. రా. శ్రీ కృష్ణింజటి నుబ్బారావు గారు, స్వదేశ పరిశ్రమలను గూర్చియు, భారతదేశము దేశభక్తిని గూర్చియు పద్యములు మృదుమధురస్వరముతో చదివిరి. పిమ్మట శ్రీ పాలకోడేటి వత్సనారాయణ శర్మగారు అధ్యక్షులగును. ప్రేక్షకులకు ఉపన్యాసములకును, విరాళములను ఇచ్చినవారికిని, ప్రదర్శకులకును వందనములను అర్పించుచు, స్వదేశ ప్రచారసమితి అను నొకసంఘమును ఏర్పాటు చేయుటయు, తవ్వారా స్వదేశ ప్రబోధము ప్రదర్శనములవలనను పరితలయందు ప్రయోగించుటవలనను, ఇంటింటికి స్వదేశవస్తువులను తీసికొని అమ్ముటవలనను, ప్రజలచే స్వదేశ ప్రేమకీర్తి బూస నట్లు వారిని హెచ్చరిక చేయుటయు మొదలగునట్టి ప్రచారము చేయుట ఆవశ్యక మని కొందరి మిశ్రుల అభిప్రాయ మనయను అట్లులేయుట సమంజసముగ యున్నది గనక వై స్వదేశ ప్రచార సమితియందు చేరు సభ్యులందరు వారమురోజులు లోపుగా స్వదేశవస్తునిలయముయొక్క కార్యదర్శికి తెలుప గలందుకు కోరుచు విరమించెను.

శ్రీ అల్లూరి రామకృష్ణంరాజుగారు చెప్పుచు తిగి మూడుమాసములకు రాట్నపు పోటీపరీక్షలు జరుగు ననియు బహుమతులు పొందనివారు నిరుత్సాహపడక స్వదేశీకృతముగా నూలునడపకు ఈసారి పోటీయందు బహుమతి పొందుటకు ప్రయత్నము చేయగలందులకు కోరిరి. ఆంకెట 4 వ ముగిసెను.

చందనాదివటి

సెగరోగమునకు అమోఘసాధనము ఎరువు, తెలుపు, పచ్చనెలకు రామరామ 20 మాత్రలతో పూర్తిగుణములగును. పిడికారీ చేయవలసివచ్చు లేదు. వధ్యముకూడ లేదు. అనేకస్థి ఫిట్లు పొందియున్నది. నెల 20 మాత్రలు. రు. 8-8-0. అనుసానతెలుహ రు. 1-0-0.

త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల, కేటలాను ఉచితము మహాప్రవాద, రామచంద్రపురంపాట్ల, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

మహాత్ముని బోధన విరసాయన లిఖితము

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

లోక ప్రదితి చెందిన "జమిందార్ల రివ్యు గమీయరకు" చాల అందమైనదియు, చాల మేలైనదియు, మంచిపనితనముగల క్రొత్తపేపు, రోల్స్ గోల్డ్ బుగారుపూత, వ్యర్లంటి. జమిందార్లు ధనవంతులు లేమి అందరను తీముటకు చాలా తక్కువము. రోల్స్ గోల్డ్ చెయ్యతో ధర రు 6. లొక్కసారి రూ 11-4-0.

18 బీటు, సాఫుకార్ పేట - మదరాసు.

రౌండుటేబులు కాన్ఫరెన్సు

గోగి నేని రంగనాథులుగారు (ఆంధ్రప్రదేశ్)

(వాయువిమానపు తపాలం)

లండను, అక్టోబరు 31:- కాన్ఫరెన్సునకు రాదలచిన వారందరు, లండనుకు చేరినారు. రాజులు, మహారాజులు, మూడువారు వారములక్రితమే వచ్చిరి. జి.స్వామి, జయకర్, సుత్రా ప్రభృతులు రౌండువారములక్రితము, రామచంద్రరావు వద్ద రాలం నారములక్రితము వచ్చిరి. ఈ శీతకాలపుచరిత్ర, సామ్రాజ్యవ్యవస్థాపకములకు, బ్రిటిషువారి నియంత్రణమునకు, లేబరు ప్రభుత్వపు సాధక బాధకములకు, వీరందరు, ఆలవాటుపడినారు. పరస్పరముగా వీరు ఒకరినొకరు మారుకొనుట, రాజకీయవిషయముల చర్చించుకొనుట, విందును నోసంగుట, విందులకు పాల్గొని ప్రాథమిక కృత్యములను ఇంక నాల్గయిదుదినములలో పూర్తిచేసుకొనెదరు. ఇంక నొకవారములో సామ్రాజ్యవ్యవస్థ ముగింపఁగలుగు. పార్లమెంటు, తనపనికలవాటుపడును. పత్రికలు, వారి కేమెరాలు, మనమెందలవంక తమదృక్పథాల ప్రసరింపజేసెదరు. ఆ పూర్వము, ఇంగ్లీషువారికి మనపక్షము గొప్పగా బామ్మలద్వారా, మాటలద్వారా పరిచితులయ్యెదరు. పెద్దలకు మనస్సులెత్తి కొంతవరకు కల్లును.

ఈ పెద్దలకు తమ సాంఘికమర్యాద జూపెట్టుటలేదనియ, భారతీయులు సలాములకలవాటు పడినారనియు, వారికి పదేపదే సలాములు మరియొకటి చేయమిచ్చే, చాలవస్త్రము కల్లుననియు, ఈవిషయమున, చాల పొరపాటుల జేయుచున్న లేబరు ప్రభుత్వము పనికిరాదనియు, డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక యలజడ చేయుచున్నది. దినముల జొందిన, పెద్ద కుటుంబములను జెందిన గొప్ప యుద్ధోగముల నిజమరకు జొందిన యింగ్లీషువారు, వారి భార్యలు, బంధు మిత్రులు, మాటిమాటికి వచ్చి మనపెద్దలకు మర్యాదలుచేసే, విందుల నిచ్చి, సాంఘికపటాటోపముల కల్పించి సహా, వీరిలో హెచ్చుపొందిన తమ నెలలో పడవేసినానెచ్చునని, కన్ఫరెన్సుకు పాల్గొనక గొప్ప నష్టము. వారికి నష్టముగా దీర్ఘకాలమునండి వచ్చిన అనాధిపమున కల్గినది. కాని వారి దురదృష్టవశాత్తూ లేబరు ప్రభుత్వ మియ్యెత్తు నింకను నేర్యలేదు. ఐనను కన్ఫరెన్సుకు వెళ్లివెళ్లువారై తమ మంత్రాంగముల వీడలేదు సుమా! లార్డు జెట్లెండు, ఆయన భార్య, సర్ మైకేల ఓస్టెయి, సర్ సామ్యుయల్ హోరు, ఆయనభార్య, హెగ్ ఇత్యాది ముఖ్యులనేను మన జాతీయులసంఘమున రౌండుటేబులు క్లబ్ నకు వచ్చి మనవాటితో మాట్లాడి పోవుచున్నారు. మనవారిని విందులకు పిలిచి తమలో తాము ఆలోచించుకొనుటకు గూడ పిలువడనియకుండ, తీరిక లేకుండ మర్యాదలతో పిప్పి చేయుచున్నారు. కాని కన్ఫరెన్సుకులే కనుక ప్రభుత్వము దున్నునో మనవారికి గ్రహాతిహాసండా సాంఘికపు మరియొకటి, జల్లు చరిచి ఇంటికి పంపెడివారే!

మహాత్ముని నిర్వంధించినప్పుడు, పరామర్శకృత్యము చేసిన, బాధులెట్లు అనే, డైలీ టెలిగ్రాఫు ప్రత్యేకవిలేఖరి, క్రిందవలె రెండువారములనుండి, జాతీయవాదులను తికమకగా తీర్చివేయుచున్నాడు. ఈవిధ, మైము కమిషనులో మెంబరులు, లార్డు బర్మోహమ్ క్రింద సద్యోగి. కనుక, లార్డు బర్మోహమ్ గారి యభిప్రాయముల తెలియబరచుచున్నాడని, అందరనుకొనుచున్నారు. జాతీయవాదు లండను, హిందువులు, అందులో ముఖ్యముగా బామ్మలు, వీరు ప్రజాప్రతినిధులు కారట, రైతులు వీరి నెదిరించెదరు. పట్టణములలో మాత్రము జాతీయవాదులను కలదు. గ్రామములలో వెనుకటివలెనే, ప్రభుత్వ క్రికెట్ కలదు ప్రజా పాదుచున్నారు. లార్డు యిర్వి నుక, ప్రజాభిప్రాయము తెలియదు. భారతదేశమున కేమాత్రము మాత్రరాజకీయ స్వత్వముల నివ్వరాదనియు, ఇచ్చివచ్చి మహారి, నవ్వపరిహార విషయకనే వివలనడిపెద రనియు, భారతీయుల కేమాత్రము బ్రిటిషువారు లొంగరాననియు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇట్లు లాసినగాని, కన్ఫరెన్సుకు, లిబరల్ పక్షపు ప్రతినిధులు, భారతీయుల నెదిరించు. ఈ యిరువకుములవార, భారతీయుల స్వరాజ్య ప్రజాతిక నెదిరించినగాని, లేబరు ప్రభుత్వము భారతీయుల సహచియించును. బ్రిటిషువారే నేమాత్రము లొంగరని తెలిసినగాని, భారతీయుల ప్రతినిధులు, మితవాదమునకు రాకు. ఈ విధముగా కన్ఫరెన్సుకు వులు, ఆలోచించుకొనుచున్నారు. వీలైనచో, బ్రిటిషువారు మనవారికి ద్రోహముచేయుటకు తయారుగా నున్నారు.

ఇట్టి సభ్యులందు, ఐనవారెల్లులయినను భారతదేశపు స్వత్వముల మరచెదలేమా యని భయమందు వారనేకులు మన దేశములందుకలరు. ఐనను, ఒకటిరెండు విషయములకు కాన్ఫరెన్సునకు వచ్చిన మెంబరు లండను గమనించుచున్నారు. వీరందరికి, కాంగ్రెసును జూచిన భయముకల్లుటేకాక, గౌతమముగాడ జనించినది. తామచేయువని, తమ దేశముల గట్టుటలేదనియు, తమ ప్రజల దృక్పథముందు, తమందరు దేశద్రోహులలాగ కన్పడుచుంటిమనియు, తాము చేయు ఉపన్యాసములద్వారా, జరుపు కృత్యములద్వారా తాము కూడ, దేశము

ధువులవేయని నిరూపించుటగత్యుచనియు, వాటిలో హెచ్చుమంది యావేసిన పడుచున్నారు. అనేకులు లండనులోనున్న కాంగ్రెసువాదుల జూచి భయమందుచున్నారు. ఎక్కిటరహాలులో నవంబరు ఒకటవతేదీని జరుగబోవు కాన్ఫరెన్సుగూర్చి యీ సభ్యులుపడు యలజడ వర్ణనాతీతము. పెద్దలు, చిన్న లను భేద మేమియులేక, అందరు, ఎక్కడ కాంగ్రెసువాదులు తిట్టి పొడుకోయని భయమందుచున్నారు. శ్రీ గోస్వామి, నేను ఒకటవతేదీని యువస్వనించబోవుచున్నాను. ఆపూర్వము తిద్దకు, తాము దేశమానకు ద్రోహము చేయరా లేదనియు, కొలది దినములలోనే తమస్వతంత్రము బయల్పడుననియు, కాన తమస్వతంత్రము తిట్టవద్దనియు కబురులు పంకినారు. వచ్చేనెల 15 తేదీన, మహాత్ముని శిష్యుడగు, రెజిస్ట్రార్ జాన్ డిన్స్, డ్రాఫ్టు, బ్రాకేస్, నేను, మిరితరులు, బ్రాఫ్ట్ గార్ నేస్టరును దువస్వనించబోవుచున్నాము. కనుక, కాంగ్రెసును జూచిన భయముతో, నేనుగొని నలుగురు మనసభ్యులు ఇంగ్లీషువారి సాంఘికపు మర్యాదలందు పూర్తిగా జిక్కికొనియెదరను సందేహముండ నగత్యములేదు.

వైఖా వాకందరికి ప్రపంచముజూచి భయము కల్లుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని జూచి, ఇండియాపై గౌరవభావము కల్గిన దేశములు, అదేపు భావసంపన్నులు తమగూర్చి యేమి యభిప్రాయము పొందుదురో యనభయము కలదు.

ప్రతిదేశమును, జాతీయవాదులను కాంగ్రెసు యనుచుకలను వారు కలరనియు, వీరందరు తమగూర్చి విమర్శనలతో, దూషణలతో నిండిన వ్యాసముల, ఉపన్యాసముల జేయుచుండురనియు, మన సభ్యులకు చెలియును. నన్ను జూచుచుకే కొందరికి తలవంపులైనవి. ఇక, రెజిస్ట్రార్ జాన్ డిన్స్, బ్రాకేస్, జాన్, యిర్వియు, ఇండియన్ టెలిగ్రాఫ్ తొపున దేశమునందలైజల, తమ కెదురుగా సభల జరుగబోవుమంజ భారతదేశపు భావిభాగ్యముగూర్చి హృదయపూర్వకముగా కృషిచేయ నిశ్చయించుకొనుట సహజమే కదా.

స్వదేశ సంపాదకులనేను, భారతదేశ రాజ్యాంగ ప్రజాతికగూర్చి చాల సుముఖులైయున్నటుల తెలియుచున్నది. బరోడా మహారాజుగారు, సంస్థానపు ప్రజల సభయందు, ఆవసర మగుచో తాను తన పదవిని గూడ త్యజించుటకు సిద్ధముగ నుండినని తెల్పినారు. వికనీయరు, కొచ్చిను, తిరుకానూరు, మైసూరు ప్రభుత్వములన్నియు, భారతదేశీయులకు వెన్నెంటనే ఆధినితే స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటగత్యమేకాక, క్రేయోదాహకమని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు, రౌండుటేబులు కాన్ఫరెన్సునకు పంపిన తమ ప్రజాతికలద్వారా తెలియజేసినవి. ఈ ప్రజాతికావృత్తాంతము, కొలది దినములలోనే పత్రికలందు ప్రకటింపబడును. మైసూరు దివానను శ్రీనివాసా అలీగారు మన సభ్యుల గూర్చి తగుభేద, ఆతురత మాపెట్టుచున్నారు. తుదకు కాశ్మీరు మహారాజుగారు కూడ, భారతీయుల హక్కుల గూర్చి విషయము జూపెట్టినారు. కాని, పాటియాల మహారాజుగారు మాత్రము, కడుపు నోప్పేసినవని, సంస్థాన ప్రజలసభకు రాక, తప్పించుకొన్నారు. సంస్థానాధీశుల నాయకత్వము తిరిగి బరోడాకు పోవుకేమాయని, పాటియాల మహారాజుగారు దిలొందియున్నారు.

ఎంతవరకీ మహారాజుల, దివానులసమ్మతమౌనో ఇది నర కెన్నియో మారులు వీర, తమ ప్రజలనే కాక, బ్రిటిషు భారతీయుల నవ్వపరిచినారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు ఆడుగు నాడలం దింతవరకు మెలంగి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు కనుసజ్జలం రిర సావహిం చి, షహర మాంటు నీ యను యధికారమునకు తలయొగ్గియున్న యీసంస్థానము లీదినము, జాతీయవాదమును సమర్థించునన్న నష్టముకలటలేదు. వీరందరు, భారతీయులకు ఆధినితే స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటయందు, బ్రిటిషువారి నెదిరింతురన్న నమ్మకమునాకు తేదు. ఇప్పుడెన్ని ప్రజాతికలు పంపినను, ఉపన్యాసములు చేసినను, గంభీరమున ప్రకటనల గావించినను, కాన్ఫరెన్సు మొదలెట్టుట తోడనే, బ్రిటిషువారి వైఖరి కన్పడుటతోడనే, బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు నిశ్చితాభిప్రాయము అజ్ఞానాచితముగ గంభీరముల తెలియవచ్చుటతోడనే, ఈపట్టుకాపతలతో, వజ్రవైఖార్య మరకతమాజికృత్యములతో యలంకరింపబడిన మహారాజులు, వల్లగా మెల్లగా వెనుకంజవేసి, భారతీయుల దిక్కులేనవారి జేనెదరని అనేకులకు సందేహముగ నున్నది.

ఐతే, కాంగ్రెసుగూర్చి వీరికిగూడ గొప్పభయముకలదు. ఎప్పుడు, తన మూకేభావము వదిలి కాంగ్రెసు తమవైకూడ దాడి వెడలునోయని యామహారాజులందరు భయపడుచున్నారు. తామందరు తుదకు భారతీయుల జాతీయోద్యమము నెదిరించనంత వరక, కాంగ్రెసు తమ సంస్థానములందు, తనప్రచారమును, ఉద్యమమును, కాంతియుతయోధ్యమము నడుపదనియు, ఎప్పుడైతే తాము బ్రిటిషువారి తరపున తుద కిలండన కాన్ఫరెన్సులో కూడ అడుగు వేసి భజన జేసెదరకో అప్పుడే కాంగ్రెసు తమమీద, దాడి వెడలుననియు వీరందరు భయించుచున్నారు. కాన్ఫరెన్సు సంతకములపరకైన తమ ప్ర

భుత్వ లాంఛనముల తాము నడుపుకొన నలచుచో, తమ యధికారముల తమ విశేషములతో యాంచుకొన నలచుచో, తుదకు లిబరల్ పక్షమువారి కాజకీయ ప్రజాతికనైన బలవరముల తమ విధియన అనేకులు తెలుసుకొనుచున్నారు. కాంగ్రెసుయందున్న భక్తిని కాని కాంగ్రెసును జూచిన కల్లు భయమువలన కాని హెచ్చుమంది మహారాజులు ఆధినితే స్వాతంత్ర్యమును భారతీయులకు సభ్యులను ప్రసాదించుటే బ్రిటిషువారి వరమా విధియన నమ్ముచున్నారు.

ఎటుజూచినను, ఈలండను కాన్ఫరెన్సు యేమి ప్రయోజనమునుగూర్చి కాంగ్రెసును కాంగ్రెసు జలము యంతు కాన నరను. బ్రిటిషు భారతీయ ప్రతినిధులు అకస్మాత్తుగా స్వాతంత్ర్యపక్ష ములంబించి బ్రిటిషువారి టక్కుల నలక్ష్యించి ఆధినితే స్వాతంత్ర్యముకై నిశ్చించు మనకులై కృషిచేయుచో కాంగ్రెసు మహాత్ములు వీరియందుకూడ ఆవిర్భవించిన దన్నమాట. లాన్సు యిర్విను, కేంద్రప్రభుత్వముందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నేర్పరచ వచ్చునన్ను బ్రిటిషువారు భారతీయుల కధినితే స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకే కాన్ఫరెన్సు కూడుచున్నదని పవనములలో చెప్పినను కాంగ్రెసుయొక్క ప్రభావమేయని కన్నులకుకట్టినట్లు కన్పడుచున్నది.

Table with 2 columns: Event Name and Date. Rows include మద్రాసు పంచెములు (1930-31 సం॥రము), వింటర్ మీటింగ్, శనివారము (29-11-1930), బుధవారము (17-12-1930), శనివారము (20-12-1930).

శరీరాయాసమును భరించుట ఎట్లు

ఉష్ణ ప్రదేశములందలి జీవితము పనిచేయుచున్నను లేక గృహమునందున్నను సదా బడలికచేతను, అసాధ్యము చేతను గడవవలసి యుండును. తమ రక్తమును ఆరోగ్యముగ ను, పరిశుభ్రముగను నుంచుకొనిన బుద్ధియుతులు మాత్రము ఆరోగ్యముగా నీ యుండురు.

ఇది సులభముగా చేయబడుచున్నది. వరముల బుస్సీ నత లేక మనోదుర్బలత్వము లేక స్నాయువుల నిష్పత్తిన మున్నగునవి హెచ్చు గాకమునుపే క్రమము ఇది చేయబడవలెను.

ఐరన్ జెల్లాయిడులను

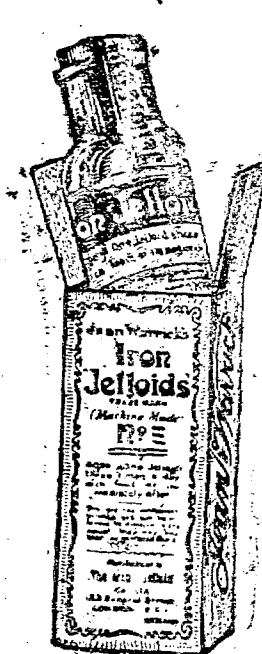
నేనించుటవలన

రక్తనాళములను పరిశుభ్రమైన రక్తముతో నింపి, పోగొట్టుకొనిన బలమును తురల గలిగియు. మనస్సును నిర్వహించుగా నుంచి, విషము నందు చేయవలసిన పనులు జరుగవలెగా నెరచేయుటకు తోడ్పడును.

ఇంత సులభముగా అంత హెచ్చు గలుగుట ఆరుదు. ఆయితే ప్రజలు నమ్ముచుంకిన ఇంద్రజాలముకంటెనుకాస్త్రమునందు గల అమృతములు విక్రీలీ హెచ్చుగా నున్నవి. ఐరన్ జెల్లాయిడులు కాస్త్రముబంధ మైన ఔషధము. 4 రకములుగా తయారుచేయబడుచున్నది.

(నెం 4)

నెం 1 వనిపిల్లలకు నెం 2 పురుషులకు నెం 2 A పురుషులకు మాత్రమే. నెం 3 విక్రీలీ ఘాటు గలది. 14 దినములకు సరిపోవు ఔషధము ధర రూ. 1. (40 రోజులకు సరిపోవు) పూర్తి నైజా బాడీ 1-కి ధర రూ. 2-12-0

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు: యిండియా దొరతనమువారి ప్రకటన

లండనుటైమ్స్ పత్రిక సంతృప్తి

ప్రకటన చాలవరకు సైమనుకమిషను రిపోర్టుతో నేకీభవించుట

ఇండియా ప్రభుత్వ సంఘసభ్యులందరును

యేకగ్రీవముగానే ప్రకటించుట

ఫిల్లీ, నవంబరు 13:—ఇప్పుడు లండనుగరమున ఫిల్లీ సార్వభౌమలవారు రాండుటైలు పత్రిక ప్రారంభించిన కాలమునందే యిండియా దొరతనమువారుగూడ భారతరాజ్యాంగ విధానముగూర్చి తమ చేసిన సూచనలుగల లేఖనుగూడ ప్రకటించిరి. 1 రాజప్రతినిధి యిచ్చు ప్రభువుగారు భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘభ్యులు, 2 సర్ విలియంబర్క్ వుడు, 3 సర్ బార్నిరెయిసీ, 4 సర్ జేమ్స్ క్రికార్డు, 5 సర్ బార్ని వుడు, 6 సర్ బి ఎల్. బ్రెత్, 8 సర్ ఫజల్ హుస్సేన్, 9 సర్ జోసెఫ్ భోరుగర్లు (9 మంది) ను మొత్తము 9 మందియను యేకభావించి యీ ప్రకటనను చేసిరి. భారత దేశము బ్రిటను సామ్రాజ్యమున ముఖ్యభాగస్వామిగా నుండు పగుని ప్రజాతంత్రీయ భారత రాజ్యాంగ విధానమునందు సురల కలగజేయదగిన అభివృద్ధినిగూర్చి తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్ర)

భారతస్వరాజ్యమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ముఖ్యములగు సూచనలు

ఫిల్లీ, నవంబరు 13:—

భారత రాజ్యాంగవిధానము క్రమాభివృద్ధిని చెందవలెనను సిద్ధాంతమును మే మామోదించితిమి. పర్యవసానమున ఇండియా ఛేదరేపను ఏర్పడ వలెనని కూడ నొప్పుకొంటిమి. భారతదేశమున రాజకీయాభివృద్ధి జరుగవలసిన రీతిని కాలనిర్ణయమునుగూర్చి పార్లమెంటువారి పక్షమున నిదివరకు చేయబడిన ప్రకటనలను అతిసూక్ష్మదృష్టితో ననుసరించుచు, భారతీయుల కోరికలను గ్రహించి వాటికి సరియగు మర్యాద నొసగుచును, బ్రిటిషు ఇండియా పరిపాలనమునందు ఇండియా, బ్రిటను దేశములు రెండును భాగస్వాములుగా నుండవలెనని కూడ మేము చాలచోట్ల సూచించితిమి. భారత సూతన రాజ్యాంగ సంస్కరణముల ఆ కృతిని గూర్చి మే మెట్టి కఠిన పరిమితిని గూడ నేర్పరచి యుండలేదు.

భారతీయుల ఆశయములు

“అధినివేశనప్రతిపత్తిని బడయుటయే భారత రాజకీయాభివృద్ధికి సహజవిధానము” అని 1929 అక్టోబరు 31వ తేదీని ప్రైవేటు లాండ్ గవర్నరు గవర్నరు చేసిన ప్రకటనము పైని భారత దేశీయుల కోరిక కోర్కెలను గూర్చి యీ ప్రకటనలో ప్రారంభమునందే మేము అభిప్రాయములను తెలిపియుంటిమి.

“భారతదేశీయులలో ఉదితజ్ఞులగు ధీమంతులలో హేచ్చుమందికి అధికమగు సంతృప్తి కలిగింపబాలు రీతిని భారత రాజకీయ సమస్యను పరిష్కరించుట సామ్రాజ్యవిధానము (ఇంపీరియలు పోలీసీ) నకు సంబంధించిన అతివికాలములకు కారణములనుబట్టి ముఖ్యతమమై యుండుటచే ఆవిషయమున క్రోధించిన లేకమైనను జరుగగూడదు. దానిని కొనసాగించ గలుగుటలో కొంత ప్రమాదమునకు గురి యగుటకుగూడ వెనుదీయగూడదు.”

అని యీ విషయమున మేము స్పష్టముగా తెలిపియున్నాము.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము

రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనమును గూర్చి సైమను సంఘమువారు చేసిన సూచనలు ప్రజల కోరికలకు ఉదారపూర్వకములగు సమాధానములే యగుటచే ఈ సూచనలను మొత్తముమీద మేముగూడ నామోదించుచున్నాము. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనముగూర్చి సైమను సంఘమువారు చేసిన సూచనల ప్రకారము దానిని నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతను వహించెడు వారి కోరికలకును ఆయా రాష్ట్రముల ప్రత్యేక పరిస్థితులకును అధికముగా అనుగుణ్యమగువట్లు చేయుటకు సాధనములనుగూడ సైమను సంఘమువారే సూచించి యున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వము

ఇండియా ప్రభుత్వమును గూర్చి సైమను సంఘమువారు చేసిన సూచనలను విపులముగా నొనరించుటవరకు మేము తెలుపుటలో రెండు ముఖ్యోద్దేశములు కలవు: (1) పరిపాలనమును సాగించుటలో శాసనసంఘమునకును కార్యనిర్వాహక సంఘమునకును గల సంబంధము వీ లైనంతవరకు సామరస్యముతోనే జరుగునట్లైర్పాటు చేయుటకు తగిన సాధనములను మేము పరిశీలించ గోరితిమి. (2) రాజకీయ విధానమునకు మొదటి సారి అధినివేశన ప్రతిపత్తి స్వరూపమును స్పష్టముగా కలగజేయుట కిప్పుడు జరుపదగిన కార్యమును మార్గమును సూచించుటకు గూడ మేము ప్రయత్నించితిమి.

మేము చరిత్రను సరిగా చదివియుండినచో అన్ని అధినివేశనములును గూడ నిశ్చయమగురితినే నక్రమసమగ్రజాతీయతను బడయ గలిగె నని కూడ మేము తలచుచున్నాము.

గవర్నరు-జనరలు అధికారము

ఇండియా ప్రభుత్వమంత్రివర్గమును నియమించు నట్టి అధికారము గవర్నరు-జనరలుకే యుండవలెనని సైమను సంఘమువారు సూచించుటచే ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన కార్యనిర్వాహము సం దిదివరకు సార్వభౌమని అధీనమందున గల అధికారము లన్నియును గూడ ప్రత్యక్షముగా గవర్నరు-జనరలుకే చెందవలెనను ఫలితము సహజముగానే యేర్పడుచున్నదిగాన మే మటులనే అభిప్రాయపడితిమి. అందువలన భారతదేశము యొక్క ఆదాయమును ఉపయోగించు అధికారము గూడ గవర్నరు-జనరలుకే చెందవలెనని మేము నిశ్చయించితిమి.

ఇండియామంత్రి అధికారమును తొలగించుట

ఈమార్పు జరిగినచో ఇండియా ప్రభుత్వము కేవలము ఇండియామంత్రికి ప్రతినిధిగా మాత్రమే యుండునట్టి స్థితి తొలగిపోయి ఇండియా ప్రభుత్వము నకు మొదటిసారి ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము స్పష్టముగా నేర్పడును.

బ్రిటను దొరతనమువారి పరిశీలన

కొన్ని నిశ్చితములగు పరిమితులలో ఇండియా ప్రభుత్వ మిప్పుడు గూడ బ్రిటను ప్రభుత్వముయొక్క పరిశీలనకు లోబడియే యుండు ననుట నిశ్చయమే యైనను ఆ పరిశీలన స్వరూపములో గొప్పమార్పు కలుగవలెననియే మేము ముఖ్యముగా తెలిపియుంటిమి.

భారతదేశము భాగస్వామి కావలెననిగాని లోబడినదిగ నుండగూడదు

“భారతదేశము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున నొక భాగస్వామిగా నుండవలెనేగాని బ్రిటనుదేశమునకు లోబడినదిగా నుండగూడదు” అననదియే ముఖ్యతమముగా మా సూచన యై యున్నది.

ఇండియా ప్రభుత్వమునకు స్వతంత్రాధికారము ఇటుల జరిగినచో భారతదేశమునకు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము స్పష్టముగా లభించును. భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయములలో తన అధికారము వ్యాపించియున్న ప్రదేశములందు యిండియా ప్రభుత్వమునకు స్వతంత్రాధికారము లభించును. అధినివేశనములకును విదేశములకును గల అధికారము లన్నియును భారతదేశమునకుగూడ నపుడు లభింప గలుగును.

విదేశములతో సంబంధము

అప్పుడు భారతదేశమునకు సూతనస్థానము లభించును. విదేశములకు సంబంధించిన వ్యవహారములను పరిష్కరించుటలో గూడ భారతదేశమునకు అధికారము అతిశయించుచుండగలదని గూడ దీనివలన విదితము కాగలదు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

భారతదేశమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ఎంటయి క్లి యిండిపెండెటు గవర్నమెంటు గల ప్రభుత్వ మేర్పడుటకు దేశీయములును విదేశీయములును కేవలము విలక్షణములు నగు పరిస్థితులు చాల నిరోధకములుగా నున్నవను విషయముందరికిని బాగుగా తెలిసియే యున్నది. ఈ పరిస్థితులవలన అసాధారణము లగు క్లిష్టసంఘటనలు తలపించుచున్నవి.

తాత్కాలికదశ

బ్రిటనుదొరతనము వారిపక్షమున చేయబడిన ప్రకటనలయొక్క ఫలితము పూర్తిగా నెరవేరుటకు ముందు కొంతకాలము తాత్కాలికదశ యేర్పడకతప్పదు గాన యీ తాత్కాలికదశను గూర్చి యేర్పాటులను చేయుటకు సాధనములను సూచించుట మాకు విధియేయై యుండినను మేము వాంఛించున్న సహజముగు నభివృద్ధి చేకూరుటకు శాసనరూపకములును కృత్రిమములు నగు నాణి నిరోధములను గూడ మే మేర్పరుపవలయుట లేదు.

రెండుదేశములవారికిని సామరస్యము

భారతీయులు కోరుచున్నట్టియు భారతదేశమునందలి రాజకీయాభివృద్ధినిబట్టి భారతదేశమునకు న్యాయముగా నియ్యదగినట్టియు గౌరవ ప్రతిపత్తిని భారతదేశమున కొనగవలెనను సంకల్పముపట్టి పార్లమెంటువారు తప్ప దారులను తొక్కుట లేదని క్రితరూపకముగా భారతీయులకు సమ్మతమును కలిగించుటకు గ్రేటు బ్రిటనువారు సంసిద్ధులుగా నుండినచో పార్లమెంటుకు గల ప్రత్యేక బాధ్యతలను (స్పెషలు యింట్లరెస్పన్స) భారతదేశ రాజనీతిజ్ఞులలో హేచ్చుమంది సరిగా గ్రహించుటకు సంసిద్ధులుగా నుండగలరనియే మేము నమ్ముచున్నాము.

రాండు టేబిలు నభవారికి మా సూచనలు
నందజేయవలెను

మేము చేసిన సూచనలను రాండు టేబిలు
నభవారికి అందజేసినచో ఎవరిపైని అత్యధిక మగు
బాధ్యత యిపుడు నెలకొని యున్నదో యీ విషయ
మును పరిష్కరించుటలో నిరూపింపబడు సమస్యల
నన్నిటిని బాగుగా గ్రహించ గలిగినవారు. ఎవరి
ఆలోచనల యొక్క ఫలితములను
మిక్కిలి ఆతురతతో గమనించుచుందు
రో, అట్టి రాండు టేబిలునభవాలకు మా సూచ
నలు కొంతవరకు సహాయభూతములు కాగలవని
యే మేము నమ్ముచున్నాము."

అని యీ యిరువంతకములు చేసినవారంద
రును ఏకగ్రీవముగా ప్రకటించిరి.

హెచ్. థి. లార్డు యిర్విన్ (రాజ్యరత్నినిధి)
ఫిల్లు మార్షల్ సర్. విలియం బర్డువుడు
(భారత సర్వసేనాని)

సర్ జార్జి రెయిన్,
సర్ జేమ్స్ క్రేకారు,
సర్ జార్జి పట్టెరు,
సర్ బి. ఎల్. మిత్తెరు,
మియాను సర్ ఫజల్ హుసేను,
సర్ జోసెఫ్ బోరు.

* * *

ఇండియా దొరతనమువారు యిండియా మంత్రికి వ్రాసిన లేఖ

లండను ట్రెమ్మన్ ప్రెస్ సంతృప్తి తెలుపుట

లండను, నవంబరు 14:—నేడు వెలువడిన లండను
ట్రెమ్మన్ దినపత్రిక ప్రధాన వ్యాసమునందు భారత స్వరీ
పాలనముగూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారు యిండియా మం
త్రికి వ్రాసిన లేఖ వివరింపబడినది.

"ఇండియా దొరతనమువారి లేఖలో చేసిన మానవ
సైన్య సంఘమువారు చేసిన మానవలకు కఠోరతనములని
గాని ప్రతి యోగినులనిగాని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. బాధ్య
తనుగూర్చి కొన్ని విషయములలో నైపుణ్యము వారి
కంటె యిండియా దొరతనమువారి అధికమును నాదార్థ్యమును
చూపియుండినను మరికొన్ని విషయములలో మాఖ్యముగా
భిన్నాభిప్రాయములకు మార్గమును "భారత ప్రభుత్వకాన్ఫరెన్స్
నిర్వాహకసంఘ నిర్వాహము భారతసాంసభతో కార్యనిర్వాహక
సంఘమునకు గల సంబంధము" అను విషయమున గూడ
యిండియా దొరతనమువారు చాల అప్రమత్తులుగానే యుండిరి.
సైన్యసంఘమువారు భారత ప్రభుత్వము చాలదక్షముగా నుండ
వలెననియే కోరికగాని వారుచేసిన మానవలనన నా ప్రభుత్వ
మన కట్టి దక్షత కలుగజాలదను అభిప్రాయము చాల అధిక
మగునున్న దని యిండియా దొరతనమువారు గ్రహించగలరట
వలననే యీ కేసుయమునమాత్రము వారు కొంత మార్పును
చూపించిరి. తక్కిన అన్ని విషయములలోను దొరతనమువారు
సైన్యసంఘునివేదికనే పరిగా అనుసరించిరి. గాన దీనినిగూర్చి
యెవరును అధికోత్సాహముగాని ఆందోళనముగాని చెంద
నవలయు లేదు. భారత ప్రభుత్వమువారు దినదినము నిర్వహిం
చుచున్న పకల కార్యములకు భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక
సంఘమునకు సంబంధించిన అప్రమత్తులే సర్వవిధములను
బాధ్యులుగా నుండుట చేతను వారి ప్రకటనలో
భారతరాజ్యాంగాభివృద్ధికి సంబంధించిన అవకాశములను
కనిపింపజేయు గూర్చి బాగుగా యోచించి తమ అభిప్రాయము
లను వెల్లడించినందున రాండు టేబిలు సభలో చర్చింపబడునట్టి
వారికి యిది చాల ముఖ్యతమమే యగును" అని ట్రెమ్మన్ ప్రెస్
అభిప్రాయము నొసగెను.

ఇండియా దొరతనమువారి దృక్పథము మిక్కిలి
సరకుచితముగా నుండుట

ఇండియా దొరతనమువారి ప్రకటనలోని దృక్పథము
మిక్కిలి సమచితముగా నున్నది. వారు కార్యరంగమునకు
కడుసమీపముగా నుండుటచే అంతరాంతరము (హోరై
జను)ను సరిగా చూడజాలకుండ నున్నారు. గాన దీని సూచనలు
రాండు టేబిలు సభవారి కంతగా సుపకరంపకాలవని తోచుచు
న్నది. ప్రత్యేకవిషయములను గూర్చి పీఠోపన్యస విమర్శల
నాడేసించుట కంతమాత్రమును అవకాశము లేదనుట నిశ్చయ
మేగాని భారతభావికాభివృద్ధియనుగూర్చి సమస్య యంతయు

నగూడ విమర్శ పరిశీలనమునకు గట్టియే యుండును. భాగ
త రాజ్యాంగాభివృద్ధిగూర్చి మాత్రమును ఆతివిశాలమునకు
పరీక్ష జరుగ గలదను ఆశను
భంగపడుచుటకు వీర తమను అనవసరమును ఎట్టిసంబంధమును
లేని విషయములగూడ తోక్తము కలిగించుకొనుట కొంత
వరకు నిరుత్సాహకరముగానే యున్నది.

ఫెడరలు విధానము

ఫెడరలు విధానమే తమ ఆశయమునని వీరు వెల్లడించి
నను అది యెప్పటినుండయోగాని యిప్పుడు లభించునది కాదని
నెంటునే వేరొకసంపాదన పెట్టుటచే దానినిగూర్చిన వీరి
ప్రకటన కట్టి విషయముగూడ కలుగజాలకుండ పోయినది.
చెంటునే పనిని ప్రారంభింపవలెనని వీరు చేసిన మానవలనన
దీనికి విరోధము కలుగలదేమో యను శంకగూడ కలుగు
చున్నది.

భారత దేశమున నియోజనపద్ధతి

ఎంతమాత్రమును మార్పుటకు వీరలేని పద్ధతిని యిది
సరకే నిర్ణయింపబడిన విధానము ననుసరించి బ్రిటిషు యిండి
యాతో సంబంధముగల ప్రభుత్వమువైసీ వీరద్వైత లగ్నమై
యుండుటచే కక్షప్రాచీనమున దైత్యు యెల్లక్షమపద్ధతి యిండి
యాకు పనికిరాదను విషయమునగూడ వీరు సత్యమునుచే
యొచ్చారు. భారతదేశమునందలి యొకకర్తయొక్క
పరిమాణమును సుమలసితులను గూర్చి అనసరింపదగిన వెనుకటి
పద్ధతు లేవియును లేవును యిది యేల కడు ప్రాచీన సురుక్తి
నంటూరు పరిష్కరములలో నూచింపబడిన విధానముకంటె
తేజ ఆతివిశాలమును మిక్కిలి సన్నిహితమునకు విధానము
వైసీనే తమ భావిపత్తి ఆధారపడియున్న
దను నమ్మకము మార్చుకొని భారత ప్రభుత్వములలో
నిపుడు చాల అధికముగనుండగా వెనుక చేయబడిన పాఠాలు
నిపు డే సరింపరాదు?

రెండు విధానములు

ఇప్పుడు రాండు టేబిలుసభవారు రెండు విధానములకు
గూర్చి ఆలోచింపజేసి యున్నది. (1) భారతదేశమునందలి
ప్రజలందరూ సహజముగ కాలక్రమమున దేనిలో నగుదు
రను పీఠోపన్యస ట్టి యిండియా ప్రభుత్వము నూచించిన విధా
నము (2) ప్రతివిషయమునందును కేట్లు ఆప్తగలవే భాగ
పగజబడిన యిట్లు విభాగవిధానమునందలి విధానము. ఈ
రెండువిధానములలో శ్రీ తమను అనుకూలముగా నుంచునో
భారతీయులే నిర్ణయింప వల్లులు.

మొదట రాష్ట్రీయస్వరీపాలనము మాత్రమే
కోరదగును

భారతీయనాయకులు కడు విశాలమున భావముతో
నాలోచించినచో వారు మొదట రాష్ట్రీయస్వరీపాలనమును
మాత్రమే కోరి అది జరుగదగినదనిగా కోసరానివిషయమున సర్వ
కేతులను వినియోగింపవలెను. అటుల రాష్ట్రీయములలో స్వపరి
పాలనము జరుగదగినదని నెరవేరుట తటస్థించిన పిమ్మట తగిన
రీతిని సంస్థానములతో కూడిన ఫెడరల్ పద్ధతిని వారు నిర్ణయింప
వచ్చును. అటుల కాక ప్రస్తుతవిధానమువైసీ ఆధారపడి
వారు అభివృద్ధిని కలిగింపగోరినచో వారు ప్రస్తుతము బ్రిటిషు
యిండియాకు మాత్రమే నెంటులు పార్లమెంటును డేర్బరు
చుట సహచితము. సంస్థానముల విషయమును చాలకాలమువర
కును తమ పెట్టెగూడదు ఇటుల చేసినచో ఇప్పుడు నూచింపబడిన
విధానముప్రకారము వారు కొంత అభివృద్ధిని బడచుగలరట
నిశ్చయమే. కాని అందువలన డొన్నటిని పరిమిత అధినివేశన
ప్రతిపత్తిని వారు బడచుజాలరు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనముయొక్క
ముఖ్యోద్దేశము బ్రిటిషు యిండియాతో మాత్రమే
పార్లమెంటరీ సంస్థలను వృద్ధినింపించుటయై
యున్నది. అను విషయమును ముఖ్యముగా జ్ఞాపక
ముంచుకొనవలసి యున్నది" అని లండను ట్రెమ్మన్
ప్రెస్ ప్రకటించెను. (రాండు టేబిలు)

FOR SALE.

Insolvency of J. G. Peters.
"THE PEOPLES CINEMA"

A Touring Cinema comprising one neo tent
80' x 120' one H. P. 'Peter' oil engine, one
Pathe's Mirror, one Projector, one Crompton
Parkinson's Dynamo 110 Volts, galleries for
500 chairs, Ticket Office, Cabin, etc., complete.
Reasonable offers invited.
High Court Buildings,
Madras.
7th November 1930. F. H. WILSON,
Official Assignee.

పూర్తి వివరములు

ధీర్ఘ, నవంబరు 18:—భారతరాజ్యాంగసంస్కరణలను
గూర్చి బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన తేదీ ప్రక
టించబడినది. ఏకగ్రీవముగా సంతకము చేసిన వీర వీరేదికను
మనోరేదికను ముగ్గురుగా విశ్లేషించుకొనుచు. యియు
రాజ్యాంగ సంస్కరణలకు గూర్చి యింకొక ప్రకటించబడిన
నైహూనివేదిక, యితరవాస్తవములనుగూడ విచారించి, కేంద్ర
ప్రభుత్వమునందే గాక రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునందును నయ్యది
కొన్ని మార్పులను చూపించుచున్నది. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల
యభిప్రాయమును, వారి గలచాలక వినిపించి, ఆర్థికపరస్థితి,
పార్లమెంటరీ, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, ప్రత్యేక ప్రాతి
నిధ్యము మున్నగు విషయములనుగూర్చి తేజ మానవలను గూడ
నివేదిక చూపించుచున్నది. రాండు టేబిల్ సభాకేళియొక్క తమ
సూచనలను చర్చించినవలెనని యిది తెల్పు
చున్నది. మరియు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో సంకల్పము
గా భారతదేశము వాస్తవతాయుగ ప్రభుత్వము వాంఛించు
తన మానవలను నివేదిక గలిగి యున్నది.

రాష్ట్రీయ స్వరీపాలనమున గూర్చి నైహూనియు
వారు చేసినవలెనో భారత ప్రభుత్వమునా చేసివలెనని యి
రు. భారత ప్రభుత్వము విషయములలో నైహూనియువారి పరి
హేలకు వీరుని ప్రతిపక్షమునుచున్నాడు. మరియు యిప్పుడున్న
ట్లు లోబడియుండుటగాక మానవత్వము వేర్వేరుచుట పార్ల
మెంటువారి యధికారముయొక్క నానాశయుగా నుండవలెనని
ని వీరు నడుపుచున్నాడు.

భారత దేశములో రాజకీయ పరిస్థితులు

ఉద్యోగములలో నమ్మకము రాజకీయములలో హె
చ్చుగా పాల్గొనుచున్నాడని వీరు ప్రకటన తెలుపుచున్నాడు.
వీరుభిప్రాయములు ప్రకటించినవలె నైహూని నానార
పడియుండును. రాజ్యాంగములో మార్పు కావలెనని యి
నలన వీరు తమ యితరభేదములను వెనుకకు నోసి ప్రభుత్వము
వారితో నందరూ ఏకీభవించి పోరాడుచున్నాడు. గూడ
బయ్య, వర్మలు అనునవి గూడ వారియుద్దేశ్యముల నోటిబ్రాహ్మ
నకు కారణమగుచున్నది. రాజకీయోద్యమము ద్వారా వా
జ్యాభివృద్ధి చేసిగలదు యింకొక కేసిన యభిప్రాయముగాని
బొంబయియందలి వర్తకసంఘములు కానాధికార ప్రచారము
నకు సహాయము చేయుచున్నవి. పెద్దభూస్వాములు అధికార
ధిక్కారము చేయుటలేదు. కొన్నిభూస్వాములు నివేదిక జా
జ్ఞానము లేనివారని చెప్పుటకు వీరు లేరు. గజరావు యింకను
నిద్రపను.

స్వరీపాలనము

భారత రాజకీయ సమస్యను గూర్చి స్వరీపాలనము
వారుగా తెలియపు విల్లులలోన, యితర పరిశ్రమలలోను పనిచే
యువారు విద్యాసూక్ష్మము. తెలియనివారు, ప్రజాసామాన్యమున
కు సుబోధకమునని మొదట మతము, రెండు భూమికి సంబం
ధించిన విషయములు మూడు విషయసహితమైన సాంఘిక భావ
ములు (కమ్యూనిస్టు) సంఘభావములన తమకోర్కెలను నెరవే
ర్చుకొనవచ్చునని మాంటెగ్యూచేయుచున్న వీరేదిక ప్రవృత్తిరవి
ది. ఇందువలన సుసురుకపాతము అభివృద్ధియొనెను తమగ్రామా
దులకుందును తమరాష్ట్రీయయొక్క అభివృద్ధి యందును ప్రజ
లు హెచ్చుకేధసహింప మొదలిడిరి. బంధువులద్వారా ప్రజల
యభిప్రాయములు యిటీవల వాగుగా ప్ర
చురింపబడుచుండుట తటస్థించినది. విద్యాభివృద్ధి, ఆర్థికాభి
వృద్ధితోబాటు ఆత్మగౌరవము, జాతీయగౌరవము మున్నగు
భావములు వృద్ధియొనెను. పాశ్చాత్యులకున్న హక్కులు తమకు
కావలెననియు, వారితో సమానస్థానము కావలెననియు భావ
తీయును కోరుచున్నాడు.

హింసనియ్యు ప్రతిపత్తి

స్వరీపాలనము కావలెననియు, అధినివేశ ప్రతిపత్తి
కావలెననియు భారతీయులు కోరుచున్నాడు. పాశ్చాత్య పద్ధ
తులమీదన, పాశ్చాత్యుల యభిప్రాయములమీదను భారతీయుల
కోర్కెల లాభాపకమునున్నది. రాష్ట్రీయములలో తమ స్వగౌర
ములకు తామే చూసుకొనవలయుననియు, కొన్ని మగతులతో
భారత కేంద్ర ప్రభుత్వములో
గూడ తామే యధికారము నెరవేరవలెననియు వాదకొలుచు
న్నారు. అధినివేశ ప్రతిపత్తికి వాంఛప్రభుత్వముగానున్నది. ఒక
కొందరు జాతీయ గౌరవమునైన తమకోర్కెను అధికారముచేసి
కొనుచున్నారు వల్ల నారకులందరూ సంతకము యితరలకం
టె తక్కువవారముగా నుండవలెనని, అని భావించుచుండుచు
న్నాడు. స్వతంత్రముగూని భారతీయుల యుద్దేశ్యములు,
ఆశయములు నెరవేరజాలని సరిగొందరు అధినివేశ ప్రభుత్వ
మును కోరుచున్నాడు.

శాసనోల్లంఘనమునకు స్తోత్రము

ఇటీవల ప్రారంభించబడిన శాసనోల్లంఘనములను జాతీయోద్యమము యొక్క బలబలము వృద్ధిపరుచుచున్నది. ఆంగ్ల విద్యార్థులను హిందువులు చాలమంది దానియొద్దటించుకొనియున్నారు. కొంతమంది పద్ధతులతో శిక్షింపబడకపోయినను శిక్షణయొద్దటించుకొనియున్నారు ఇతరమొకవర్గము చాలవరకు వికాసము జాతీయభావములతో శిక్షింపబడినను రాజ్యోప రాజ్యోగ సంస్కరణలందు ఆము హక్కులకై మోచుగా ప్రయత్నించుచున్నాడు. ముందు తమగతి యొక్కనోయని వారికి భయము. మూతన రాజ్యాంగవిధాన మేర్పడిన కొన్ని రోజులవరకు రాజకీయములు సాంఘిక భేదములపై కాధారపడి యుండుననుట నిశ్చయము.

కాలక్రమేణగాని యాసితికారి వికాసమును జాతీయభావము ప్రచురముగా నుండవలయు. కాని యితర గొప్ప జాతీయోద్యమము జరుగుచున్నను గ్రామములలో మార్పు కానరాదు.

యువకుల వైఖరి

జాతీయవాదులనుగూర్చి మాట్లాడునప్పుడు తీవ్రవాదులనుగూర్చి తాము చెప్పుటలేదని నివేదిక తెచ్చుచున్నది. ముఖ్యముగా యువకులలో నీ ఆతివాదులు మోచుచు. వారికి ఆంగ్ల సంబంధము సరిపడదు. ఏదోవిధమున బలవంతములన గాని తమ కోర్కెలు నెరవేరవని వారు తలచుచున్నారు. వారితో రాజకీయమును నీ తలచుచున్నది. ఇట్లు చేసి కొనిన యే రాజకీయ నైపుణ్యము వారు నిరాకరింతురు. చాలవరకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుచు నేర్పునవలసిన రాజ్యాంగవిధానములలో పాల్గొని అభ్యసించుకొనిన మొదటగాని వీరు సమవిత్తులగుదురని తలపడినారు. రాజ్యాంగ విధానమును తిరస్కరించుటకంటె యంగీకరించి, దానిలో పాల్గొనుటవలన మోచుచున్నారని అప్పుడుగాని వారికి తెలియదు.

అసభికార విరోధీయభిప్రాయము

1919 సంవత్సరములో రాజకీయములలో పాల్గొన ప్రారంభించినవాది భారతదేశములోని విరోధీయమునకు దేశ ప్రేమమునగూర్చి వికారములను ప్రకటించుచుండిరి. కాని యిటీవల ప్రారంభించబడిన యుద్ధమును వలన తా మింకనుగలవలసిన లాంగుట కిష్టములేని వారైరి. ఇందువలన రాజకీయభివృద్ధియొడలగుడ నిరసనభావ మేర్పడినది.

మూతన రాజ్యాంగము

మూతన రాజ్యాంగము యావిషయముల నన్నిటిని సరకు గొనవలెను. పూర్వపు రోజులుపోయి. ప్రజల రాజకీయభావములు వృద్ధిపరుచుచున్నవి. ఇప్పుడు ఏర్పడు రాజ్యాంగవిధానము ప్రజల సమ్యక్తిమీద నాధారపడి యుండవలెను. దేశములో నింకను అధికారముయొడల గౌరవముకలదు. కాసనసభలయందు ప్రజలకు గౌరవము కలిగినది. రాజ్యాంగ సంబంధములను అచారములయొడ ప్రజలకు గౌరవము మోచుచున్నది. భారతదేశమును నేడు సంచలి పరేయించుచు జాతీయభావముల కనుగుణ్యమున రాజ్యాంగ ప్రకాశిం దొర్లుటకేముటకు సమయ మాసన్నమైనది.

రాజ్యాంగనిర్మాణ సూత్రములు

దానిలోనే అభివృద్ధికి సావకాశముగల రాజ్యాంగ మేర్పాటు చేయుట ముఖ్యమని ప్రభుత్వమువారి నివేదిక తెలుపుచున్నది. వికారభారత జాతీయోద్యమములకు తగినదమాత్రమే గాక ప్రస్తుతపరిస్థితులకు గూడ తగియున్న ప్రజాశక్తి యేర్పరుపబడవలెనని నివేదిక తెలుపుచున్నది. సమాఖ్య ప్రభుత్వమును వారు అభిమానించుచున్నారు. కావున భారతదేశముంతటి యొక్క ప్రేమమునకు విభూతిముకల్పింపకుండ రాష్ట్రముల యిష్టవిధిని స్వపరిపాలన యంతయు యిష్టవలెనని వారు కోరుచున్నారు. ఇట్లు చేయుటలో కేంద్రప్రభుత్వము బ్రిటిష్ పరిపాలన మూలముగా వ్యాపించిన జాతీయభావము నశింపరాదని వారు చెప్పుచున్నారు.

కేంద్రప్రభుత్వము

కేంద్రప్రభుత్వములో అసలే బాధ్యతవనికొరదను అభిప్రాయమును వారు ఖండించుచున్నారు. అట్లులే సంపూర్ణమున పరిపాలనము నిర్వహణను భావమును గూడ వారు ఖండించుచున్నారు. బలీయమున కేంద్రప్రభుత్వ ముండినచో తమ యిష్టమువచ్చినట్లు చేయుట వీలనునేమో కాని ప్రజాసంకరము నలన కలిగిన బలము ప్రభుత్వమున కప్పుడుండదు. కేంద్రప్రభుత్వములోని చాల అధికారములు కొంతకాలమువరకు పార్లమెంటులో బడియుండవలెను.

జాతీయత సకమ ఫలప్రసాదా కార్యక్రమమునకై వినియోగింపబడవలెనను నైపుణ్య సంఘమువారి యభిప్రాయముతో ప్రభుత్వమునా రేకెగిరించుచున్నారు.

భారతదేశములో బ్రిటిష్ వారు రక్షింపబడిన విషయము లేనో పుష్టముగా నిర్ణయించి ఆ విషయములయందు ఆంక్ష

యుల యధికారము నేర్పరుచుటయు, యితర విషయముల యందు కాఖలను ప్రకారము త్రుణుచేయుటయు అవసరము. ఈ భావములనుబట్టి మాదిరినో కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమము మాడు విభాగములుగా చేయవచ్చును. (1) పార్లమెంటువారియధికారమునుగూర్చియు గానుండవలసినవిషయములు. ఉదాహరణ దేశీయత, విదేశీయులలో సంబంధము, కాంతిత్వ, ఆర్థిక వ్యవహారముల నిర్ణయము. 2 పార్లమెంటువారి పద్ధతులకు వ్యతిరేకంగా జరిగినచో వారు జోక్యము గలిగించుకొనవలసిన విషయములు ఉదాహరణ కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క పన్నులను ఎవరూచేయువద్దతి, వాణిజ్యపద్ధతి, విదేశీసమృత్తిలపై పన్నులనేయుపద్ధతి. కైల్స్ నిర్వహణము. —ఈవిషయములు ప్రభుత్వముల నవసరించిన పుష్కలములనుబట్టి వలెను. కాని పార్లమెంటు వారి యావ్యములను వ్యతిరేకముగా జరిగినచో అసభికారు జోక్యము తుచ్చుకొని గలిగి యుండవలెను.

(2) మూడవది పార్లమెంటువారు అసలు జోక్యము కలుగజేసికొన నవసరములేని విషయము. కావున కొన్నివిషయములలో పార్లమెంటువారికి భారతప్రభుత్వమువారు లోబడియుండవలసిన సమస్య మనల నెదుర్కొనుచున్నది. ఇద్దరికిని సంబంధించిన విషయములలో ఏవారము నేర్పరుచుట మన యుద్దేశ్యమై యుండవలెను. మరియు భారత కాసనసభకును కార్యనిర్వాహకసభకునువారికిని సన్నిహితసంబంధము నేర్పరచి సమూహబాధ్యతాయంత ప్రభుత్వముయొక్క పునాదుల నేర్పరుచుట యుద్దేశ్యముగా నుండవలెను.

రాష్ట్ర విభజన

రాష్ట్రవిభజన విషయమై వారు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—నిండు రాష్ట్రమునుగూర్చును, ఓడ్ర రాష్ట్రమును గూర్చును విచారించుటకు రెండు ప్రత్యేక సంఘము లేర్పరుచ బడవలెను. ఇతర రాష్ట్రములలోని యభిప్రాయము యింకా పుష్టముగా ప్రకటన యగువరకు రాష్ట్రీయ పార్టీలను గూర్చిన యేర్పాటులు ఆగియుండినవి. ఉదయించు కొత్త పరిస్థితుల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే విచారించు చుండును. బర్మాకు విభజించు విషయమున బర్మాకును ఆసాముకును సరిహద్దులలో కొన్ని మార్పులు చేయవలసియిందును.

ద్యుద్ధ ప్రభుత్వము

ద్యుద్ధ ప్రభుత్వము ను రద్దుచేసి ముందజవేయవలసిన యావత్కాలము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు పుష్టముచేసిరిని నివేదిక తెలుపుచున్నది. విరములలో కొన్ని భేదములనున్నది. రాష్ట్రీయలలోను అభివృద్ధి ఒక్కవిధముగా నుండక వివిధముగా నుండును.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

రాష్ట్రీయ శాసనసభల రి సంవత్సరములవరకు శాసనాధికారము కలిగియుండవలెను. ఇప్పటికంటె సభ్యులుగూడ మోచుగా నేయుండవలెను. కాని ప్రాంత సుకమిటీ (ఎన్నిక యధికారము ఎవరెవరి కలదని నిర్ణయించుసంఘము) వారు యెంతమంది సభ్యులుండవలెనో నిర్ణయించురు. ప్రాంత సుకమిటీవారు నివేదించిన తరువాత కమిషను వారు తలచినంత బాహుళ్యముగా ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియోజించుట అవసరము లేదేమో యని వారు తలచుచున్నారు. స్త్రీల ఎన్నికయధికారమునకై ప్రత్యేకమున ఏర్పాటు లేమియు చేయ నవసరములేదు. అధికారసభ్యుల సమాహ మనవరములేదు. మరియు కాసనసభా సభ్యులకు నిర్ణయించు పధికారమును రాష్ట్రీయ శాసనసభలకే యిచ్చుట ప్రభుత్వమువారికి వరమనుమృతముని యనుచున్నారు. నూచనలో నున్న ప్రమాదములను వివరించుచు నైపుణ్య కమిషనువారు ఈ సందర్భమున జేసిన నూచనలు వారామోదించుచున్నారు.

రెండవ శాసనసభ

మదరాసు, బొంబాయి, పంజాబు, మధ్యపరగణాలలో రెండవ శాసనసభ లుండ నవసరములేదని ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల సలహాతో ప్రభుత్వమునా రేకెగిరించుచున్నారు. బెంగాల్, పంజాబ్ రాష్ట్రములు, బీహార్-పరిస్సా రాష్ట్రములలో రెండవ శాసనసభ లుండవలెనని వారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఈసంఘము లేర్పడవలసిన విధమును నిర్ణయించుట కొకసంఘము నియమింపబడవలెను. ఇతర రాష్ట్రములలోగూడ రెండవ శాసనసభ లేర్పాటుజేయుట అవసరమునా యను విషయమును నిర్ణయించుటకు 10 సంవత్సరముల తరువాత నొకతీర్మానము చేయబడవచ్చును. రెండవ శాసనసభ లేర్పాటు చేయుటకు శాసనసభలో 3 మంది సభ్యు లంగీకరింపవలెను. నైపుణ్య సంఘమువారు 2/3 మంది అంగీకరింపవలెనని తలచిరి. రెండవసభను రద్దుచేయు విషయములో రెండవసభ తీర్మానించి ఈ తీర్మానమును గవర్నరు అంగీకరించుచో గవర్నరు జురలు భారత కార్యనిర్వాహక పంపవలెను. పార్లమెంటు సమృద్ధి యితరుపంపును. మూడవసభకు పూర్వముబిల్లులపై నివేదించుటకు ఒకప్రతిని సభకు నుండవలెనని నైపుణ్య సంఘమువారు చేసిన సలహా వీ రంగీకరించుట లేదు.

ఎన్నికాధికారము

తరువాత ఎన్నికాధికార మెవరెవరి కుండవలెనను విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారు. ఈవిషయమై వివిధరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు వివిధాభిప్రాయములను వెల్లబెట్టుచు ఇప్పుడున్న ఎన్నికదాతలను మూడింకిలు చేయవలెనని బొంబాయివారు తెలిపిరి. ఇంతవేరము పనికిరాదని యితర ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. ఇందువిషయమై యేర్పరుపబడు ప్రాంత సుకమిటీ సంఘమును యొక్కస్వాతంత్ర్యని రోధము చేయ తుక్కిప్పుడు లేదని చెప్పుచు 100 కి 10 మందికి ఎన్నికాధికార ముండుట తమకు సమృత్తుని వారనుచున్నారు. విద్యనీర్వహణలో ఎన్నికాధికార ముండవలసినాను విషయమై ప్రాంత సుకమిటీవారు విచారించవలెనని వారు కోరుచున్నారు. పంజాబు, పంజాబ్ రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు యిందు కంగీకరింపలేదు.

ప్రతిసంఘములోను ఒక్క దామామానే ఎన్నికదాతులండవలెననియు, అన్నిసంఘములవారికి ఎన్నికాధికారము ఒకటిగానే యుండవలెననియు చేయబడిన సలహాలను ప్రాంత సుకమిటీ ప్రధానసూత్రములుగా నంగీకరింప నవసరము లేదు. కొన్ని సంవత్సరములలో వారి సలహాలు పరస్పర విరుద్ధములుగా నుండవచ్చును. వీనిని అవరణయందుంచుటయందే కొంతసామరస్య ముండవలెనని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము 15 సంవత్సరముల తరువాత నింకొక ప్రాంత సుకమిటీ నేర్పరుపవలెనను సలహాను పార్లమెంటు ఆమోదింకరాదు.

స్త్రీల ఎన్నికాధికారములు

స్త్రీల ఎన్నికాధికారముల విషయమై నైపుణ్య సంఘము వారు గావించిన సిఫారసులు చాల విమర్శాప్రయోగ్యులనియు దేశములో చాలమంది కా సలహాలు యిచ్చుచునని తమకుతోచుటలేదనియు వారు తలచుచున్నారు. ఈవిషయమును రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు వదలుట మంచినియు, ప్రాంత సుకమిటీవారు గూడ ఈ విషయమై బాగుగా విచారించుట అవసరమనియు వారు వ్రాయుచున్నారు.

హిందూముస్లిమ్ తగాదా

తరువాత నివేదిక హిందూ మహమ్మదీయ తగాదాను గురించి వివరించుచున్నది. నైపుణ్య సంఘమువారు నూచించిన రెండు విధానములను మహమ్మదీయుల కిష్టము కాక యున్నవని వారు తెలుపుచున్నారు. ఈవిషయమై ఒడంబడిక కలుగునను ఆశ వారు తెలుపుటలేదు. బెంగాల్, పంజాబు కాక యితర రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయులు కోరినచో యిప్పుడు కలిగియున్న అభిమానసాసములను ఎవరింపవలెనని వారు తలచుచున్నారు. బెంగాల్ విషయమై తమ ప్రభుత్వములో హిందూ సభ్యులకును మహమ్మదీయ సభ్యులకును చాల అభిప్రాయభేదము లున్నవని వారు తెలుపుచున్నారు. సామాన్య నియోజకవర్గములలో జనాభా ప్రకారము స్థానములు నిర్ణయింపబడవలెననియు, ధనము, విద్య, హోదా మొదలను వానివలన చూపదగిన యభిమానము ప్రత్యేక నియోజకవర్గములలో నుండవచ్చునని భారత ప్రభుత్వములోని విరోధీయ సభ్యులు తలచుచున్నారు. పంజాబులో హిందువులు సిక్కులు మహమ్మదీయులు నుండుటవలన సమస్య క్లిష్టమైనది. మూతన శాసనసభలో హిందువులు సిక్కులు కలసినదానికంటె, 2 రు సభ్యులు మోచుగా నుండవలెననియు సభలో 100 కి 49 వంతులచొప్పున నుండవలెననియు పంజాబు ప్రభుత్వములోని అధికార సభ్యులు అభిప్రాయ పడిరి. ఈపద్ధతి ప్రభుత్వములో హిందూసభ్యులకుగాని మహమ్మదీయసభ్యులకుగాని సిక్కుసభ్యులకుగాని యిచ్చుముగాలేదు. కాని మేముచేయు నూచనలకు లోబడి యీపద్ధతి యాలోచనార్హమై దురదృష్టవశాత్త ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయము. ఇతర సలహాలయందు మహమ్మదీయులకు అభిమానస్థానము లొసంగబడినవను కాదుచే న్యాయముగా జనాభా ప్రకారము వారికి రాష్ట్ర స్థానముల నిష్పకపోవుట మహమ్మదీయులకు పర్యవసాదిగా భారణమేయై యున్నది. జనాభానుసరించి మొకరటిసంఘము వారి కోరిక ప్రకారము శాసనసభలో మెజారిటీలు సాంఘిక నియోజకవర్గములద్వారా గారంటిచేయబడియున్నవి. వివిధ సంఘముల జనాభాకు నే, వారి వోటుల సంఖ్యకు ను తారతమ్యము వలన ఈ కష్టస్థితి యేర్పడినది. ఎన్నికాధికారము విస్తరించుటవలన ఈ భేదములు అంతరించి వోటు సలసంఖ్య జనాభానుసరించి యున్నప్పుడు మెజారిటీసంఘములకు సాంఘిక నియోజకవర్గములయొక్క అవసరములేకుండ బోవును ఆ సంఘమువారి యిష్టములేతండా యిదివరకున్న సాంఘిక నియోజకవర్గములను రద్దు చేయరాదని మా యభిప్రాయము శాసనసభలో ఆ మతమువారి సంఖ్యలో 2/3 వంతుఅంగీకరించినగాని ఉన్నచోట్ల సాంఘిక నియోజకవర్గమును రద్దు చేయరాదు. కాని అప్పులోనే యుక్ర మోపాయి, వీనిస్థానమున స్వపరిపాలనమునకు సహాయ ధూతములవనియు ప్రభుత్వముపై నాధారపడుననియు సరియేర్పాటులు చేయబడవలెను.

५६३

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు :

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రిగారికి వ్రాసిన ప్రకటనము నేడు ప్రచురింపబడినది. నేడే ఇంగ్లండులో గూడిన రాండు లే బిలు నమావేశ ప్రక్రియల కిది యందజేయబడును. సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు సూచనల గాంచి ఆశాభంగము జెందిన ప్రజలకు, ఇండియా ప్రభుత్వ సూచన లెక్కడు ఆశాభంగము కలిగింపజాలవు. రెంటికీని స్వల్ప భేదము మాత్రము గలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నాదర్శముగ సూచించిరి. సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు ఆదర్శము నే వాడియుండలేదు. ఇంతకన్నను ఎంచదగిన భేదము గనుపించదు. అధినివేశ రాజ్యా స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ పెర్చొనిన ఇండియా ప్రభుత్వము వాడు, దానిని కేటటుకు ఫలప్రదముగ మార్గములను సూచించక బోవుటవలన దీని విలువ తొలగిపోవుచున్నది. మరియొక భేదము గూడ కనుపించును. సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టులో భారతీయ శాసనముల పట్ల ఏమాత్రము సానుభూతి గనుపించదు. అందలి భావకూడ మార్దవముగ లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు, ప్రజాశాసనముల పట్ల సానుభూతితో గూడిన వాక్యములు గనుపించును. కర్వెను ప్రభువుగారి మృదుశబ్దాలము ఈ ప్రకటన యందు గనుపించును. కాని మృదువదములతో భారతీయులు తృప్తి జెందుకాలము గతించుటచే, ఈ భేదమువలన గూడ లాభముగలుగజాలదు.

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టును తలక్రిందుల జేయు నని, భ్రాంతి జెందిన బ్రిటీషు ప్రతికలకు జడుపు కీరినది. అండను టైముస్ పత్రిక గూడ, భయము జెంద నవసరము లేదని తెలిపి జెడరు దీర్చుచున్నది. సైమన్ కమిషన్ విధానమును, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము బాత్తుగ త్రోసివేయుటలేదనియు, ప్రత్యామ్నాయ విధానమును సూచించుట లేదనియు, అండను టైముస్ పత్రిక ఆభయ మొనగుచున్నది. ఇండియా గాక, సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు సూచనల కన్నను, ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలు కొన్ని సందర్భములలో ముందుకు బోయినను, మరికొన్ని సందర్భములలో వెనుకబడిన వైపున వచ్చియు, మొత్తముమీద ప్రభుత్వ సూచనలు సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టును చాలవర కనుసరించెననియు, అందుచే నీ సూచనలు ఎక్కుడు ఉత్సాహమును గాని

ఆందోళనమునుగాని గలిగింపజాలవనియు, అండను టైముస్ పత్రిక బ్రిటీషు ప్రజలను ఓదార్చుచున్నది. టైముస్ పత్రికాభిప్రాయమునందు నిజము గలదని, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును పరిచినవారు గ్రహింపగలుగుదురు. రాండు లే బిలు నమావేశము లో ప్రాముఖ్యము వహించునవి, సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టును, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును మాత్రమే యగుటచే, వీనిపై సాధారణజేడి రాజ్యాంగ సంస్కరణము లెంత సంకుచితముగ నుండునో యాహింపవచ్చును.

జయకర్త ప్రభుత్వము గోరేడి అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వీనిద్వారా నిర్ణయింపబడు నని కలనైన తలంప నవకాశ ముండదు. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నందలి మొదటిమెట్టు కయినను నివి దీనికొని పోజాలవు. ఇట్టియభిప్రాయములు గల రాజప్రతినిధి గారు కాంగ్రెసు నాయకులపరతులను నిరాకరించి యుండుట వింత గాదు. ఇక లేబరు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మేమి? వీరు తమ యభిప్రాయమును సూచనగ నయినను చెల్లపదలచుకొనలేదు. మాక్స్ నాల్డుగారు అధినివేశస్వాతంత్ర్య మనుపదము ననలే వాడరయిరి. స్వేచ్ఛను పెంచుట, స్వపరిపాలనము వంకకు ప్రయాణము సలుపుట మున్నగుపదములను మాత్రమే వాడుటచే, వీరు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికన్నను ముందుకు బోదలంపలేదని, స్పష్టమగు చున్నది. ఇంగ్లండులోని మూడుపక్షములవారికిని హిందూ దేశముపట్ల సద్భావమే కలదని వీరు చెప్పి యుండుటచే, మిగిలిన రెండుపక్షములవా రెంతవరకు పోయెదరో, లేబరు ప్రభుత్వమువారును అంతవరకే పోయెదరని తలంపవచ్చును. హిందూ దేశమునకు స్వయంసిద్ధయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించు తలంపును గాని, అధినివేశ రాజ్యాస్వాతంత్ర్యము నొసగు లెలంపును గాని, మాక్స్ నాల్డుగారు వెల్లిబుచ్చరయిరి. తమను విమర్శించినవారిని మాత్రము; మాక్స్ నాల్డు గారు నిందించుచు, వారి విమర్శనములను తాము లక్ష్యపెట్ట మని చాటిరి. సత్యాగ్రహవేంబులను పూర్తిగ నిందించిరి.

శ్రీ వ్రెస్టు అండనువార్తలు, అధినివేశస్వాతంత్ర్యము గూర్చి తీర్మానమును ప్రతిపాదించ వీలు లేదని, రాండు లే బిలునభోవసంఘమువారు జయ కరుగారికి దెలిపినట్లు, వెల్లిజేయుచున్నవి. జయ కరు, సప్రూగార్లు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము దప్ప తమకు వేరొకవిషయముతో ప్రసక్తి లేదని చెప్పి యుండుటచే, వీరింతటితో స్వదేశమునకు తిరిగి రావచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనముపై రాజప్రతినిధి యగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారును, సైన్యాధిపతి యగు సర్ విలియము బర్డువుడ్డుగారును, సర్ జార్జి రెయిసిగారును, సర్ జేమ్సు క్రేరాగు, సర్ జార్జి ఘస్టరు, సర్ బి. యల్. మిత్తరు, సర్ ఫజలుల్ హుస్సేను, సర్ జె. భోరుగార్లు సంతకము జేసిరి. వీరందరును ఏకాభిప్రాయము చెల్పుటబట్టి, ప్రభుత్వ సూచనలు మరింత సంకుచితమై యుండుట వింత గాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, సైమన్ కమిషన్ దెలిపిన ఫెడరల్ విధానమును, అంగీకరించిరి. రాజ్యాంగవిధానము దానియంతట యదయే అభివృద్ధి గాంచవలె ననుసూచనను గూడ అంగీకరించిరి. కాని, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యమని చెప్పిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దానిని కేటటు కంతకాలము పట్టునో చూచాయగ నయినను

చెల్లువ, రయిరి. మొత్తముమీద చాలకాలము పట్టునను భావమును మాత్రము వీరు వెల్లిబుచ్చిరి. భారతీయులలో నన్నిపక్షములవారును తత్క్షణ స్వాతంత్ర్యమునే కోరుచున్నారు గాని, దానిని దూరాదర్శముగ కోరుటలేదు. పరిపాలనాధికారము పూర్తిగ మార్పు జెందులోపల స్వల్పవ్యవధి యందు నని మాత్రము వింతవాడు అంగీకరించుచున్నారు.

అంతయుగాని, స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులు అసమర్థులనిమాత్ర మేపక్షమువారును అంగీకరించుటలేదు. అట్టి అసమర్థతను సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టును, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును గూడ ప్రతిపాదించుటచే, ఇవి భారతీయుల కేమాత్రము అంగీకారయోగ్యములు గాజాలవు. హిందూ దేశమును పరిపాలించుటలో, ఇంగ్లండు ఇండియా దేశములకు భాగస్వామ్యము గలదని, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము చెల్లుచున్నది. కాని, పరిపాలనము హిందూ దేశముచేతనే నిర్వహింపబడవలయునని, భారతీయులు కోరుచున్నారు. స్వరాజ్యమున కిదియే మూలాధారము. స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారింకను సంసిద్ధత జూపుటలేదని, వారి ప్రకటనము బట్టి తెలియగలదు. హిందూ దేశమునందు స్వరాజ్య సంపాదన నిమిత్తము ప్రబలాందోళనము జరుగుచున్నదని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారింకరించెదరు. ఈ సంగతిని గ్రహించి కూడ, భారతీయుల దృఢవాంఛలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేయు కుండుట శోచనీయము. వేలకొలది మైళ్లదూరమున నున్న బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి హిందూ దేశపు కోర్కెలు తిన్నగ గోచరింపలేదని చెప్పినను కొంతయర్థ ముండును. అనదినము భారతీయుల వాంఛ లెలుల పరుగిడుచున్నవో గ్రహించుట కవకాశములు గల ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గూడ, వీరికోర్కెలను గ్రహింపకుండుట, కెట్టికారణముచు గనుపించదు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యము సంగీకరించిత మని చెప్పిన మాత్రాన నేమి ప్రయోజనము? దీనిని జేరుటయే ప్రజలకు గావలయును గాని, ఆదర్శమును గాంచి వారు మురియుచుండజాలరు. రాష్ట్రములలో సైమన్ కమిషన్ వారు దెలిపిన సూచనలతో వీరు పూర్తిగ నేకీభవించిరి. సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు, రాష్ట్రముల కయినను స్వాతంత్ర్య మొసగలేదని, తెలిసిన విషయమే. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును తొలగింపగోరిన విషయము నిజమేగాని, గవర్నరుగారి అసాధారణాధికారములు పెంపుచేయబడెను. పెక్కు నిరోధము లేర్పరుపబడెను. ఇట్టి నిరోధములు రాష్ట్రములకు స్వేచ్ఛ నొసగజాలవు. వీనిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గూడ ఆమోదించుటచే, రాష్ట్రములకు పూర్తిస్వపరిపాలన మిచ్చుటకు వీరు గూడ సంగీకరింపలేదని, విదిత మగును.

ఇక కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యత ననలే ప్రవేశపెట్టగూడదని, సైమన్ కమిషన్ వారు సూచించిరి. వీనియందు ద్వంద్వ పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టి పాక్షిక బాధ్యత నొసగవలయు నని, శంకరన్ నాయరుగారి సెంట్రలు కమిటీ సూచించెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నాయరు కమిటీ సూచనతో నేకీభవించక, పాక్షిక బాధ్యత నయినను ప్రవేశపెట్టుటకు సమ్మతించక, దాదాపుగ సైమన్ కమిషన్ వారి సూచనలతో తుల్య మగు సూచనల

గావించిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు బాధ్యత లేకుండుట అపాయకరమని, ఇండియా ప్రభుత్వము వా రంగీకరించెదరు. కాని, ద్వంద్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటవలన హాని గలుగననియు, యూనిటరీ ప్రభుత్వమే నిలచియుండవలె ననియు, దీనియందు బాధ్యతను కొలదిగ ప్రవేశపెట్టుట కయినను కొన్ని ప్రతిబంధకములను తొలగింపవలయు ననియు, సూచించిరి. లండను ప్రభుత్వప్రతికకు, గూడ ప్రభుత్వసూచన సంతసము నొసగినది. బాధ్యత యను పేరును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దెలిపినను, ఫలితమునందు బాధ్యత ఏమాత్రము లేదని యే చెప్పవచ్చును. మితవాదులు సభ్యులము రాష్ట్రములందును, కేంద్ర ప్రభుత్వము నందును బాధ్యత నొక్కమారుగనే ప్రవేశపెట్టవలయునని కోరుచున్నారు. మితవాదులను దరిజేర్చవలెననువారు, వారికోర్కెల నయినను సఫలపరుపకుండుట బట్టి, వీరి నడువుల కెంత విలువగలదో యూహింపవచ్చును.

ఇండియా ప్రభుత్వము, సభ్యులనేటు ప్రభుత్వమని కర్ణనప్రభువుగారు వెనుక దెలిపియుండిరి. అట్టి స్థానము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు దొలగవలయునని ప్రకటనము గోరుచున్నది. ఇండియామంత్రిగారికి, ఇండియా ప్రభుత్వము ఏజెంటుగ పనిజేయుననుభావముగగూడ దనిగూడ, ప్రకటనము స్పష్టపరచుచున్నది. ఇది వాంఛనీయమగు మార్చేగాని, ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహింపనంతవరకు, ఈ మార్పువలన ప్రజల కెంతదగిన లాభము గలుగజాలదు. ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించిన పిమ్మట, నిట్టిమార్పు దానియంతట యదియే జరుగును. అప్పుడు దానివలన ప్రజలకు లాభముండును. కాన, ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనము సూచించిన మార్పు ప్రజలకు తృప్తి నొసగజాలదు. రాండుటేబిలు సమావేశము, ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటన సూచనలను మించిపోదని యూహింపవచ్చును. అందుచే, ఈసమయమున నిట్టి ప్రకటనము వెలువడుట వలన, ప్రజలలో నిదివరకు బెరిగిన నిరాశ మరింత ప్రబలము గాగలదు. ప్రజాశయములను తృప్తిపరచుటవలననే, దేశమునందలి అశాంతిని తొలగింప వీలుగల దనుసత్యమును ప్రభుత్వమువారింతవరకు గ్రహించినటుల దోషదు. ఇట్టిస్థితిలో వీరికి నిర్బంధ విధానమే శరణ్యమగును. కాని నిర్బంధప్రయోగము, వీరు తలపెట్టిన ఉద్దేశ్యమును నెరవేర్చజాలదని, ప్రజ్ఞా తెల్లరు గ్రహించుచునేయున్నారు.

నైహూ కమిటీ రిపోర్టును గూడ తాము చదివినటుల, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. జాతీయవాదుల యభిప్రాయముల నిది తెలుపుచున్నదని వీ రంగీకరించిరి. కాని, దీనియందలి ముఖ్య సూచనలను వీ రనుసరింపరయిరి. సైమన్ కమిషను రిపోర్టు దేశమునందలి జాతీయాందోళనము నసలే గుర్తింపలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనమునందీ విషయ మెత్తికొనబడెను. దేశము జాతీయభావ నిమగ్నమయ్యె ననియు, జాతీయతభేదములు స్వాతంత్ర్యమున కాటంకములు గావని ప్రజలు గుర్తించుచు న్నారనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. నత్యాగ్రహపద్ధతుల విషయమున భేదాభిప్రాయమున్నను, అత్యవసరమున ప్రజలలో నెట్టి భేదము లేదనియు, ప్రకటన గుర్తించెను. వర్తమాను

గూడ స్వాతంత్ర్యసిద్ధివలనగాని, వాణిజ్య మభివృద్ధి గాంచదని గ్రహించినటులు, దెలుపబడెను. ఇన్ని సంగతులను గ్రహించియు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు స్వరాజ్యప్రదానము నామోదించుకుండుట, భావ్యము గాజాలదు. కేంద్రశాసనసభకు సైమన్ కమిషనువారు పరోక్షపు ఎన్నికలను సూచించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీనిపట్ల అభ్యంతరమును దృఢముగ దెలుపక, రాండుటేబిలు సమావేశనిర్ణయమున కీ విషయమును విడిచిపెట్టిరి. రెండవ శాసనసభ కొన్ని రాష్ట్రములలో నవనర మని, వీ రభిప్రాయపడిరి. రాష్ట్రములలో అధికారమంత్రి నొకరిని నియమింపవలె నని, సైమన్ కమిషనువారు గోరియుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దీని రంగీకరించిరి. మొత్తముమీద సైమన్ కమిషను రిపోర్టును ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనమును ఫలిం చుచో, హిందూదేశప్రజాశయసిద్ధి కిది ప్రబల ప్రతిబంధకముగ పరిణమింపగలవు. భారతీయులలో నే జక్షమువారును, వీనితో తృప్తి జెందెదరని లోపదు. భారతీయులు కోరెడి స్వాతంత్ర్యము, వారి స్వతంత్ర్య వలననే చేకూరునని, నానాటికి విదితమగుచున్నది. ప్రకటనమందలి వివరములగూర్చి మరియొకపర్యాయము చర్చించెదము.

తూర్పు ఆఫ్రికా: జాయింటు కమిటీ

పార్లమెంటరీ జాయింటు కమిటీ ఏర్పడి తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమును గూర్చి విచారించుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఈ కమిటీవారు హిట్లరు యంగు రిపోర్టును, సర్ సాముయల్ విల్సన్ రిపోర్టును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటననుగూర్చి సాక్ష్యము వైకొందరు. తూర్పు ఆఫ్రికా శ్వేతప్రతినిధులు ఇంటికి వెడలిరి. విచారణసమయమునకు వీరు తిరిగి వచ్చెద రని తెలియుచున్నది. శ్వేతప్రతినిధులు ఇంగ్లండుకు వెడలి, ఇంపీరియల్ సమావేశప్రతినిధులతో ముందుగ సంప్రతించి, వారిని ప్రోద్బలపరుపగలిగిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో గూడ శ్వేతవిధానమునే అవలంబింపవలయు ననియు, దక్షిణాఫ్రికాతో యోచింప కుండ ఎట్టిమార్పు గావించగూడ దనియు, హర్జిగాజ నేనానిగా రిటీవల గంభీరముగ చాటిరి. వీరి ప్రోద్బలము గూడ నుండుటచే, తుదకు తెల్లవారివంతమే నెగ్గునని నమ్మవచ్చును. తూర్పు ఆఫ్రికాభారతీయుల కోర్కెలను దెలుపుటకు, పండిత హృదయనాథ కుంజరాగారు వెడలినను, తెల్లవారి ఆర్థాటముల ముందర వీరిమొరలు ఫలించు నని లోపపు.

యూర్పు విషయముగారు: రాండుటేబిలు సమావేశము క్రైస్తవమతగురు వగు యూర్పు ఆర్చిబిషప్పు గారు ముచ్చటించుచు, హిందూదేశప్రభుత్వ బాధ్యత వహించు వారి నిమిత్తము ప్రార్థనల గావించవలయు ననిరి. రాండుటేబిలు సమావేశము నిర్ణయింపవలసిన ప్రశ్నలు గాంచిన, భయమగుచున్న దని. ముఖ్యముగ ఉభయదేశములమధ్య ఆధ్యాత్మికసంబంధమును బలపరుపవలయు ననియు, హిందూదేశ సమన్య ఎంత రాజకీయమో, అంత తాత్త్వికముగ గూడనగు ననియు, ఆర్చిబిషప్పుగారు నడిపిరి. వీరి ప్రార్థనలు పాలకుల సంతకంపరకు సత్పథమునకు మరల్చుగలుగునో చూడవలయును.

మార్నింగు పోస్టు పత్రిక భీతి
సార్వభౌమని ప్రసంగమునందు గాని, మూర్ఖ నాట్లు గారి ప్రసంగమునందుగాని అధినివేశస్వాతంత్ర్య మను పదము లేకున్నను, జిన్నా, శ్రీనివాసశాస్త్రి గార్ల ప్రసంగములలో అధినివేశస్వాతంత్ర్య మను పదము వాడబడినందులకు, మార్నింగు పోస్టు పత్రికకు ప్రబలమగు ఆశాభంగము కలిగెను. సైమన్ కమిషనుగారు సూచించని అధినివేశస్వాతంత్ర్యపదమును వీ రేల వాడియుండవలె నని, మార్నింగు పోస్టుపత్రిక ఆగ్రహము కనుబటచుచున్నది. కాని ఈ పత్రిక భయపడ నక్కఱలేదు. అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుటకు రాండుటేబిలు సభ సమ్మతింపదని, ఈపత్రిక గ్రహించి, దిగులు లేక కాలము గడుపవచ్చును.

సర్ సి. వి. రామనుగారికి నోబిలుబహుమానము
సర్ సి. వి. రామనుగారికి ఫిజిక్సు శాస్త్ర ప్రవీణతకుగాను, నోబిలు బహుమాన మొనగబడెనని, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇందులకు సంతసించని భారతీయులుండరు. సి. వి. రామను సర్ బోను, ఆచార్య ప్రఫుల్ల చంద్రల బోలు శాస్త్రజ్ఞులు గల హిందూదేశము స్వేచ్ఛబడెయుట కర్షము గాదనుచో, ఇంతకన్నను హాస్యాస్పద మగు విషయము వేరుండదు.

సర్దారు వల్లభాయిగారు అహమదాబాదుకు బయలుదేర నుండుట

అటనుండి బాన్స్లోలోకి వెళ్లదలచుట
బొంబాయి, నవంబరు 18:—సర్దారు వల్లభాయి పటేలు, మహాదేవ దేశాయిగార్ల అహమదాబాదుండి నిన్న నిడటికి వచ్చిరి. రేపురాత్రి యిటనుండి అహమదాబాదుకు బయలుదేరెద. అటనుండి బాన్స్లోలోకి వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్ర.)

శాంతముగా పికెటింగుచేయుట నేరము కాదు

బొంబాయిరాజధాని రెండవమేజిస్ట్రేటు
మరల కేసును కొట్టివేయుట
బొంబాయి, నవంబరు 18:—పికెటింగు చేసినందులకు ఆరుగురు నుండేరులపైని లేబరీస్ కేసును నేడు బొంబాయి సెక్షండు సెషియన్స్ మేజిస్ట్రేటు విచారణ చేసెను. శాంతముగా పికెటింగుచేయుట నేరము గాదని మేజిస్ట్రేటు ఆభిప్రాయపడటచే మరల వాయిదా వేసెను. “వార్ కాన్సిలు ఆక్రమసంఘముని ప్రకటించబడెను. పికెటింగు చేయుచున్న వారాసంఘమునకు సహాయము చేయుచున్నార గాన వీరు క్షమా తో యని ఫిర్యాదీలు గాడించిరి. పికెటరులకు వార్ కాన్సిలు లో సంబంధ మున్నట్లు బలపైన సాక్ష్యము కావలెనని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. (ఆ. ప్ర.)

బహిరంగసభను జరుపుటకు బొంబాయి షెర్షిఫు నిరాకరించుట

బహిరంగసభను జరుపుటకు ప్రముఖులు
నిశ్చయించుట
బొంబాయి, నవంబరు 18:—ఆటోబరు 26 వ తేదీనీ ఆజురు మైదానమున స్త్రీలపట్ల జడపబడిన ఆక్రమవర్మలను నిరసించుటకు బహిరంగసభను జరుపవలెనని శాలమండి ప్రముఖులు 20000 మంది తొలుతును షెర్షిఫు ప్రాసియండి నను బహిరంగసభకు జరుపజాలనని షెర్షిఫు తెలుపుటచే నిన్న సాయంకాలము లాల్టీ శారాయజిగారి ఆధ్వర్యతకొండ 40 మంది ప్రముఖులు సభను జరిపిరి. “ఫిల్లె నహ్ ఈ కైల 15వ తేదీ కనివారమునాడు ఆజురు మైదానమునందు బహిరంగసభను జరుపవలెను. బహిరంగసభను జరుపుటకుగూర్చి నిరసనమునా కేర్పరచిన నిబంధనలను తెలియజేయవలెనని షెర్షిఫును కోరవలెను” అను తీర్మానము ఆసభలో నామోదంపబడెను. (ఆ. ప్ర.)

వార్తలు-విశేషములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన వార్తలు, కలకత్తా, సింగపూరు లకు నడుచు గల విమానాలయందు వారు పరిశీలించుచున్నారని, వాతావరణము, వైద్యులను, ఆభివృద్ధి పరచుటకును చూచు నిజమే యనియు సైనికతరులను పరిశీలించుచున్నారనియు, సింగపూరునుండి తిరుగు లంకను నగరమునకు పదిదినములలో చేరవలయునని వారి యాశయము.

సమాధానకాలపరిమితి యగు రెండు సంవత్సరములు, ముగిసినందున, ఇంగ్లాండునుండి తెలుపుచున్నాండ్ల జీతమును తగ్గించుటకు మరల రాయబారములు జరుగుచున్నవి. ఆర్థిక మగు చిట్కలకలన జీతమును తగ్గించవలసిన యర్హత మేర్పడె నని, వాటియవేతన నిర్ణయ సమితివారు జోక్యము కలుగజేసి కొనసాగిన యందున ముడగలను.

సర్ ఫిలిప్ వెల్చర్డ్ గారు గురువారమునాడు ఇండియాకు ప్రయాణమైరి. (వీరు సర్ విలియం బర్డ్ ఫెల్డ్ గారి స్నేహితులు.)

వ్యాపార క్రీడలు - క్రికెట్టు

అఖిల భారత క్రికెట్ పంచాయతీ

సింధు జట్టుకు ఇన్నింగ్సు విజయము
నూరవధిల్లీ, నవంబరు 12:—అఖిల భారత క్రికెట్ పంచాయతీ సంగ్రహమున సెంట్రలు ఇండియా సంస్థానములకును, సింధు జట్టుకును జరిగిన పోటీయందు, సింధు జట్టు ఇన్నింగ్సు విజయము గాంచెను. సెంట్రలు ఇండియా జట్టు మొదటి ఇన్నింగ్సునందు 127 పరువులు చేసిరి. సింధు జట్టు తమ మొదటి ఇన్నింగ్సునందు 148 పరువులు చేసిరి. సెంట్రలు ఇండియా జట్టువారు తిరుగు ఇన్నింగ్సునందు 90 పరువులు మాత్రమే చేయగలిగిరి, వీరు సింధు జట్టుచే ఓడింపబడిరి. సింధుజట్టు ఒక ఇన్నింగ్సునందు చేసిన పరువుల మొత్తమును వీరు రెండు ఇన్నింగ్సులందుకూడ చేయజాలరైరి. రెండవ ఇన్నింగ్సునందు కెప్టెన్ సి. కే. నాయుడుగారు 41 పరువులు చేసిరి.

అరెంటినాయందు తెన్నిసు

పంచాయతీ

అరెంటినాయందు తెన్నిసు పంచాయతీ యొక్క స్త్రీల సంఘము ఆఖరుపోటీయందు సినిరెటి డి అల్యారెజ్ గారు, పోల్ క్రాప్టె నాట్సుకునెగారు ఓడింపబడిరి. 6-2; 6-2.

అస్టిన్, ఆండ్రూసుగార్లు

ఇండియాకు బయలుదేరిరి
లండన్, నవంబరు 14:— తెన్నిసు ఆటగాండ్రు అస్టిన్ అండ్ హార్న్, ఆండ్రూసుగార్లు ఇండియాకు ప్రయాణమైరి. (రూటరు)

తెయ్యిబిళ్లగారు

నెహ్రూలను జూచిరి. మహాత్ముని జూడనీయలేదు
అలహాబాద్, నవం 14:— తెయ్యిబిళ్లగారు పండిత మోతీలాలుగారిని, కెయిలులో నన్ను పండిత జవహర్లాలు గారిని కలవకొందిరి. మహాత్ము గాంధీగారిని సందర్శించుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించలేదని తెలియుచున్నది.
ప్రతిరో ప్రతినిధి సందర్శించగ ఆగ్రాచేరువ గ్రామమును చూచితినియు, ర యి తు లు ప్రస్తుత పరిస్థితు లలో యెట్లు కేవలించియున్నారో అర్థమగుచున్నదనియు, చెప్పిరి. గోధుమల ధరలు చాల తగ్గిపోయినందున వారు కంటు చెల్లింప జాలరనిరి. భూమినిస్తు కథానము ప్రపంచములో తెల్ల ఆధునుడైనదిగా నున్నది. జహిందారులు యెట్టి పోయెను చేయకుండు రయితులయెడి బ్రదుకుచున్నారనిరి. (తెయ్యిబిళ్లగారు కాశీకి బోయిరి. (శ్రీ ప్రె. నెంబరు)

వాతావరణస్థితి

1930 సం. నవంబరునెల 14-వ తేది శుక్రవారము

మాఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X త 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X త 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X త 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X త 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X త 24 గంటలలో
గోపాలపూర్	84	66	...	8.9	— 6.8
విశాఖపట్టణము	81	65	...	9.3	— 0.4
కాకినాడ	80	68	...	26.6	+ 14.6
మచిలీపట్టణము	81	65	...	26.1	+ 18.7
కర్నూలు	83	57	...	4.8	+ 0.5
బళ్లారి	82	56	...	12.4	+ 7.1
అనంతపురము	...	...	...	12.0	+ 7.4
కడప	84	63	...	18.0	+ 6.0
నెల్లూరు	84	69	...	26.1	+ 11.9
మద్రాసు	88	68	...	38.6	+ 14.6
కడపూరు	84	68	...	28.7	+ 4.5
నెల్లూరు	83	62	...	21.2	+ 10.6
నెలమ	87	66	...	15.7	+ 6.5
కోయంబుత్తూరు	83	65	...	24.2	+ 15.6
తిరుచనాపల్లి	85	67	...	29.4	+ 19.7
నాగపట్టణము	84	73	...	37.8	+ 18.6
మధుర	85	69	...	16.0	+ 4.9
పాంబన్	88	78	...	14.6	— 0.6
పాంజోలు	...	...	...	8.7	— 1.5
తిరువేండ్రము	82	75	0.8	20.4	+ 6.0
కొచ్చిన్	85	76	...	24.1	+ 6.4
కాళికట్టు	91	72	...	23.5	+ 9.8
మంగళూరు	89	69	...	14.0	+ 4.2
తెంగళూరు	80	67	...	10.8	+ 2.1
మెర్కార	78	56	...	10.8	— 0.2
కొడైకానల్	65	50	...	10.6	+ 17.1
కూనూర్	70	48	...	35.0	...

సర్గాడలు:—ఆంధ్రము మేఘములచే నిండియున్నది. తేది 7 డి. తక్కువగ నున్నది. దక్కనలో బళ్లారి, కర్నూలులందు అర్ధాంత తక్కువ. పగటితేది 5 డి. రాత్రి తేది 10 డి. తక్కువగ నున్నది. కర్నూలుకును నూడ తేది తక్కువగ నున్నది.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర, అసిస్టెంటు వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

పూనా, నవంబరు 14:—బర్మా దిశవన, మలబారు లందు కొద్దిగ వర్షము పడెను. కొంత - పోర్టుగేజీ, విశాఖపాఠశాల 2, చేనీ 1, డ్రైనేజీ 1/2 అంశములు. తూర్పు మదరాసుతీరమున వర్ష మధికముగను.

బొంబాయి క్రొత్త డిక్టేటరు

జోసెఫు బిన్నీగారు నియమింపబడుట
బొంబాయి, నవం 18:—బొంబాయి డిక్టేటరు బుల్లే కరుగారికి కిత్త వేయబడినందున జోసెఫు బిన్నీగారు డిక్టేటరుగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు తన గృహము నిచ్చినందులకు శిక్ష

జోషీగారికి 5 నెలలు కఠినశిక్ష
కాంగ్రెసు కార్యాలయమున పెట్టుటకు తన గృహము నిచ్చినందులకు నిన్ను ఆరెస్తుచేయబడిన జోషీగారికి నెలకొడు ప్రెసిడెన్సీ జైల్లో 5 నెలలకఠినశిక్ష విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభ

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించువేళ
శ్రీ శనివారము 15 వ తేదిని సాయం. 6-9 గం.
ఆదివారము 16 వ తేదిని సాయం. 6-9 గం.
సోమవారము 17 వ తేదిని సాయం. 6-9 గం.

మద్రాసు సంగీత సమాజము:—వై సమాజము యజమాన్యమున శ్రీ సాయం 6 గం. గోవిందప్ప నాయుని పిడియందలి సాందర్భములలో శ్రీమతి వీణధనంగారు వీణ వాద్య ప్రదర్శనము గావించుట.

మద్రాసు కార్మికేతను రేడియో సంగీత కార్యక్రమము
(ప్రతిరోజున సాయం. 5.30 గంటలనుండి 7 గం. వరకు)
(తిరువల్లి క్లబ్బి సమన్వయమున)
శ్రీ శనివారము శ్రీ వీ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు దక్షిణయిండియా సంగీతము, గాత్రము.

వైసానిమాధవచెట్టిధర్మనిధి:—వై సంఘము యజమాన్యమున శ్రీమన్ టి. వ. తిరుమహేంద్రపురం కచ్చికదాం చి ఆప్టగోత్రం భావ్యంరామాన జాచార్యులుగారు శ్రీ శని వారము సాయం 6-15 గం. నెం 143-145 టంకకాలపిడియం దు “తిరువిక్రమము” అను విషయముగూర్చి ఆరవభాషయం దుపాధ్యసించెదరు. ఆందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీ పాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగము:—వై శనివారమున శ్రీమన్ శ్రీరంగం శతకోపాచార్య వారు ఆదివారము 16 వ తేదిని సాయం 4 గం హిందూ తియూజికలు హైస్కూలు హాల్ నందు, “మీరాబాయి చరిత్ర” హరికథా కాలక్షేపమును గావించుట.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:—1931 సం. మార్చి నెలలో జరుగునట్టి, ఇంటర్మీడియటు బి. ఏ. పరీక్షలకు కూర్చునదలచు అభ్యర్థులు వారు వై పరీక్షల దరఖాస్తుల నమూనా పత్రములు కోరునపుడే తాము ప్రాతనిబంధనల ననుసరించి పరీక్షింపబడెదరై తన మాతన నిబంధనల ననుసరించి పరీక్షింపబడెదరై తమఉద్దేశ్యమును తెలుపవలెనని, రిజిస్ట్రారు ప్రకటన గావించుచున్నాడు.

రాకపోకలు:—కాశీపాస్తి రాజాగారు కేటికదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.
శ్రీమోశే నారాయణరావుగారు కేటి ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి.
గౌ. పి. టి. రాజ్ గారు నిన్నరాత్రి యారోడుకు వచ్చిరి.
గౌ. డి. బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు ప్రధానమంత్రి బెంగళూరు ఎక్స్ ప్రెస్ లో కేటి మధ్యాహ్నము చిత్తూరునకు వెళ్లి మరల శ్రీ చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

బందరు

రాజకీయ కేసుల వాయిదా
మచిలీపట్నం 18:—దేవరకొట యాతచెట్టు కొట్టిన కేసు మచిలీపట్నం సబుమేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు మార్చబడినది. ప్రతివాదులు వాయిదా కోరినందున 24 వ తేదికి వాయిదా వేయబడెను.
బ్రహ్మసమాజమువారు రొండుపేటసభవిజయము కోరుచు ప్రార్థనలు జరిపిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కోయంబత్తూరులో 144 సెక్షను

రెండు నెలలవరకు
కోయంబత్తూరు, నవంబరు 18:—ఈ దిగువ వారిపై 144 సెక్షను ఉత్తరవులు జారీచేయబడెను. గోవిందప్పనాయుని దీవిజములో పి కెటింగుచేయరాదనియు, సభలు చేయరాదనియు ఉత్తరవులు జరపరాదనియు రెండు నెలలవరకు నిషేధించబడిరి. వారిపేర్లు వేలాయుధనాయుడు, మీనాక్షి నందంపిల్ల మంజుండనాయకర, బాలసుబ్రహ్మణ్యచెట్టి పలనిగొండర, మరుదాచలంచెట్టియారు, సంజకేశవను రామనగొండర, పెరియన్నగొండర, వెంకట్రామను, అయ్య ముత్తుగొండర, ఎం. ఎ. ఈశ్వరుగార్లు. (శ్రీ ప్రె.)

స్వరాజ్యపత్రిక

27 వ తేదీని వెలువడును

మదరాసు నవం 14:—స్వరాజ్య పత్రికకు పబ్లిషింగ్ కంపెనీ డైరెక్టరుల తరపున శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు స్వరాజ్యపత్రిక తిరిగి నవంబరు 27 వ తేదీన ప్రచురింపబడునని ప్రకటించుచున్నారు. (ఆ. పే.)

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ప్రకటన

(అసోసియేటెడు ప్రెసు)

మదరాసు, నవంబరు 18:—“నేను చెరసాలనుండి విడుదలచేయబడిన పిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు ఆశ్రయత్నముగానే మరల నాకు చెందియుండుటచే నేను ఆకార్యనిర్వహణమునకు పూనుకొంటిని. నేను చెరసాల నుండి విడుదలపిమ్మట నివృత్తిపరమకు యీ స్వస్థకాలములో ప్రస్తుతస్థితిని పరిశీలించుచుంటిని. ముందు జరిగవలసిన పనిని నిర్ణయించుట కిది ఆవసరమయివున్నది. మన మాతృదేశముగుభారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చుటకు 44 యేండ్లనుండి ప్రయత్నించి పనిచేయుచున్న సంస్థ భారతవాతీయమహాసభ యొక్క టి. తప్ప మరేదియును లేదు. ఎన్నియోవిధములగు నిర్బంధములగు నిండలమును యీ మహాసభ గురియగుచుండినను యీమహాసభ గౌరవమును అధికారమును చెక్కుచెదరకుండనే నిలవగలిగెను. నేడీ మహాసభ దౌర్జన్యవిరహితముగు విధానము ననుసరించుచుండుటచే మహాసభ తీర్మానము నాక్రమించి యుండుటయేగాక స్వాతంత్ర్యమును ప్రేమించునట్టి నాగరికతగల సంప్రదేశములవారిలోను దినదినమును నిర్బంధించుచున్న ప్రళయకాలముగా బడయుగముననున్నది” అని నాగేశ్వరరావుగారు ప్రకటించిరి.

దేశాభివృద్ధిని కోరువారు కాంగ్రెసుపక్షమునకు చేరినవారు నగు దేశీయులందరును ఎట్టికష్టములు తమకు తటస్థింప నున్నను వాటి ననుభవించుటకు ఉల్లాసముతో సంసిద్ధులగుచు కాంగ్రెసువిధానమును బలపరచుటనని నాగేశ్వరరావుగారు విజ్ఞప్తి నొనరించిరి.

ఇదివరకు చేయబడిన నిర్ణయముల ప్రకారము ఆంధ్రదేశమునం దిట్లువై కాంగ్రెసు కార్యాలయమును కొనసాగించుటకు నాగేశ్వరరావుగారికి దీక్షితులపదవికి గల సర్వాధికారములునుగూడ లభించియున్నవి. విజయము కలుగువరకును భారతవాతీయమహాసభా పతాక యొగురుండునట్లు చూడవలెనని ఆంధ్రదేశమునందలి కాంగ్రెసు పక్షగుల నందరిని నాగేశ్వరరావుగారు కోరుచున్నారు.

ఐమలి

పెద్దాడ కామేశ్వరమగారు

144 స్కేసు నోటీసు

రాజమండ్రి, నవంబరు 11:—శ్రీమతి పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మ బి. ఎ. గారివై నిన్ను ను 144 స్కేసు నోటీసు జారీ చేయబడినది. మూడు నెలలవరకు సభలు చేయరాదనియు ఇతర ప్రబోధములు గానింపరాదనియు నిషేధింపబడిరి.

నందూరు కృష్ణమాచారిగారిని కొట్టుట

శ్రీ నందూరు కృష్ణమాచారిగారు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు నేడు హైదరాబాదునుండి మెయిలులో వెచ్చుచుండగా, గోదావరి స్టేషనువద్ద నొక సి. ఐ. డి. పోలీసు జవాను మూడు దున్నులతో వారి బండిలోనికి తొరబడి కొట్టిరిని తెలియుచున్నది. తమకు తెలివకుండ హైదరాబాదున కేల పోవలెనని జవాను అనినట్లు తెలియుచున్నది. (శ్రీ పే.)

ఏడు రోజుల నిర్బంధము

కరాచి పోలీసుస్టేషనుపై బాంబు తేసిరను నెపమున దా|| చౌతరాము తెహినిగారిని మర ఆర్డరిని కోర్టునకు తేసుండనే ఏడురోజులు నిర్బంధమునం దుంచుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుజేసిరి. ఆతడు పడినది బాంబు కాదనియు, పరాభుకాయనిండిదనియు ప్రభుత్వ శాస్త్రజ్ఞులు నివేదించి యుండిరి. (శ్రీ పే.)

కృష్ణగుండుగారికి 3 ఏండ్లు శిక్ష

మధురలో ఉపన్యసించినందుకు

మధుర, నవం 14:—కృష్ణగుండుగారు, రెండు రాజద్రోహములు ఉపన్యసించినందుకు, ఐదు దివిజనులు మేజిస్ట్రేటుగారు జైలులోనే తీర్చి చెప్పి చెరి 18 నెలలు కఠింశిక్ష మొత్తము 3 ఏండ్లు కఠింశిక్ష విధించిరి. మద్యము ఉత్పాదముగ నుండెను. (శ్రీ పే.)

దేశీయవార్తలు

బర్మాగ వర్షుడు పర్ మాంగై గారు రంగూను విశ్వవిద్యాలయవరదయ:దు సర్ హోద్యుబట్టురు గారి కంచునిగ్రహమును బహిర్గత మొనరించిరి.

తిరువనావల్లి జంక్షను, పుదుక్కోట స్టేషనుల మధ్య రైలుమార్గము సరి చేయబడినది. 18 తేదీనుండి రైళ్ళున్నయి నడచుచున్నవి.

పంజాబులో నూతన క్రిమినలు లా సవరణచట్టము యీ నెల 12 వ తేదీనుండి రెండేండ్లవరకు అమలులో నుండుననియు అవసరమగుచో ప్రభుత్వమువారు కాలము పెంచుదునియు ప్రభుత్వ ప్రకటన వెలువడెను. (శ్రీ పే.)

కలకత్తా కార్మికేషనువారు ఆదిరామ చక్రవర్తి హోద్యు వక్తలుగానిని ఇంపుపు మెయిలుట్రుస్తు ఎవసగ రెండేండ్లవరకు నియమించిరి. ఈతడు చెబుటివారనియు, ఇట్ల వోద్యువుతో సంబంధించిన వారనియు ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగమునుండి తొలగించిరనియు కొందరు అక్షేపించిరి. కాని, కాంగ్రెసు కౌన్సిలరులు అధికసంఖ్యచే ఆమోదించిరి. ఉద్యోగము ఖాదుపరచిరి. వారు దేశాభిమానమునకు తగిన శిక్ష నిదివరకే అనుభవించిరి. కాన యిండుం దవసరము లేదనిరి. (ఆ. పే.)

రాజకీయవై దీ ఎన్నుకొనబడుట

మధ్యరాష్ట్రమున శాసనసభకు

యోజుటూరు, నవంబరు 18:—జి. ఎస్. మెల్విగారు పడమటి నియోజకవర్గమునుండి శాసనసభ్యులుగ 202 వోట్లు అధికము వచ్చుటచే ఎన్నుకొనబడిరి. వీరు అక్టోబరు 24 వ తేదీన 117 స్కేసు ప్రకారము 9 నెలలు శిక్ష విధింపబడిరి. తూర్పునియోజకవర్గము నుండి ఎం. పి. కొల్లిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. పే.)

ప్రకాశగారి బండి

పోలీసువారి వేలంగి ఎవరు కొనకుండుట

కాశీ, నవంబరు 18:—భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి శ్రీ ప్రకాశు గారి వై విధింపబడిన జరిమానా రూ 100 లకుగాను జప్తుచేయబడిన బండిని పోలీసువారు నన్ను వేలంవేయగ వాలంటీర్లు పికెటింగు చేయుటవలన ఎవ్వరను కొనలేదు. శ్రీ ప్రకాశగారు ఆరునెలలు శిక్షనుసభించుచున్నారు. రెండు దుకాణములను పోలీసువారు తోటలు జప్తుచేయుటకై చెదకిరిగాని ఏమియు దొరకలేదు. (ఆ. పే.)

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పారుగురవారికి	చెన్నపట్టుచువా
సంపత్కరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాక తంతుడగు
ఆంధ్రపత్రిక ఆఫీసు, తంజుచెట్టిపేటి, మద్రాసు

సింధు రాష్ట్రములో లాఠీ ప్రయోగము

6000 ప్రజలతో గూడిన ఊరేగింపును పోలీసులు చెదరగొట్టుట

హైదరాబాదు (సింధు), నవంబరు 12:—సింధురాష్ట్రములో ఆరెన్సు చేయబడిన మొట్టమొదటి స్త్రీ యగు శ్రీమతి గంగాదేవిగారు నేటి యువకులను సుక్కుగనుండి మూడవక్లాసు రైలుబండిలో పెంట్లబుడై లుకు తీసికొనిరావడిరి. పికెటూరు నందు 6000 ప్రజలతో గూడిన ఊరేగింపును నడిపినందుకు ఈమెకు రెండు మాసముల శిక్ష విధింపబడినది. ఈ యూరేగింపుకు పోలీసులు చెదరగొట్టుటకు యత్నింపగా, ప్రజలందఱును కాంతము వహించి నేలమీద గూర్చుండిరి. అట్లువై పోలీసులు వారిని లాఠీతో గొట్టిరి. అనేకులకు గాయములు తగిలెను. శ్రీమతి గంగాదేవిగారి నొక పోలీసు యుద్ధోగి తన తుపాకి వెనుక భాగముతో గొట్టెను. ఈమెకు సి. క్లాసు యొసగబడినది. (శ్రీ పే.)
సుక్కుగలో విదేశీవస్త్రు దుకాణముల పికెటింగు

(హైదరాబాదు సింధు) నవంబరు 12:—సుక్కుగలో విదేశీవస్త్రుదుకాణములు పికెట్టుచేయబడగా నలుగురు వాలంటీర్లు ఆరెన్సుచేయబడిరి. అందువై అప్పటివిదేశీవస్త్రుదుకాణములన్నియును మూసివేయబడినవి. ప్రజల త్యాగచాతుర్యములతో యున్నారు. అనేకసభలు జరుపబడినవి. ఇచ్చట తిండిన స్వదేశీ ప్రదర్శనము తెంపబడినది. ఈ ప్రదర్శనమునకు హిందువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు అధికసంఖ్యులుగా హాజరయిరి. కరాచి సిటీ మేజిస్ట్రేటు కొద్దూరు అనేకమంది స్త్రీలు ప్రవేశించి సిపిద్దలవణమును విక్రయించిరి కరాచి నుండి యొక తంజివార్ల చేరినది. ఇద్దరు పురుషు వాలంటీర్లు ఆరెన్సుచేయబడిరి. సింధుజాతీయకళాశాల మొక్క పికెటింగునూపచున్నది.

సింధురాష్ట్ర) నత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షునివై 144 స్కేసు

కరాచి, నవంబరు 18:—సింధురాష్ట్ర) నత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షుడును కాంగ్రెసు మొగ్గు కమిటీసభ్యుడును ఆరు శ్రీయుత శై రామదాసు చౌలతంగాగు యరవాడచెరసాల నుండి విడుదల చేయబడినతరువాత మొదటిసారి యీ నగరము నకు నేటిసాయంకాలమున వచ్చిరి. వారు క్యాంటన్మెంటు స్టేషనులో దిగినతోడనే 144 స్కేసు ఉత్తరువుకొటి వీరికి అందజేయబడినది. కరాచి నగర సభాస్థులలో వీరు పవనసం గూడదని సవరు యుత్తరువు నిషేధించెను.

ఇటీవల బొంబాయి పోలీసు కమిషనరుగానుండిన హిల్ గారు కరాచికి నియమింపబడిన పిమ్మట నే యిచ్చట నిర్బంధ విధానము ప్రారంభింపబడినది ప్రజలు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ సందర్భమున నొక ప్రభుత్వప్రకటన నిన్న సాయంకాలమున జారీచేయబడినది. ఈ నిర్బంధములకు కమిషనరు హిల్ గారు బాధ్యులుగారని సదకుప్రకటన చెప్పుచున్నది.

కరాచి మేజిస్ట్రేటుకొద్దూరు ఆవరణలో

వాలంటీర్లు నిషిద్ధలవణమును విక్రయించుట

గత రెండువారములనుండియు సిటీ మేజిస్ట్రేటుకొద్దూరు ఆవరణలో వాలంటీరులు నిషిద్ధలవణమును విక్రయించుచున్నారని, అధికారాలు వాలంటీరులను ఆరెన్సుచేయుచు మూసివేసిరి. నిన్నటియువకులను నొక వాలంటీరు నిషిద్ధలవణమును విక్రయించుచుండగా నయిదు నెలముండి ప్రజలు ఆవిరణలో ప్రవేశించి వాటిను ప్రబోధము కావించుచుండగా మేజిస్ట్రేటులందఱును తమ పని విడిచిపెట్టి వలసి వచ్చెను. పోలీసులు వచ్చి జరపమూహమును బయటికిపంపి వేసి కొద్దూ ద్వారములవద్ద కాపలాగాయుచుండిరి. నిషిద్ధలవణమును విక్రయించిన వాలంటీర్లు ఆరెన్సుచేయబడతారు. (శ్రీ పే.)

రోమూరి

డబ్బీ 1 కి రు. 0-8-0 వి. పి. తో 0-13-0
అమ్మకాంజుండిపో 7 తంబు కెట్టిపేటి. మదరాసు

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్నల్)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు”
తులము గొట్టుము రు 2.

ఇండియాకు పోల్ ఏజెంట్లు: ఆపూర్వ యావధముల స్టాక్ ఉంచువారలు.
ఇండో-జర్నల్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టాఫీసు 10852 కలకత్తా.

విదేశవార్తలు

గౌరవతీలలపుత్రతీలలపుత్రీగార్

రాక

అతిశీఘ్రముగా 124 గంటలలోనే రాగలుగుట
నైగాన, నవంబరు 14:— గౌరవతీలలపుత్రతీలలపుత్రీగార్
గార్లు అతిశీఘ్రముగా 124 గంటలలోనే యిచటికి రాగలిగిరి.
వీరు యీ 124 గంటలలోను 9 గంటలు మాత్రమే నిద్రించిరి.
(రాయలూరు)

భయంకరమైన సమస్య

రాండుటేలిలు సమావేశమును కూర్చి యాక్క
అర్చివిషపుగారి యభిప్రాయము
లండన్, నవంబరు 13:— యాక్కవందు జరిగిన మత
గురువుల సమావేశములో సుపన్యసింపును, అర్చివిషపు గారు
రాండుటేలిలు సమావేశమును 'భయంకరసమస్య' లెక్కొన
గలవని నుడిచిరి. సరియగు వాధ్యాత్మిక సంబంధముల సేర్పరచు
టయు సమస్యలో నొక ముఖ్యభాగముగ నుండగలదు. ఆ
సమస్య కేవలము రాజకీయము మాత్రమే గాదు. అది మానసిక
ప్రస్థితికి సంబంధించినది కూడను. (రూటర్ స్పెవల్)

కొలంబో సభవారి వన్నుల నిరాకరణ తీర్మానము

కొలంబో సభలో ప్రశ్న
లండన్, నవంబరు 13:— అక్టోబరు నెల 30 వ తారీ
ఖువ సిలోను (లొకా) ద్వీపమువందలి కొలంబో నగరమునాగు
జరిగిన పురజలసభలో గావించబడియుండిన తీర్మానము విని
యముగా ప్రభుత్వమునా రెట్టి ఖర్చును గైకొనునని కొలంబో
సభలో 20 ప్రభుత్వ ధాంసన్ గారు ప్రశ్నించిరి. లక్ గాన
ప్రభుత్వం నొసంగును, యాదీక పరిస్థితి నెదుర్కొనుటకు
సిలోను ప్రభుత్వమునా తగిన ఖర్చును గైకొనుచుండినట్లు
పానుఫీల్డు ప్రభువు తృప్తిపెందియున్నారని నుడిచిరి. ప్రశ్నోక
చర్య యవసరమని వారు భావించుచుండటలేదు. కొలంబో
లో జరిగియుండిన సభలో నన్ని పక్షముల వారు ను
పాగ్గానియుండిరినను, అదాయపుపన్ను ఖండింపబడెననియు
ధాంసన్ గారు నిర్ధారణ జరిగిరి.
సభనుకూర్చి తమ కన్నీ వివరములను చెలిసియుండు
నని లక్ గారు మాటబట్టిరి. సభలో వారుగన భాగమువలకు
కార్మికులగు నుండిరి. వారిని వోలు చెయ్యనిచ్చియుండలేదు.
అదాయపు పన్ను విధించుటకుగూర్చి సిలోను కాపరసభకే
యధికారముగలదు గవర్నరుగారు తోక్యము కల్పించుకొనుటకు
తమ కధికారముండినట్లు భావించియుండలేదు. (రూటర్
స్పెవల్)

విదేశునందు బ్రిటిషు సైన్యము నుంచుట వట్టి బూటకమా?

రాయల్ యునైటెడ్ ఇన్స్టిట్యూషనునందు
సైనికాధికారుల చర్య

లండన్, నవంబరు 13:— నూజుకాంతును చేరియుం
డు ఏడెన్ నగరమునందీ పటాలములను మరల్చుటకు సైనికాధి
కారులకు గల యభ్యంతరములకు రాయల్ యునైటెడ్ ఇన్స్టి
ట్యూషను నందు ఏడెన్ నందు ఆకాశదళమువారి సేన, యను
విషయమునై సుపన్యసింపును స్క్వాడ్రెన్ ట్ ల్ ఆర్. ఏ.
కొల్లేకుగారు పేర్కొనిరి. సభ కధ్యక్షులే విహించిన ఫీల్డుమార్ష
లు సర్క్లాసు జాకబ్ గారుల యాత్మహత్యను మొనరించుకొ
నిరి. ఏడెన్ నందు మనము దా విక వాలకము నాడుచున్నామా
లేక అచటి సరిక్షణ సైన్యము పట్టుకొనుగలిగియే యున్నదా?
హైందవ సైనికాధికారుల విధానము నాడేపించుట
ఇటీవల వరీర్ సానునందు దోష్టక మైనట్లుగా గా, హాయి
వి సైనికాధికారుల సరిహద్దు నానులవారిని తీసింపుట యత్న
మునూని దేశము నాక్రమించుటనే విధానముగ నొనరించు
రని అధ్యక్షు లభిప్రాయపడిరి. తృప్తిపముగ యపంతుప్తి ప్రబ
లును.

శ్రమవును ధైర్యమును కలిగి నటులు చేయు కృత్య
డడ విశ్వాసముగలను. ఏడెన్ నందు బ్రిటిషు పటాలములు లేన
నటను యాగరమునై దండెత్తగల జాతులు త్వరగానే దెలియ
జాలియుండును. ఏడెన్ యొక్క వాడు ఏడెన్ నగరమునందీ తీవ్ర
మగు తిరుగుబాటు బయలుదేరుటను మనము గాంచగలము.
బహుశా, వెలుపలి శక్తులను వారికి సహాయ మొనరింపగలవు.
ఏడెన్ నందు గల సైన్య సైంకబలము వట్టి బూటకమని మనము
బుజువుపరచవలసి యుండును.

ఆకాశదళమువారు కార్బులముల పారవ్రోలియుండుట
యిదివర కెన్నడును జరిగియుండలేదని మేజర్ జెనరల్ ఆర్.
సాక్ - హెస్సెన్ సీగారు నుడిచిరి. ఏడెన్ నగర సరిక్షణము
నాకాశదళమువారికే వదలికేయుట యనుచిత మేయకను.

ఏడెన్ నందీ ఫలములకు త్వరితముగ సహాయబలములను
చేర్చుకొల్పయే ఆకాశదళములకున్న ప్రత్యేకయోగ్యత అన్ని
సందర్భములందును యొక్క విమానదళము సరిహద్దున యెన్న
డును నూచింపబడియుండలేదు. (రూటర్ స్పెవల్)

ఫిజిక్సు నోబిలు బహుమానము

నర్ చంద్రశేఖర వేంకటరామను
(నర్ సి. వి. రామను) గారి కియ్యబడుట
ప్రొకహోమ, నవంబరు 14:— సదాక విజ్ఞానకాస్త్ర
ము (ఫిజిక్సు) నందు నోబిలు ప్రైజు 20 సి. వి. రామనుగారి
కియ్యబడెను (రాయలూరు)

డా॥ సి. వి. రామనుగారు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ
ము ప్రొఫెసరు, ఫిజిక్సు నోబిలు బహుమానమును బడసిరి. ఈ
బహుమానిని బడయుటకు భారతీయులలో వీరు కెండవవారు.
ఇదివరకు 20 రసింద్రనాథ టాగూరుగారు పడసియుండిరి.

జపాను ప్రధానామాత్యుని హత్య యొనరింప ప్రయత్నము

గుండు కడుపులోకి చొచ్చుకొనిపోవుట
అపరాధి అరెస్టుచేయబడెను
టోక్యో, నవంబరు 14:— ప్రధానామా
త్యు డగు హామాగుచీసై యిచటి రెయిల్వేస్టేషను
లో శుపాకి కాల్చబడెను. వానికి తీవ్రమగు గాయ
ములు తగిలినవి. గుండు కడుపులోకి చొచ్చుకొని
పోయెను. అపరాధి అరెస్టుచేయబడెను. (రూటర్)

పెరులో సైనికశాసనము

లండన్, నవం 14:— పెరులోనిన్ని బ్రిటిషు ప్రతి
నిలులలో పనివాండ్రును యజమానులకును తగావాలగుటచే
సమ్మేర్పడినది. పెరు-వోల్ట్ సైనికశాసనము ప్రకటింపబడె
ను బ్రిటిషు ఆమోకను ప్రజలు నైమాకు పారిపోయినవచ్చు
న్నారు. అతిథియంకరముగ ఆముగసానులపై కొట్టుకొనిరి.
అధము 12 గురు పనివాండ్రు పనిపోయియుండును. 20 ము
ది తీవ్రముగా తుతగాత్రులైరి. ఆమోకను ఇంజనీరు తలబద్ధ
లైనది. ఇంకొక ఇంజనీరుని సమ్మేదాహలు శిరచ్ఛేదము
గావించిరి. (రూటర్)

కొవులు, పచ్చెలు, మంచముత్యములు వగైరాలకు
వీకంసి చబితదాసు అండు సన్యు,
సీమకమలములు, నగలవర్తకులు,
112, 113 చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు. 4

పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఎఫ్. సి. 161/30.

బార్లంకి చిరంజీవులు:—వాది.

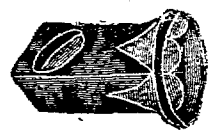
రవుతు రామస్వామి:—ప్రతివాది.

వాది ప్రతివాదిమయిన 9-5-27 తేదీగల ప్రో
నోటు తాలూకు అసలుఖర్చులు రు. 98-10-11లు
రాబట్టెవిమిత్తము తెచ్చిన దావా రు. 27-11-1930
తేదీకి వాయిదా పడియున్నది. ఇందునుగురించి ప్రతి
వాదికి యేమయిన ఆక్షేపణ యున్నయెడల సదరు
తేదీని మన్యాహ్నం 11 గంటలకు సదరు కోర్టులో
తెలియచేసుకోవలెను.

వి. జగన్నాథరావు,
వాదికరపున స్పీడరు.

అమెరికా దేశములో తయారుచేయబడిన డిటెక్టును
లేక రహస్యమును కనుగొను యంత్రము.

దీని యుపయోగము:—ఈన్న చోటనుండియే నీయొక్క ప్రముఖ

రానిని ఆమె చేసెడిపనులను ఆమెకు
తెలియకనే ఈ యంత్రమును గొని
సీపు తెలికొవచ్చును. నీ వెనుకను
ముందును నీకు తెలియకనే ఇరిగడు
విషయములను నీకు తెలియజేసెడి నీ

వెంటివచ్చుచారిని సీపు తిరిగి చూడకనే దీనిని గొని తెలిసికొన
వచ్చును. దీనితో చూటలాను విసేద తలుపు ఒకటి, ఫోన్ లైన్
కేవా ఒకటి ఇవాం. దీనిధర రు. 1-4-0.

ఎం. ఎస్. పరస్వతి అండు కంపెనీ, సాహుకారు
కేట, బొమ్మ

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాస్తి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాస్తి నివారిణి ఉపయోగించిన
ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది సౌఖ్యము నను
భవింపగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి
అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులంగ
ల్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమున దంతటను శూలనాస్తి
లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొక్కిడుపునకు
బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని
నుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు
కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద వసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనాస్తి నివారిణి
10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతిపొందిన
వైద్యవధము. అది కొర్రాకాడు, అది తప్పక గుణ విచ్యుత.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Iowa U. S. A.

పెద్దాపురం చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందా ధనము రెండు
మూడుమాసములవరకు వసూలు యివ్వనట్లు మా
యేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది.
కాన సకాలములో ముందుగా చందా ధనము
చెల్లించి వత్రిను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.
వ్యవస్థాపకుడు.

విదేశవార్తలు

వైమాణిక్యలో సైనికశాసనము

లండన్, నవంబరు 18:—వైమాణిక్య శాసనము ప్రస్తుతము నిర్ణయించుటచే పరివాదములను కట్టవేయుచు బానికా వైమాణిక్య సైనికశాసనమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇద్దరు ఆమోకములు ఒక ఆర్డరును, 12 నుడు పరిమితులు పాటవైరి. 25 నుడు తుదగాత్రులైరి. పోలిసువారు, కొందరు విదేశీయులను ఆసక్తిని జాతులను పరివాదము కాలోడి పాస్కో గనినండి వెడలగొట్టుటకు ప్రయత్నించగా వైర తెప్పరినవారు కొందరు పాటవైరి. మరికొందరు తుదగాత్రులైరి. (రూటరు)

తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రతినిధులు

ఆఫ్రికాకు మరలుచున్నారు

లండన్, నవం 18:—తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రతినిధులు ఆంధ్రను ఈ నెల తూర్పు ఆఫ్రికాకు మరలుచున్నారు. వారు తమ ప్రాధాన్యతలను నొక దానిని పాఠించిరి. ఏదనగా వారు సామ్రాజ్యవాద ప్రతినిధులను కలిసికొని మాట్లాడిరి. కాని ఫిబ్రవరి లోగ్లకు పీరు తూర్పు ఆఫ్రికా అధిని వేములవారివలన పార్లమెంటు సభ్యులను మొదటి సామ్రాజ్య నిర్మూలనకు. ఆంధ్రచే ఈలోగ్లగా ప్రతినిధులు తూర్పు ఆఫ్రికాకు మరలుచున్నారు. (రూటరు)

రౌండు టేబిలు సభా ప్రారంభము

పత్రికల వ్యాఖ్యలు

లండన్, నవంబరు 18:—కేటి పత్రికలలో రౌండు టేబిలు సభావృత్తాంతములే దానికి సంబంధించిన బొమ్మలే. భారత స్త్రీ పురుష ప్రతినిధులు రాయలుగారిలో జరిగిన ప్రారంభోత్సవమును ఛాయాపటములుగ ప్రకటించబడెను పత్రికలన్నియు సామధూరిని జాతులను వడలుతు ఈ దృష్ట్యా నెరుములను జాతులనున్నారు. (రూటరు)

మైము పత్రిక

సార్వభౌమని యుపన్యాసమున రెండుపదిన భాషములను భారతదేశమునందున్న ప్రజలు గ్రహించి సమాకారముగ ప్రవర్తించెదమనగా.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిలో సమాకారమును సలబుటకు నిరాకరించిన భారతీయులగుడ సమాకారమును జాపెదమనగా. కాస్త్రీగారి యుపన్యాసమును ముప్పాద్యమును పద్యుద్ధిని జాతులను. ప్రతినిధు లందరు ఇదివరలో చారిత్రమున ఎట్టి సామ్రాజ్యములేకుండ తెలియని మాగ్గును బోతున్నార. వారి వెదుర్కొననన్న చిక్కలను తెలిసికొనే ఇట్లు చేయుచున్నారు. అయితే వారు శుభమాచకముగనే పనిని ప్రారంభించిరి.

రెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇది వరలో సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిషు ఇండియా ఆశయములపట్ల జోక్యము కలుగజేసికొనిన వారు నేడు ప్రయేయమున కల్పించుకొని సార్వభౌమనిపట్ల ప్రభుత్వ ప్రయోజనములను జాతులను బ్రిటిషువారి సంబంధ ముండితీరవలెననుచున్నారు. వీటివల్ల టినిజాడ పథి జయప్రథముగ జరుగునని తోచుచున్నది. ఇంత ప్రార్థనతో రౌండు టేబిలు సభ ప్రారంభమైంది. బ్రిటిషు ఇండియాలోనున్న ప్రజలగుడ ఇట్లు ఇంత ప్రార్థనతో మొగడలేమో చూడవలసియున్నది.

మ్యాక్రానకలు

భారతదేశ పరిస్థితులు తమకు చాల ముఖ్యము కాబట్టి రౌండు టేబిలు సభ కార్యక్రమమునంతయు శ్రద్ధగ తిలకించి భారతీయు లేమి గోరుచున్నారో కనుగొనవలె ననుచున్నది.

మార్షింగ్ పోస్టు పత్రిక మాత్రము కొంచెము నిరత్యాసముగ వ్రాయుచున్నది. జిన్నా కాస్త్రీగార్లు కొరక కొల్లెలు ఛోషినియన ప్రభుత్వము కావలెననుచో నది మైము కవిషను వారు సిఫార్సుజేసిన దాని కంటె ఎక్కువగా నున్నది. (రూటరు)

రౌండు టేబిలు సభకు వచ్చిన స్త్రీలకు వస్త్రావళా కన్యకాంగీకరణ, వైద్యకాండ తెన్నుపతి, భార్యకనతి, వస్త్రులైన సత్రిగార్లు 10 దళునిను విధిలో విధిపరిగి.

రౌండు టేబిలు సభా సమాచారములు

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు మరల కలిసి ఆలోచించుట

అధినివేశ ప్రతిపత్తినికోరెడి జయకరుగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించ వీలులేదనుట

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధుల సమావేశము

ప్రచురణ సలహాసంఘమున బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధిగా చింతామణిగారిని నియమించుట

లండన్, నవంబరు 18:—ఆగ్రాఖానగారి అధ్యక్షత క్రింద నేడు మధ్యాహ్నము బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు మరల సమావేశమై రౌండు టేబిలు సభలో కార్యక్రమమును ప్రారంభించినపుడు వరుసగా చర్చించబడిన విషయములను నిరసనకు తనుకూర్చి ఆలోచించిరి. రౌండు టేబిలు సభ వార్తలను ప్రకటించుచున్నందున సలహాసంఘములకు యేర్పకపడిన ఉపసంఘమునందు సి. వై చింతామణిగారిని బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధిగా యెన్నుకొనిరి. మరల పీరు 15 వ తేదీని సమావేశ మగుదురు. (రూటరు)

అధినివేశన ప్రతిపత్తినిగూర్చిన తీర్మానము నుపపాదించ గోరుట

తీర్మానము నుపపాదించ వీలులేదని కమిటీ తెలుపుట

లండన్, నవంబరు 18:—నిన్నను కాక్రొక్కును నిర్ణయ ఉపసంఘసభ జరిగినది. “రౌండు టేబిలు సభలో జరుగనున్న ఆలోచనలకు, అధినివేశన ప్రతిపత్తికి సంబంధించిన విశాలవిధాంతములే మూలాధారముగా నుండవలెను” అను తీర్మానమును రౌండు టేబిలు సభలో నుపపాదించవలెను, అని ఎం. ఆర్. జయకరుగారు నూచించిరి. ఈ విషయమునకూర్చి రౌండు టేబిలు సభలో మాటలాడవలసినవో మాటలాడవచ్చునోగాని అసభలో బోటింపలేదనుగాన తీర్మానము నుపపాదించవలెననుచుగాని ప్రతినిధులలో మిక్కిలి చొచ్చుమంది యా విషయమును నిలపననుచు మాటలాడినవో తీర్మాన మామోదించవలెననుచు అని నూచించవలెను. ఈ తీర్మానము నిపుడు ఉపపాదించ నూడవని యిండియా ప్రతినిధులలోనే పలువు రభిప్రాయపడుచున్నారగాన జయకరుగారు రౌండు టేబిలు సభలో నీ తీర్మానము నుపపాదించినవో చొచ్చుమంది దీనిని బలపరచున సలహాసంఘముగా కనబడుచున్నది. (బీమ్సర్వీస్)

‘చర్చ ఆఫ్ ఇంగ్లండు’ ‘ప్రీ చర్చల్’ మరల కలియు సమస్య

దక్షిణఇండియా యుద్ధమునును గూర్చి యూర్పు ఆర్బివివపుగారి యుపన్యాసము

లండన్, నవంబరు 18:—యూర్పులో జరిగిన మతాంతరపుం సమావేశములో యూర్పు ఆర్బివివపుగారి ఉపన్యాసంపును, చర్చ ఆఫ్ ఇంగ్లండ్, ప్రీ (స్వతంత్ర) చర్చలు మరల కలియునలయు నని ముఖ్యముగ నభిప్రాయపరచుట యిండియల యుద్ధోత్సవము గూర్చి యసానులకు పాలయ యిండియల కలిసిరి. “మేము యూర్పు సంవేషము నొసంగుచుండుట లేదు. ఇందరి యొగ మేముమొగ్గునకు పాటుపడెద మనియే నడుపుచున్నాము. ఇతర మతాంతరములను మాలో చేర్చుకొనుట మాత్రమే మా యూర్పుము కాదనుటకు సాక్ష్యము, మేము దక్షిణ ఇండియా ప్రజాతిక నామోదించుటయే. దక్షిణ ఇండియా యందు మతాంతరముల కలయికకొరకు ప్రయత్నము సాగించుటలో ఇండియా బర్మా సికోమలయందలి మతాంతరముల కొరకుగ బతుకున్న ప్రాంతానుమను గూర్చి ముప్పటినుంచు యట్లు ప్రాంతాను మొసంగుటలో యధార్థ మగు స్వార్థత్యాగమును తా మొనరించుచుంటే మని లాంఛెన్ సమావేశము వారు భావించియుండిరిని ఆర్బివివపుగారు బట్టిరి. ఇకపిం దింకను నెక్కుడును స్వార్థత్యాగమునకే వెనుకటి త్యాగము వారిమాపున నగును. ఆంగ్లికన్ మూర్ఖునియన్ నుండి నాలుగు దిక్ష గానియు నిరసాపుట మతాంతరపులకు విచారకర మను సంగతియే. యగును. (రూటరు స్పెషల్)

బొంబాయి లో కేటలు

బొంబాయి, నవంబరు 18:—జి. ఎస్. బ్రెజ్జెకుగారు, మరి ముగ్గురు వారు కాన్సిలరులగుటకు నిన్నను రౌండు టేబిలు సభా ప్రతినిధుల ప్రభావములను గావించుచుండగ ఆరెట్టుచేయబడినవారు నేడు జి. లా. స. చట్టము 17 ప్రకారము విచారించబడిరి. చెరి లొమ్మిది నెలలు కఠినశిక్ష రూ 500 జరిమానా యివ్వనివో మరి మూడు నెలలు శిక్ష విధించబడిరి. జ్యోతిక వాలంటీరును 6 నెలలు శిక్ష రూ 50 జరిమానా యివ్వనివో 6 వారములు శిక్ష విధించబడెను.

కరాచిలో నల్ల జండాలు ఊరేగింపు జరిగినవివర రాను రాను ఆటలు బాగాయందు బహిరంగసభలో రౌండు టేబిలు సభను నిరసించు తీర్మాన మామోదించబడెను. పలువురు నాయకులు హాజరైరి.

హైదరాబాద్ లోని జరిగెను. మునిసిపల్ సభ్యులు 23 మంది కోల్పోయె మునిసిపలు కార్యాలయము, మార్కెటు బాకాల లన్నియు మూయబడెను. నల్ల జండాలు ఊరేగింపులో స్త్రీలు చాలమంది మెడలకు నల్లనల్లలు చుట్టుకొనిరి. మహమ్మదీయులు గూడ వలుపురు ఉత్సవమునందు సభలోను హాజరైరి. (జి. పి.)

కలకత్తా లోని బాగులో 12 వ తేదీని ఆరెట్టుచేయబడిన 25 నుడు వాలంటీరులు చెరి ఒక నెల శిక్షించబడిరి. ఇరువురు మాత్రము పిన్న వయస్కులగుటచే విడుదల చేయబడిరి. దక్షిణభాగమున ఆరెట్టుచేయబడిన 13 నుడు 8 నుడు చెరి ఒక నెల 5 నుడు 6 వారములు శిక్ష విధించబడిరి. (జి. పి.)

మైమునుసింగు

మైమునుసింగులో రౌండు నెలలవరకు ఉత్సవములు జరగరాదని 144 నెక్కును ఉత్తరువు కాంగ్రెసు కార్యదర్శివైరి తదితరులు హిందూ మహమ్మదీయులు పలువురు వైరి విధించబడెను.

ఆనందబజారు ప్రతికాఫీసు సోదాచేయుట

కలకత్తాలో ఆనందబజారు ప్రతికా కార్యాలయమును పోలీసువారు సోదా మోచిరి. 12 వ తేదీని రౌండు టేబిలు ప్రతినిధుల ప్రచారమునకు పంచిపెట్టబడిన వైస్ కేటెలు కాగితముల కొరకు వెనకిరిగాని ఏమియు దొరకలేదు. (జి. పి.)

నాగపూరు శిక్షలు

నాగపూరు, నవంబరు 18:—మరాఠీ “వారుకాన్సిలరు” సభ్యులగు ఎస్. జి. నరసింగు మరి ఏడ్వరును నిన్నను కావన సభల యిన్ని కల పికెటింగు చేసినందుకు ఆరెట్టుచేయబడినవారు చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష రూ 50 నుండి 300 వరకు జరిమానాలు విధించబడిరి.

స్త్రీమతి ఆనందాయాబాయి కాలేగారు వరకు ఆరెట్టుచురాలు విచారణయందు హాజరైరి. ఆమెకు నాలుగు నెలలు విశిక్షలు రూ 300 జరిమానా విధించిరి. ది. తరగతిలో నుంచిరి. ఆ. ప్రె.

కాన్పూరులో శిక్షలు

కాన్పూరు, నవం 18:—బుధవారమునాడు రౌండు టేబిలు సభా ప్రతినిధుల ప్రచారము జయప్రథముగ జరిగినది. సభలో ప్రతినిధుల తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

17 నుడు బాలకృష్ణకృష్ణగారిలోనూ నేడు చెరి 5 నెలలు శిక్షించబడిరి. బ్రదిపతుకపూరుగారికి 6 నెలలు శిక్ష రూ 200 జరిమానా. యధులాయి మెహరాబ్రగారికి నాలుగు నెలలు శిక్ష రూ 300 జరిమానా విధించిరి. (జి. పి.)

ఇండ్లు కూలి 60 మంది చనిపోవుట

లయన్సు, నవంబరు 18:—లయన్సులో ప్రాతపట్టణమున కొన్ని ఇండ్లు కూలుటచే 60 మంది చనిపోయిరి. 40 మంది తుదగాత్రులైరి. మెదటిలో ఒక గోడ కూడెను. సన్యాసినులు ఆక్రమించుకొన్న ఇంటికొకరుమై ఈ గోడ కూడెను. నిపుడు తల్లూర్పువారును, పోలీసువారును వీరిని కాపాడుటకు వచ్చిరి. అపవధ ఇంకొక రెండుయిండ్లు కూలినవి. కాపాడ వచ్చినవారు దివిక్రింద కప్పబడిరి ఎంతమంది చనిపోయినది అంతయు చదియుండుటచే అంచనాచేయ వీలు లేకున్నది. (రూటరు)

ఇంతవరకు 50 మంది నాశములకు ప్రాతికేతి. అందుకురది కేవలము తప్ప తక్కినాన్నియు కాపాడవచ్చినవారి కిచ్చును. (రూటరు ప్రత్యేకతంబి)

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేజు)

శ్రీరామా పిక్చర్ పాలెను

విజయనగరము, నవంబరు 10:—స్వకీయవిలేజు సాయంకాలమున 5 గంటలకు మా పురమున సినిమా హాటక్ ప్రదర్శనములకు మొదలుపెట్టి పెద్ద పెండాలోకటి "శ్రీ రామా పిక్చర్ పాలెను" అను పేర తెరువబడెను. ఇయ్యది శ్రీయుత తాడి అప్పల స్వామి నాయుడు గారికి జేందియున్నది. కాలక్రమమున జనులలో సినిమా, నాటకముల యొడగల అభిరుచి హెచ్చుననుకొలది ముఖ్యమున ఒక పెండాలు చాలకపోవుటచే అప్పల స్వామి నాయుడు గారు ప్రజలయొక్క కోరింతి దీర్చియున్నారు. ఈ నాట్యరంగస్థలముయొక్క ప్రారంభోత్సవము అదివారం సాయంకాలము 5 గంట జరుగడముగా జరిగింపబడెను. 600 మంది సైగా యీ సభ కరుణించిరి. శ్రీయుత దేవరకొండ జగన్నాథం పంతులుగారు జిల్లా కోర్టు ముసలుగా నున్న పి. మధుకృష్ణ నాయుడుగారిని సభాధ్యక్షులుగ నుండగోరిరి. వారికి సమాన పదవిలోనే పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు గుండాల రామవతారం పంతులుగారిని కూడ నుంచి వారిరువురిని కర్పూరమాలంకృతులుగ చేసిరి. తాడి అప్పల స్వామిగారి తరఫున ఉపద్రవ్య నూర్మలారాయణ బి. యే. గారు స్వాగతం పలికిరి. అందు అన్ని తరగతుల మనుష్యులు స్వేచ్ఛగా కలుసుకొని నాటకము, సినిమా మున్నగు ప్రదర్శనములు చలించి అనందించుచున్నది నుడిచిరి. అధ్యక్షులగు మధుకృష్ణ నాయుడుగారు పగలంత వ్యవహారములలో భిక్షావసోది విక్రమిడిసికొనుటకు మనోహరమైన నాట్యరంగస్థలములలో నున్నందున మనుష్యుల కష్టములపారదోలి మనస్సును అనందము గలుగ జేయుట కోరికను ముగిసిన కవరమునియు ఇట్టి పెండాలులు ఎంత విరివిగానున్న అంత మేలనియు ఇట్టి ప్రశోభయుక్తములగు పనులకు పురపాలక సంఘమువారే పర్యవేందించుచుండవలసియు వారు పూనుకొనవలయు ఇతరులకు పూర్వమైన సహాయము చేయవలయుననియు హెచ్చరించిరి.

సభ్యులెరకు అల్పాహారం దొసగబడెను.

ప్రాథమిక ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు తమ వాంద్యముచే సభ్యులెల్ల రంజింపజేసిరి.

నంసానం దివానుమార్పులు

9-11-80 తేదీన చాలకాలమునండి శ్రీ విజయనగర సంస్థానమునకు దివానుగా పనిచేయుచున్న శ్రీయుత యేమూరి నరసింహం పంతులు ఎం. ఏ. గారు శ్రీ మహారాజావారి ఆజ్ఞాప్రకారము వీరి ఆంతరంగిక కార్యదర్శులగు శ్రీయుత ఆళ్ల సత్యనారాయణపంతులు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. విగారికి దివాను ఛార్జ్ నొప్పజెప్పిరి. కారణములు స్పష్టముగా చెబి యువు.

తాలూకాబోర్డు

10-11-80 తేదీ ఉదయం 8 1/2 గం జరిగిన తాలూకాబోర్డు మీటింగునకు సుమారు 18 మంది హాజరైరి. శ్రీయుత పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహారాజుగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. శ్రీయుత పూసపాటి నూర్మలారాయణరాజుగారు (డెంకాడ) అధ్యక్షులై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన ముపపాదించుటకు సభను అనుమతికొరిరి. 8 సభ్యులు దీని కనుమతించినందున, అధ్యక్షులు ఈవిషయము చర్చించుటకు 21-11-80 తేదీకి సభ వాయిదాపెసిరి.

విశాఖపట్టణము

స్వదేశీ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

విశాఖపట్టణముందు స్వదేశీద్యమము విస్తరింపజేయుటకుగాను 1 వ జనవరి 1981 నుండి రెండువారములవరకు పుర మండలమున యావజీవసమితి యజమాన్యముక్రింద స్వదేశీ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము జరుపబడును. వర్తకులున్న, తమ స్వయంకృషివలన తయారుచేయబడిన చేతిపనులను ఈ ప్రదర్శనమున ప్రదర్శించి వారున్న కి వివిధ చిరునామగల కార్యదర్శిగారికి దిగువకు 29 తేదీ లోపున అందజేయున, మిషన్లువులను ఏజెంటులవారాగాని, హెచ్చువ్యయాలాగాని పంప ప్రార్థితులు. సమర్థ కమిటీలు విక్రయమునకు ఇష్టమైనచో అట్లు వివరముగ ధరలు తెల్పును పంపవలెను. ప్లాట, వసతులు వగైరా, విషయములు తెలియగోనచో వెంటనే కార్యదర్శిగారికి వ్రాయవచ్చును.

ప్రత్యేక మహిళా స్వదేశీవస్త్రములనగా చేతిపనులకు నూలుబట్టెను.

విశాఖము:—బుధిరాజు శ్రీకైల మర్రికాజ్జనరావుగారు, కార్యదర్శి, స్వదేశీవస్త్ర ప్రదర్శనసంఘము, మెయిన్ రోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేజు)

బ్రహ్మోత్సవము

తిరుపతికి మూడుమైళ్ల దూరముననుండు తిరుచానూరు అను అలుమేలు మంగాపురంలో వేంచేసియుండు శ్రీ పద్మావతీ తాయార్ల వారికి బ్రహ్మోత్సవము 16-11-80 తేదీన ప్రారంభమగును. 16-11-80 తేదీ ఆంతురార్పణ ఉత్సవమున్ను 17-11-80 తేదీన భక్తజానోహనమహోత్సవమున్ను 21-11-80 తేదీ రాత్రి బంగారు గజలక్ష్మీవాహనముపై, వీధి మెరవణ యున్ను 22-11-80 తేదీరాత్రి బంగారు గరుడవాహనముపై గజదోత్సవమున్ను 24-11-80 తేదీన రథోత్సవమున్ను జరుగును. 25-11-80 చక్రస్థాన మను, పంచమీతీర్థం స్నానమున్ను జరుగును.

సివిల్ దావా-మహాంతరంగారికి అనుకూలము

తిరుమల, తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల ప్రభుత్వ చార్య పునఃపునః ఒకరైన శ్రీమన్ తిరుమలమూర, తోళ్లప అశ్వసింగరవరద తాతాచార్యువారు, శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దాస్ జీ వారి పై 1924 సలీరం లో తిరుపతి డి. మ. కోర్టులో కర్పనెంటు ఇంజక్షన్ కోరకు దావా తెచ్చి యుండిరి. ఈ దావా 1925 సంవత్సరములో చిత్తూరు సబ్ కోర్టుకు మార్చబడినది. సబ్ కోర్టులో జడ్జిగా యుండిన అప్పజీరావుగారు వాది కోరిన మేరకు ప్రతివాది అయిన మహాంతుగారు తిరుమల దేవస్థానమునకు లోబడిన దేవాలయము లన్నిటిలోను జరుగు, ఆ స్థానములలోగాని, సాధారణ వినియోగకాలములలో గాని, ఆచార్యపురుషులను, విరాజితవారులను అగు వారితో గోష్టిలో ప్రసాదపర్యాయములు, వగైరాలు తీసికొనరాదనియు, శ్రీవార్ల మెరవణలకు పూర్వము తమ కార్యాలయమునుండి, భాగ్యభంజనోత్సవో, వీధి మెరవణగా దేవాలయమునకు రాగూడదనియు శ్రీవార్ల మెరవణ అయినపిమ్మట శ్రీవార్ల పుష్కరాలల ధరించి వీధులలో దేవస్థానం భాగ్యభంజనోత్సవో వీధి మెరవణగా తమ కార్యాలయమునకు వెళ్లరాదనియు, పర్వనెంటు ఇంజక్షన్ ఇచ్చిరి. ఈ తీర్పుపై చిత్తూరు జిల్లా కోర్టులో మహాంతుగారు అప్పలు చేసిన రెండు సంవత్సరములకాలమునకు గడచిన నెలఖరలో "న్యూస్పాం" ఐ. సి. యన్. జిల్లాజడ్జిగారు మహాంతుగారి అప్పలును అంగీకరించిరి.

ఈ దావాను దిగువ కోర్టువారు పట్టుకొనుటకు న్యాయ ములేదనిన, అద్యోక్టు జనరల్ గారి అంగీకారమును పొందక తెచ్చి యుంటున్నారనియు, మహాంతుగారి తరఫున, శ్రీయుత అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు వాదించిరి. ప్రభుత్వచార్య పురుషులతరఫున శ్రీయుత యల్. ఏ. గోవిందరావుమయ్యగారు వచ్చి హాజరయి, చాలకాలము వాదించిరి. తనకక్షిచారు నకు చాల నష్ట మనియును, గౌరవహాని మనియును ఇదివర లోనే, సుద్రాను హైకోర్టువారున్ను మూచించియుంటున్నారనియు, సుద్రాను హైకోర్టు తీర్పులను ఈ మహాంతుగారి మీదనే వుంటున్నవనియు, ఈదావాను విచారించుటకు సివిల్ కోర్టుకు అధికారముంటున్నదనియు, అద్యోక్టు జనరల్ గారి అంగీకారము ఆక్కరలేదనియు వాదించిరి. జడ్జిగారు, టెక్స్, కల్ లాపాయింటును అనుసరించి, మహాంతుగారి అప్పలును అంగీకరించిరి. మహాంతుగారికి అయిన శిర్కులున్నువాది కట్టి యివ్వవలయునని చెప్పిరి.

స్కీ-ము రూల్సు-సవరణ

తిరుమల తిరుపతివగైరా దేవస్థానములకు ఏర్పాటు కాబడి యుండు స్కీ-ము చట్టములో కొన్ని అంశములను సవరించవలయునని దేవాదాయ బోర్డువారున్ను ప్రభుత్వచార్య పురుషులలో ఒకరైన తిరుమలమూర ఆశ్వసింగరవరద తాతాచార్యుల వారున్ను చిత్తూరు జిల్లాకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేసి యుండిరి. 5-11-80 తేదీన విచారణకు వచ్చెను గాని మరల 26-11-80 తేదీకి వాయిదా వేయబడియుంటున్నది.

ఒక ఉద్యోగము

కొంతకాలము మండల కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగజ చర-భాసంఘ మేనేజరుగను వుండిన శ్రీయుత కె. రాజగోపాలాచార్యులు వారిని మహాంతుగారు దేవస్థానం ఆఫీసు మేనేజరుగ రెండువందల రూపాయలు నెలవేతముతో నియమించియుంటున్నారు.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి - బెజవాడ.

ఆంధ్ర దేశమందు అతిప్రసిద్ధము లగు మా మంతులకును మా పెద్ద క్షేమగునకును మా పుస్తకములకును నేడే వ్రాయుడు. 3

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1980 నవంబరు నెల 14-వ తేదీ ముద్రాపాటు

1. భావ్యములు

దియ్యములు		
మనుషు తెనాటి	క 45, కలది	12 00 18 40
నల్లారి	డిబ్ 42	12 14 0 35 00
శిల్లి	డిబ్ 46	14 00 35 00
రానిలు	రా. 104 1/2 బస్తా	1 12 0 0 00
నవ్వులు		14 00 15 00

2. భావ్యము సవ్యలు

కంటిలంబస్తా	1.5 ర 205	11 00 12 00
నవగలు	డిబ్	10 00 11 00
పెసలు	డిబ్	11 00 12 00
దీనుము	డిబ్	15 00 16 00
రాలలు	ర 195	6 12 0 7 00

3. నూనెపప్పులు

శుభ్రమునాన బా	1.5	105 00 110 00
నయ్యు	చ 1.5	14 00 19 00
మేరు నెనగవపు	చ 1.5	29 00 31 00
మేరు నెనగవపు	చ 1.5	88 00 90 00

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపనపు	చ 1.5	70 00 78 00
మారపనపు		40 00 42 00
మిరపకాయలు (గుంటూరు)	చ 1.5	67 00 84 00
ధనియాలు	చ 1.5	80 00 85 00
గుంటూరుచాయపప్పు	చ 1.5	21 00 25 00
అస్కాపప్పు	చ 1.5	22 25 0 22 14 0
మిరపకాయ	చ 1.5	24 00 35 00

5. ఇనుము

పట్టుకల	చ 1.5	17 80 29 00
చురం		24 00 28 80
రవుం		23 00 28 00

6. నూలు

నెం 20	కెన్సి	సింహం యాజ్	క	8 40
నెం 6	కటారి			8 40
నెం 8 1/2				3 12 0
నెం 10 1/2				4 4 0
నెం 14 1/2				4 8 0
నెం 40	చాటి			7 0 0
నెం 4	కెన్సి	మసీరు		2 10 0
4 1/2	సాంబి			4 0 0
నెం 60	కెమ్మరు			4 10 0
నెం 20	చేలపల్లె			5 0 0
నెం 20	తెలమరు			4 9 0
నెం 24				5 8 0
నెం 28				6 0 0
నెం 30	చిన్న చుట్టె	శ్రీమత		8 0 0
కోలాపుర	నెం 24			5 8 0
	నెం 12 1/2			3 12 0
	నెం 6 1/2			2 11 0
	నెం 22			5 6 0
రెండువందలు	నెం 20 1/2			5 0 0
	నెం 12 1/2			5 4 0

7. లోహములు

వెండి 100	తులం	1-కి	క 48	10 0 01 00
బంగారు	తులం	1-కి	21	8 0 21 10 0
సవరను	1-కి			18 0 0
ఇత్తడి	బా 1-కి			138 0 0 150 0 0
రాగి	బా 1-కి			287 0 0 288 0 0

8. రంగులు

అలిమేలు	స్క్రీటరులందు	అలివరయి	సింహం యాజ్	
	నీలిరంగు	1 రతి		0 10 0
	14 రతులు			1 10 0
	28 రతులు			1 20 0
	56 రతులు			1 8 0
	1 అందరు			1 8 0
కట్టుము	బా 1-కి	అవగా (అల్లి కట్టు)		3 4 0
రాగి	కి 6			1 8 0

ప్రశాసనసభ

విశ్వవిద్యాలయముల ప్రాతినిధ్యము

ఆంధ్ర, అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనబడునది ప్రభుత్వ కార్యక్రమ పట్రిక ద్వారా ప్రకటించబడినది. అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను విషయమును విశేషముగా చూచింపవలసినది. కాని చెన్నపురి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను విషయమును ఆంధ్రదేశ కౌన్సిలసభ్యులైన కొంత యోచించవలసియున్నది. వీలయిన తెలుగు మాటలాడు జిల్లాలన్నియును విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరి అరసము చూచుటకు జిల్లాలన్నియు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరెయ్యవలెనని భావించి ఏగాని కొన్ని విశేషపరిస్థితులవల్ల పశ్చిమంధ్రదేశ మంతయు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరెయ్యవలెనని భావించుచున్నది. ఇందుకు, నెల్లూరు, గోదావరి, కృష్ణ, విశాఖ జిల్లములు, గంటాపాడు ఈ జిల్లాలములకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేకముగా చేరెయ్యవలెనని చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన జిల్లాలలో అరసజిల్లాల సంఖ్య పెండింతులు ఎక్కువగను, తెలుగుజిల్లాల విధు మాత్రమే యున్నందున ఈ జిల్లాలకు తెలుగు జిల్లాలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో సహజముగా ప్రాతినిధ్యము చాల తక్కువగా యున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము లభించవలయునని, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, చిత్తూరుజిల్లాలవారు ఎప్పుటికి పాటి చేయజాలరు. పోటీ చేయుటవల్ల ఈ విజిల్లాలవారికి ఎంతమాత్రము ఉపయోగ ముండవోదు. ఇటులనే అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయ విషయములో కూడ చిత్తూరు దత్తమండల ప్రతినిధులు పోటీ చేయవోడ. కనుక కౌన్సిలసభ్యులముగ విశ్వవిద్యాలయములలో ప్రతినిధులుగా ప్రవేశించవలసిన కర్మమును చూచి గమనించవలసియున్నది. ఏ జిల్లాలవారికి విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము లభింపవో విజిల్లాల విద్యార్థులకు వారములలో తక్కిన జిల్లాల కన్సిటిగ్యును చెయవలసియున్నది. ఏ జిల్లాల మైసూరిలో పంఖ్యగాయున్నవో అటువంటి జిల్లాలకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము గలుగజేయుటకు ఆసక్తి చెందుటకు సర్దుబాటు ధర్మమై యున్నది.

చెన్నరాష్ట్రమునకు ముఖ్యభావములపట్టి విభజించిన ఆంధ్రజిల్లాల వర్గీకరించి జిల్లాలముగాను, అరసజిల్లాలవర్గీకరించి జిల్లాలముగాను విభజించవలెను. చెంగల్పట్టు ఉత్తరాంధ్రము, దక్షిణాంధ్రము, తూర్వాంధ్రము, తిరుచనాపల్లి, నేలమ, మధుర, కన్నెల్లి, కోయంబత్తూరు, మలబారు, నీలగిరి, దక్షిణకడ జిల్లాల చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన అరసజిల్లాల ఆంధ్రజిల్లాలనుండి దత్తమండలములు చిత్తూరు మాత్రమే చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరెయ్యవలెనని తెలుగు జిల్లాల విగత 6 జిల్లాలకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము మున్నది. కనుక ఉత్తర జిల్లాల లంధ్రము చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము కోరక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములోనే ప్రాతినిధ్యము కోరవలెను, పండ్రెండు అరస జిల్లాల ప్రతినిధులు మరల చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము కోరక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము కోరక అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యము కోరవలెను. చిత్తూరు కడప బళ్లారి అనంతపురం కర్నూలు జిల్లాల ప్రతినిధులకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాతినిధ్యమునకై అవకాశమునుగలదు చాల ధర్మము గానున్నది. వీలయిన చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో పశ్చిమంధ్రదేశమునకు చాల తక్కువ ప్రాతినిధ్యమునుగలదుగాక క్రైస్తవ అరసజిల్లాలకు విద్యార్థివిషయములో చాల వెదుకవలసియున్నదిగాన ఈ విషయమును చెన్నపురి కౌన్సిలసభలో చర్చనకును సందర్భములో వైదొలగిన సందర్భములకు ఆంధ్రజిల్లాల ప్రతినిధులైన తెలుగు విశాలదృష్టితో చర్చించి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునుండి వేరుచేయవలెనని చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆగమించిన నిర్ణయ, కడప, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం జిల్లాలకు కౌన్సిలసభ్యులమునకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో కొంత ప్రాతినిధ్యము సంపాదించుకొనుటకు ఆసక్తిచెందునట్లుగాక అరసజిల్లాల ప్రతినిధులు కూడ దత్తమండల ప్రతినిధులతో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ ప్రాతినిధ్యమునకై పోటీచేయవలెనని భావించుచున్నాము.

నెల్లూరు రామకృష్ణశాస్త్రి, జమ్మలమడుగు.

మానవసేవ అహింసయే?

పకలోకరక్షకుండును పరమేశ్వరునికి సృజించబడిన యనంత జీవకోటిలో మానవజాతి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది. జననమరణ ప్రవాహరూపమున సంపారచక్రమానం, చతురకొన్నవారిలో జన్మవారందఱు మరల బుట్టువారే అయినయెడల విరుద్ధముకాదు. మరణమునందలి దురాచారమునశించి, సదాచారము వెలువడునో అట్టివారు మాత్రమే పుట్టినవారగుదురు. పురుషార్థసాధనము అహింసయే. మహాత్ముడు ఆచరించుచున్న సత్యము యిదిమే. జీవులు కల్మషమునుంచి పుట్టవలయునని తరువాత బాల్యదశముందు అజ్ఞానముగల్గి యానందతమంగు జ్ఞానముతో నిండియుండును. అజ్ఞానము నశించునరకు ఆత్మారాముని సందర్శనము లభింపదు.

జ్ఞానియన్న అహింసాపరుడే. వీనికి సత్యమే జీవము వీరి చేతల పారదయా పరిపూర్ణములు. ఇట్టివారు వాల్మీకి, పరాశర, వ్యాస, భరద్వాజ, శుక, శానక, ఆత్మంగీసాదులు పరమ తపోధనులని మహాసభావులు నిత్యము ప్రలయనను మానవ లోకముధర్మములకై అనేక ప్రయత్నములుగావించి, నూలకేరములు ద్యజించి మాత్మలొక వాసులగుటచే, భూలోకమునందు యీ నీతిమాత్రములు ఆచరించువారు అటులై కొంతమంది జనులు నానాట దురాచారపరులగుటకు హేతువుయేర్పడినది.

తైరమునకు సిద్ధపరచుట

రైట్సు కోల్టార్ షేవింగ్ సబ్బుయొక్క మిగడవంటి నురుగు గడ్డముపై వెండ్రుకలను మృదువుపరచి, త్వరితముగ తైరమునకు సిద్ధపరచును.

రైట్సు కోల్టార్ షేవింగ్ సబ్బు ఉష్ణప్రదేశములకు తగియున్నది. ఏలనగా, దీనియందు గల వైద్యగుణములవలన కోతగాయములు చిముపోసి మిక్కిలి బాధ కలుగకుండ జేయును.

నేడే మీరొకరైట్సు కోల్టార్ సబ్బునుకొనిన, మీ నిత్యతైరముయొక్క శ్రమతొలగగలదు.

ఉచితము! రైట్సు కోల్టార్ 12 సబ్బు శేషర్లను బంపినవారికి రైట్సు షేవింగ్ స్క్రీమ్, లేక ఒక డబ్బా గ్రాస్సికో సేవ్ టాలోకంపాడరును 20 శేషర్లను బంపినవారికి యొకపెట్టె సాంప్రా పాడరును తిరిగిపంపవలెను. బయట యచ్చుజేయబడిన శేషర్లను మాత్రమే పోస్టుబాక్సు, నెం. 760, బొంబాయివారికి పంపవలెను. పోస్ట్ జికోరకు ఒక అణా బిల్లును పంపును.

సోల్ ఏజంట్లు :- టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్, 17 ఏ, ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

భగవద్గీత 6 అధ్యాయం 32 శ్లోకం అత్యోపమేషున పర్యుక్త స మంపస్థులియోధున గుణుంవా, యదివా దుఃఖం సయోగీవరమో మతః|| అనగా ఏ పుణ్యండు సమస్త భూతములయొక్క సుఖదుఃఖములను, తనవిగా నెంచునో అట్టివాడు వాక్యమైన ప్రీ యుడగుచున్నాడు. ఇది వాని శ్రీ రాధి ప్రాయముని శ్రీ కృష్ణభగవానులు చెప్పియున్నాడు. బుద్ధుడు అశోకుడు శివులక్రవర్తి మొదలగు మహానీయులు తమ జీవితములను అహింసకే ఆర్పించిరి. అన్ని ధర్మములు అహింసయందు నిమిడియున్నవి. కాన అహింసాపరమోధర్మః అను ప్రమాణవాక్యము గలదు. మనస్సుచేతన, వాక్కుచేతన, క్రియచేతన చేయబడునదియే అహింస. మానవజాతికి అయిన ధర్మములు. 1. యే ప్రాణిని హింస చేయకుండుట 2. భూతమయి 3. దానధర్మము 4. సత్యము 5. ఓర్పు. ఈఅయిదు గుణములుగలవారికి ముక్తికరతామలకము. విశీలికాది బ్రహ్మచర్యంతం అన్ని జీవరాసులయందు ఒకటే ప్రకారం బ్రహ్మస్వరూపము గలదు. కావున సర్వజీవుల సృష్టికిని కారణం వున్నది గాని కారణములేకుండా సృష్టింపబడు వస్తువు ఒకటిన్నీ లేదు. కొంచెం మేకలు, కొద్ది మొదలుగాగల సాధుజంతువులు యాహారము కొరకే నిర్మింపబడినవని వాదన చేయుచున్నాడు.

సోదరులారా! మీరుండు దేశమును, మీ మతమును, మీ భక్తిశ్రద్ధలను ఒక్కసారి కాంతముదిస్తో అలాగే విందుకొనడు. నిజముగా మీరు అమృతముని గ్రహించగలరు. మీలో సర్వోత్కృష్టమైన దివ్యతేజస్సుగల ఆత్మ గలదు. తదాత్మ సర్వదేహములందును గలదు. మన మీ ప్రపంచములో నెందుకు రాగలిగిమో అందులకే తపోతర జీవులుకూడా రాగల్గినవి. ఈ జానకుపాత్రకు నాలుక కుదికి మీలోగూడా బ్రతుక వచ్చిన నోడలేని యువకారి ముగప్రాణులు విలసిల తన్ను కొనుచు అమ్మా అమ్మా అని అరుచుచున్నను దయబూనక వధించుట భారతజనని దుఃఖంపరా? యెంత బాధ! ఈశ్వరుడు మానవులకొరకై యెన్నియో పథకులను నిర్మించియుండగా వాని నే మాత్రము గమనింపక దుష్టంధపరిపూర్ణములగు మధ్యమాంసములనే నేవించుకొనరా? సోదరులారా! దయబూని భూతదయాపరకలై యువాపరకీర్తినిభాగం గోరుటకు అహింసయే.

రామప్రగడ వెంకటనాగభూషణరావు.

సామర్లకోట చందాదారులకు

విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందాధనము సరియైన వాయిదాలో పనులు యివ్వనట్లు మాకు యేజంటు కంపెనీ స్టేటుమెంటుపల్ల తెలియుచున్నది. కాన దయచేసి ప్రతినెలయు చందాపైకము ముందుగానే చెల్లించి పత్రిక స్వీకరింపవ్రార్థితులు. - వ్యవస్థాపకుడు.

మధ

రసభరితమగు మాసపత్రిక

8 వ సంవత్సర (కార్తీకము) వెలువడినది.

మాదిరి పత్రిక ఉచితము

నం|| చందా ౧ రూపాయి మాత్రమే

“సుధ” కార్యాలయము,

తపాలు పెట్టె 287, మదరాసు.

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పనృతము - మేనాము, నిక్కాగ, నిప్పుర్రువ, శుక్లనవ్వు, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి యంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రులముల డబ్బీలు 1-4-0. పాలనుగంధి లేహ్యము - రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. పనామేనాము, మేనాపాడలు, ముప్పలు, యితరవర్మలొగములు, కీర్ణనవ్వులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 రుల డబ్బీలు 1-4-0. ౧. పి. భిర్లుం వేరు, డి.డి. ఏ. అందుకోఆయుర్వేదసమాఖం, తెలిపేది - నెల్లూరుజిల్లా

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గవేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు సెగ్మెంటులను నివారించి మూత్రము నిడుచుచున్న వ్యక్తులకు పోటు, చుంట్లు, చురుకును యింజక్షన్ లతోను పిచికారితోను నిమిత్తము లేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-5 రు. 8-0-0.

మూర్ఛారోపము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఛనైనను ఎన్నిసార్లు త్వరమునండియున్న మూర్ఛనైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. సీసం పరిపూర్ణ ముందు రు. 8-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలకేగాక యితరవిధములైన పొడలకు గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పూర మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మృదువు చేసి చూపును. డబ్బీ 1-5 రు. 1-0-0. ఏ జెంట్లు కావలెను. 3

శ్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక

సంపాదకులు,

డాక్టరు కే. యస్. కేసరి

ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే

'గురుకులమ్' కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు నెం. 752

ఎస్కూరు, మదరాసు.

ఏజెంట్లు కావలెను

కలకత్తా, యెన్ ఫ్రైయెంజ్, చేయి కాలి ఫ్లూకొనుట. పంజాబ్ లో మొదలగు వ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుకొనిపోయిన "బామ తైలమునకు" సమమును ముందు కరెక్టియం లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్న డబ్బీ 1-5 ఆటాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, కోబా చెందు, ఇంగ్లీషు మందులు పలనరకులు సల్పారీ, నైట్రిక్ మొర్రాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 63 సం. నైపునాయునివిధి, మద్రాసు.

చివరుకాదని రుజువుచేయువారలకు సొమ్ము వాషను

"రిజిస్టర్ లేవకు" రిస్కు గడియారము 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. కోల్డ్ గోల్డ్ చేయిను తో ధర రూ 4-2-0. ఒకే డబ్బా 3 గడియారములు కొనుపారీ రూ. 12-0-0.

ప్రకాశం వాచ్ కంపెనీ, 18 వీలు సావుకార్ పేట, మద్రాసు.

ముక్తిదేవము మున్నగు మర్యాదముల వలన కలిగిన నపురానకత్వమును, ఊహనికాకలను, నరముల నివర్తనము, కుక్షనష్టములను తగ్గించి, రక్తశుద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. 80 కులముల శిష్యాము 8-0-0.

ఆనందపార్వతీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

రాండుటేబిల్ సభ

సార్వభౌముని ప్రారంభోపన్యాసము

రుక్మి, నవంబరు 12:— ప్రభువులపథలో నున్న రాండు టేబిల్ సభలో సార్వభౌముడు రాండు టేబిల్ సభను ప్రారంభించి ఇట్లు పర్యవేక్షించెను:— ప్రభువులపథ కావలె ప్రజాసమూహము అయిన రాకెట్ వేచియుండిరి. ఈలోపుగ భారత ప్రతినిధులు తమ దర్బారులను తోటి తరతరమున ప్రవేశించిరి. గ్యాలరీలోపల ప్రధానామాత్యుడు ఆసీనుడాయెను. సింహాసనమునకు కుడివైపున కూర్చుండెను. గుజ్జునాథము ఆకృతిగ బల్లలకు ప్రతినిధులకు స్థానములకు ఏర్పరచిరి. ఈబల్లలు సింహాసనమునకు ముందు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఆబల్లలకు ట్యూను మరీకొన్ని బల్లలు, స్థానములను ఏర్పరచిరి. మొత్తము 86 గురు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఇందులో సంగనములకుండి 16 గురు ప్రతినిధులును, బ్రిటిషు ఇండియానుండి 57, బ్రిటిషు పార్లమెంటు ప్రతినిధులు 13 గురును గలరు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులలో రాంజే మగ్దూనాల్లు, హెండర్స్ టా, డబ్లివుడ్ టెక్, క్లిలప్రభువు, రిడింగ్ ప్రభువు లున్నారు. మధ్యాహ్నము సార్వభౌముడు రాండు టేబిల్ సభ ప్రవేశించెను. సింహాసనము ఆలంకరింప బోయినపుడు సభనా రందరను లేచి గౌరవించి ఆయన మాట్లాడుచుండగా అందరను నిలబడిరి.

సార్వభౌముని యుపన్యాసము

న ఇట్లు జెప్పెను:— నా సామ్రాజ్యముయొక్క రాజధానిలో సంతానాధీశ్వరులు భారతీయుల ప్రతినిధులను ఆహ్వానించి పార్లమెంటు భవనము న సమావేశమైన మంత్రులతోను, పార్లమెంటులోనున్న ఇతరపక్షముల ప్రతినిధులతోడను వారి సభను ప్రారంభించగల్గినందుల కెంతయు సంతోషి జేయుచున్నాడను. భారతభూమియందు సార్వభౌముడు ఎన్ని సార్లు ముఖ్యమగు సభలను గావించెను. కాని ఇప్పుడు బ్రిటిషు భారత రాజకీయతైలు, సంసానాధీశ్వరులు ఏడుగురు ఒకచోట ఒకే బల్లలపై సమావేశమై భారతదేశ భావిరాజ్యాంగవిధానమును ఆలోచించి ఏ ప్రకారమున దాని నేర్పాటుజేసిన బాగుండునా యని నాపార్లమెంటు తెలిసికొని ప్రతినిధులకు పరదరును ఒకరినొకరిని తేసికొని సమావేశమైయున్న ఇదివరలో ఎన్నడును ఇట్లు సమావేశము గాలేదు. భారతదేశ రాజ్యాంగాభివృద్ధికి కాసనసభ కెంత సహాయకరములో నేను పది సంవత్సరములక్రిందట నా భారత సామ్రాజ్య కాసనసభకు సందేశ ముపి తెలిపి నాడెను.

ఈ జాతి జీవితమందైనను 10 సంవత్సరములకాలము చాల స్వల్పకాలము. కాని ఈ పదిసంవత్సరములలో ఒక ఇండియాలోనే గాక బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ లోనైన అన్ని జాతులవారల కాలక్రమముగ ఏర్పడు ఆశయములకంటె ఎక్కువగా అతిక్రమముగ ఏర్పడినది గాన 10 సంవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభించిన పనిని అప్పుడనుకొన్నదానిని మదింపుచేసి ఆ ఫలితములను పర్యాలించుట విశేషమైనదని జెప్పినచో ఈ సంతతి వారు ఆశ్చర్య బడ న కక్కరలేదు. ముందు కర్తవ్యమునుగూర్చి కొంత ఏర్పాటుచేయుటవరకు గూడ తోచినది. అట్టి పర్యాలించనను నైపున కమిషను వారు ఇటీవలనే గావించిరి. ఇప్పుడు మీ ఎదుట వారి నివేదికయు ఇతరుల నూచనమున్నది. వీరిప్రకారము సాధింప బూతుకొన్న పని చాల ముఖ్యమైనదని ప్రత్యేకముగ నేను జెప్పనక్కరలేదు. మీ ఆలోచనసభలములవలన బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ భాగ్యోదయనంతయు ఆధారపడియున్నదని మీరందఱును ఎరిగిన విషయము. ఈసమానాశయములతో అందరను నేను సోదర రాజ్యములందున్న నాప్రభుత్వముల ప్రతినిధులందఱును సమ వేతముగల సభసమావేశముని నాకు తోచుచున్నది. మీకాధ్యక్షమనవలెను శ్రద్ధతో ఎక్కువ సావధానితో ఆతురతతోను గొప్ప నమ్మకముతోను కనిబెట్టి చూచుచుండును. ఇండియాలోనున్న నా ప్రజల జీవితముల నావహించిన భౌతిక పరిస్థితులు నాకంతయు సంబంధించినవి. రాజోవు మీదర్శులలో మీ ఆలోచనలయందు గోచరించుచుండును. రాజ్యాంగములోనున్న జాతులు, కులములు, మతములవారి యొక్కయు, శ్రమింతులు, బీదలు, బువంతులు, దుర్బలులు, భూస్వాములు, రైతులు, కర్షకులు, పట్టణములందును ప్రజలు, స్త్రీపురుషులు, మెజారిటీ, మైనారిటీల న్యాయముగ పాట్లనుగూర్చి నానుననుచో జెట్టుకొంటిని. ఈవిషయములే నాకు చాల ముఖ్యము. స్వరపరిపాలనమునకు నిజముగ పునాది అట్టి వివిధాశయములు, అన్నియు పరస్పర బాధ్యతతో గూడుకొన్న ఆశయములు గ ఏర్పడుటలోనూ, వాటిని గుర్తించి నెరవేర్చుటలోనే యున్నది. ఇది నిశ్చయము. సందియములేదు. మీ చట్టలన్నియు ఈ ఆశయములు నెరవేరుటలకు తోడ్పడుగాక. ఇట్టి పునాదిపైన ఏర్పడిన భారతదేశ భావిప్రభుత్వములను భారతీయులకు నాయకులు నెరవేరుగాక. భారతదేశ ప్రజలకు నేతజేసినట్టి మహానీయునియు, నాప్రియజనుల సౌఖ్యమును విశ్వర్యమును

పెంపొందజేసినవారనియు చారిత్రక గాక. ఆధునికముగాను వివేకమును, బుద్ధిని, సుస్వాభుత్వమును అపారముగ ప్రసాదించుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇట్లు పర్యవేక్షించి సార్వభౌముడు మరలెను. ఆపిదప రాంజే మగ్దూనాల్లుగారు ఈసభకు అధ్యక్షులుగ నుండవలెనని పాటియాలా మహారాజు పాపరాధింప ఆగాఖానుగా రనువదించిరి.

రాంజే మగ్దూనాల్లుగారు

సభవారి కృతజ్ఞతను సార్వభౌమునకు తెలుపుచు ఇట్లు నడిపెను:—

మన ఆందరిమీదను గొప్పబాధ్యత పడినది. మన విత్తుడు నూతనచారిత్రోదయమునందున్నారమనె జెప్పవలెను. భారతదేశమును స్వరపరిపాలనమునకు తయారుచేయుటయే యిది బ్రిటిషు రాజులు, రాజకీయవేత్తలు ఆశ్రితమును ప్రకటించిన విషయము. స్వప్రముగ అందరకును తెలిసినవిషయము. అయితే ఈపనిలో చాల నెమ్మదిగ ఆలస్యము గావించుచున్నారని ఎవరైన ఆనుచో కాశ్యతముగ ఏర్పడు ఏపరిణామమైనను నెమ్మదిగానే జరుగునని నేను బదులుజెప్పుచున్నాడను. భారతదేశము రాజ్యాంగపరిణామమున వ్యక్తిత్వమును జాపగల పరిస్థితు లేర్పడినవని విషయమును గుర్తించుటకు మన విచట జేరవలెను. అట్టి సంగతిని తెలుపుటకు ఒకరినొకరిని తేసికొనుటకు ఇదట గూడవలెను. ఆ ఒకరినొకరి ఎట్టిదైనను ఇది మంచివిగాదు. లేక ఎక్కువగా అధికారము నిచ్చునదిగా యున్నదని ప్రజలనవచ్చును. వారి నట్లననిండు. మనము ధైర్యముగ భీషంతులను, విజ్ఞానముగ ప్రజలతో జెప్పవలెను.

కాసనోల్లంఘనము విఘాతమునకు మార్గము. సాంఘిక మనోభావములను నాశనముజేయును. అనగా సాంఘిక చిత్తవృత్తి నాశనమునకు. ఈ చిత్తవృత్తి నుండియే రాజ్యాంగవిధానము ఏర్పడుచున్నది. రాజ్యాంగాభివృద్ధికి మూలాధార మిదే. దీనిమీదనే దేశములో పరిపాలనమంతయు ఆధారపడి యున్నది. సహకారమును జాతువారే పురోవృద్ధికారకులు, కుడకు విజయము చేకూరునని వారి కెక్కువ నమ్మకమున్నది.

ఇతర స్వాతంత్ర్యసంస్థలకు సంబంధించిన సమస్యలలో గూడ ప్రజలు భిన్నాభిప్రాయములతో సమంజసముగ ఇచ్చి పుచ్చుకొనుచు భిన్నాశయము లన్నిటిని సమన్వయింప జేసికొని వికమత్యముతో నుండిరి.

“ప్రభుత్వ క్రిపరాయిత్యమునను సార్వభౌమునిపట్ల కామన్వెల్త్ జాతులన్నిటిని భక్తితో నుండునటులజేయు పాశముల బలమును మనము గ్రహించు నటుల సార్వభౌముడు యనభవ వచ్చుటచే నీలెనది. దోషినియను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ఈసభకు వచ్చుటచే కామన్వెల్త్ లోనున్న సోదరరాజ్యములపట్ల వారికి గల సహృద్యానము వెల్లడియగుచున్నది. వారు మన ప్రయత్నములనుజూచు నాసక్తితో నున్నారని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల ప్రతినిధులతో కలసి సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధులు ఆలోచించుట కిదే ప్రథమము. ఇండియా అంతయు ఒకటిగ ఏర్పడుచున్నదనుట కిది నిదర్శనము.

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులను నే జూచినపుడు, భారతదేశములోనున్న వివిధసంఘములు, భాషలు, ఆశయములు జాపకము వచ్చినవి. మొదటి ఆంగ్లేయపక్షము భారతదేశములో అడుగిడినపుడు భారత తత్వవేత్తలు, పాలకుల మనములను భారతీయుల ఆశయములు భారతదేశము గ్రేటు బ్రిటనుతో కలసి తిరుగుటచే మరింత త్వరితగతిన నిజరూపమును దాల్చెనని గూడ జెప్పగలదను.

మేము భారతీయులను గాకున్నను, భారతదేశ గౌరవమును పెంపొంద జేయగోరుచున్న మేము పార్లమెంటులో నున్న మూడుపక్షములకుండి నియమింపబడితిమి. వారి యము, పోటీచేతనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిధానము నిర్మింపబడినది. ఇదంతయు అటుండనిండు. కామన్వెల్త్ లోనే నేనాముగనుండి భారతదేశమును పురోవృద్ధికిదెచ్చుటకు మనమందఱు ఒకేబల్లదగ్గర ఆదేపనితో వచ్చి ఆలోచించుటకు వచ్చుటయే ఆయుధివృద్ధికి దృష్టాంతము. ఒకరినొకరిని తేసికొనుటకు గూడ ప్రోత్సహకరముగ నున్నది. ఇదివరలో కొపములను, అంధకత్వముచేతనో లేక కావలెనని దుకుద్దేశ్యముతోనో కొన్ని సంగతులు వదింపబడినవి. వాటినిన్నిటిని ఈబల్లదగ్గర మనము మరచి పోవలయును. మన ప్రజల మంచి రాజకీయ విజ్ఞానమునకు ప్రతిభిక్షకుల తగినటులు ఈ సభ జరుగుగాక. మన రెండు జాతులకును ప్రపంచము జాతువున్న మర్యాదను మరింత ఇనుమడింపజేయుటకు ప్రయత్నించవలెను.

సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు బర్మాప్రతినిధులు గూడ ఉపస్థానించిరి.

మృదుమహారాజుగారు

ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— ఈ సభ విఫలమగుటకు ఇంగ్లండు గాని ఇండియాగాని జాడజాలరు. జును ప్రజలుగ జోగితిరవలెనే జోరుచున్నారము. మన మందరము పరస్పర విశ్వాసముతోను సుహృద్భావముతోను ప్రవర్తించవలెను. మనము అవశ్యము ఇచ్చి పుచ్చుకొనవలెను. ఇది జను ప్రదయగుచో ఇండియాకంటే ఇంగ్లండుకే ఎక్కువ లాభము. సభ భగ్నులగుచో ఇండియాకు గూడ ఇంగ్లండుకు కలుగునట్లు లే నష్టము కలుగును. మన విచలు యుద్ధముచేయుచు సంద్రికై పమావేళమైనవారము గాము. ఉభయుల లాభముకొరకు మన విచలు భాగస్వాములగు సహవేళమైతిమి. ఇచ్చి పుచ్చుకొని ఉభయులము లాభమును బడయుటకు కూడివారము.

బరోడా గెయిక్వారుగారు

ఇట్లు నడిపిరి:— సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిషుభారతీయుల అశేషములను ఉదారభావముతో ఆంకితమిచ్చిననే సార్వభౌమ కాగలవు. భారతీయుల విశ్వరూపులను నన బలపరిచి యిది విజృంభియ రాజిగారు. వచ్చించిన ఘనవాక్యములు. ఘనమందరము అట్టి ఘనకార్యము నెరవేరుటకు సుహృద్భావముతో పరస్పరవిశ్వాసముతో ఒకేమనషులతో కృషిపల్పవలెను.

సర్ మహాస్వామి అక్కరు ప్రాదేశికా రిట్టు వాకొనిరి:— సార్వభౌమనిపట్ల సంస్థానాధీశ్వరులకు గల స్నేహపాఠములను ఎవరును భేదింపజాలరను నేను నానాజ్యోతజలకు, ప్రపంచమునకును అభయ మిడుచున్నాడను. మరియు తమ సహృద్ధులతో స్వతంత్రముగ నన్న సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిషుభారతీయుల అశేషములపట్ల నిండు సాధుభూతిని జూపుచున్నారు. వారితో కలిసి ఘోరములందీయగా విగ్రహులకు తప్పక కృషి సల్పెదము.

గొల్ల శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు

ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— భారత ప్రజలు స్వ ఆపాహముల తో గూడుకొన్న ను రెండు ప్రకటనలు మనకు జ్యోతిగ నున్నవి. వానకు మార్గదర్శకముగ గన్పించుచున్నవి. ఆరెండు ప్రకటనలను సార్వభౌమని ప్రభుత్వ సమ్మతిని బడవినవే. మొదటి ప్రకటనను రాజప్రతినిధి చేసినది. 1917 వ ప్రకటనము ప్రకారము భారతదేశ రాజ్యాంగ విధానము దొమరియను ప్రభుత్వమనియే రాజప్రతినిధి ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనము వాడొక సంవత్సరముక్రింద గావించెను. రెండవ ప్రకటనను నాతిడు ఈసంవత్సరము జూలై మాసములో గావించెను. భారతదేశము తనంతట తాను నిర్వహింపజాలని కాఖలను మినహాయించి ఎంతవరకు వీలగునో అంతవరకు తన వ్యవహారములను స్వతంత్రముగ వ్యవహరించుకొనుట కధికార మియ బడుననిరి. ఈరెండు ప్రకటనలను మనము ఉదారభావముతో అర్థముచేయుటచే మనపని అయ్యింది క్రియార్థపమును దాల్చునట్లు మనము ధైర్యముగ ప్రయత్నింపవలెను.

బర్మా ప్రతినిధి యావాపేగారు ఇట్లు చెలిపిరి:— ఇచట స్నేహముతో జరిగిడి చర్చలు అడ్డంకిని తొలగించిన సమస్యను పరిష్కరించగలవు. ఒకే యభిప్రాయముతోనున్నచో ఈ సమస్యలు పరిష్కారము గావు. ఇంగ్లాండుపట్ల స్నేహముతో ప్రేమతో జూచుచున్నారము. త్వరలో గ్రేటు బ్రిటను సామ్రాజ్యము ఇతర దొమరియనులతో పమాన భాగస్వాములగు నుండగలమని ఆశించుచున్నారము. (చైర్మన్)

పుంసత్వ ఖర్జూరకాయలు
పునర్జన్మము

సపుంసకత్వముచే చింతి పడనేల? లోక ఖ్యాతి గాంచి గొండిపోయిన పచ్చిక వృక్షముపడిన దోవిధము గా మెలమనో అదే విధముగా ప్రాణ హత్యకు పూనిన అనేకులకు పునర్జన్మము కలిగించి అగ్ని మైన పంపార సౌఖ్యమునుకూడ గలిగించియున్నది. కామలు 22 కిలీ దిక్కు 5 అమృతతిల వై పూతకు యుపయోగించును. ఇది మంచి గుమచ్చినట్లు అనేకులు ప్రశంసించుచున్నారు. ఖర్జూరపు కాయలతో అమృతతిల రాస బాణము కల సీసా 1-కి రు. 8. రెండు మందులు తెప్పించి వారికి పోష్టభిర్చు లేదు.

యినాందార్ మూనాని మెడికల్ ఫార్మసీ,
కార్యకేంద్రం, (చిత్తూరు జిల్లా).

LACTOGEN

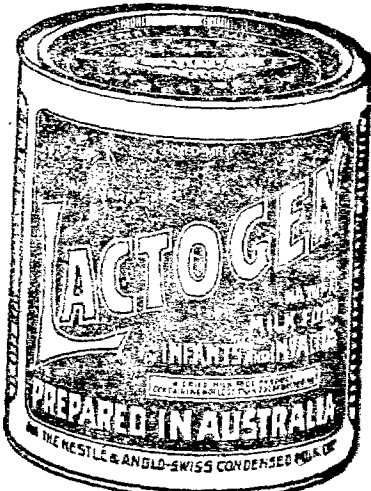
బలమున్ను, ఆరోగ్యమును గల పిల్లలు తల్లిదండ్రులకు అనందకరము; కుటుంబమునకున్ను, శృహమునకున్ను సౌఖ్యకరము. శిశువులు బలమానున్ను, ఆరోగ్యమున్ను కలిగి పెరుగుటకు వారి పనితనములోనే వారికి తగుమైన ఆహారము నియ్యవలయును. లోకముందలి ప్రతి దేశములోను వేలకొలది కృతజ్ఞతగల తల్లులు తమ పిల్లలకు ఇదివరకు ఇచ్చియు, ఇంకను నిచ్చుచుండెడి అద్భుతమైన ఆహార మగు "లాక్టోజెన్" ఆలస్యముచేయక మీ శిశువునకు ఈ రోజునే ఇచ్చుట కారంభించు

తల్లిపాలకు తుల్యముగ నుండునట్లు మార్పబడిన అప్పటపు ఆవుపాలే, "లాక్టోజెన్". తల్లిపాలవలెనే ఇదియును అంత సులభముగ జీర్ణము కాగలిగినదియు శిశువులకు వారి పుట్టుకనుండి ఎక్కువ నమ్మకముతో ఇవ్వతగినదియు అగును.

ప్రాణాధారవస్తువును విటమిన్లు "లాక్టోజెన్"లో అపరిమితముగా స్వాభావికముగానే కలిగియుండుటయే గాక, ముఖ్యముగా విటమిన్ "డి" (Vitamin "D") యధేష్టముగా కలిగియున్నది.

పిల్లలను అందశాలులుగా చేసెడి, "లాక్టోజెన్" మీ శిశువున కిచ్చినట్లైన మీ బిడ్డ యితరులకంటే మేలిమిగ నుండును.

శిశువును గురించిన ఒక రమ్యమైన చిన్న పుస్తకమునకు, "నెస్టిల్స్", "తపాలు పెట్టె 180, మద్రాసు"కు వ్రాయుడు. ఒక పుస్తకము ఉచితముగా పంపబడును.

"పాండుమార్కు" పెంకులనే కొనుదు

సాగసునంద, ఉపయోగమునందు, మితవ్యయమునందు వీనికి నమానమైన ఇంటి వైకష్ట్య మరెద్దియు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS LTD., } FEROKE, ALWAYE, BANGALORE.

ఏజెంటు:—నాళం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.

(Largest Indian Manufacturers)

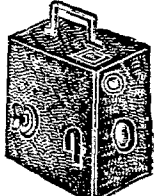
కొన్ని జిల్లా ఏజెన్సీలు కాళిగానున్నవి.

అనుభవమవసరములేదు

శ్రేష్ఠముగు చిత్రములు తీయుటలో పూర్తి నివ్వగలము.

వియోగ్రాఫ్ కెమెరా

వలన ఫోటోజీమిటు సులభము, చౌక గూడనైయున్నది.

ప్రపంచముంతటిలోనుండు కెమెరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమెరా చాలా చౌకమై యెవరైనా దీనిని ముఖ్యముగ నుపయోగించుచున్నది. 3 1/2 + 2 1/2 అంశ కొలతల ప్లేట్లపై రమ్యముగు చిత్రములు తీసిన ముఖ్యముగ కెమెరానీకు వీలగును. ఈ మోడల్లో శ్రేష్ఠమైన కాన్వెన్యెన్స్ యున్నది. ఇట్లుచేసి పట్టుకొని, పూర్తియైనట్లైతే, వారికి ఉన్న వ్రాతములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రు. 5/- చిత్రకళాప్రేమియును ఇచ్చి తన జరుపవలెను.

P. L. SHARMA, Aligarh (U. P.)

స్వల్ప ధర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!

100 & 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముగ్ధులవరకు అందరి మందును, మలబద్ధము, పడినెము, గడ్డు, గూరలు, శీతల ముచే కాళ్ళు లాగలు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందునొప్పి, ఆహారతగ్గుకొనుండు తలనొప్పి, చలిబ్వరము, బ్వరము, క్షేమ, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులతో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులలో మందలవినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంకు లగుదురు ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపాసకత్రమును చూడుడు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతి మాత్రలోవలన దొరకును. పాట్లమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతాసవం:— మొదడుతు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాణము రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. పంశీతపాకుల కంకష్టరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడనుపాడను ఉత్సాహమునింపును. అలసత్వమున స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) నుట్టాడనుగాని నడువనకాని పిల్లలకు పంజీవంబోటి 6 బొట్టల సీసా 1-కి రు 1-0-0 పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

అమృతాంజనము

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందులు అనేకములు బయలుదేరినవి. మా స్వచ్ఛమైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవారు మైసూరు కనిన శ్రీమదుమార్కును పరీక్షించి కొనగలరని హెచ్చరించుచున్నాము.

మనోజయ, అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

లైట్ ఆఫ్ ఏషియా ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

స్థాపితము 1913

హెడ్ ఆఫీసు: స్టీఫన్ హౌస్, కలకత్తా

తక్కువరేటు ప్రీమియము, ధారాళమైన పాలిసి వరతు. 100 కి 50 చొప్పున బోనసు ప్రాచీగా యివ్వబడును.

ఆంధ్ర జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజెన్సీ పుచ్చుకొనుటకై ఆనుభవశాలి కావలెను.

LIGHT OF ASIA INSURANCE Co. Ltd.,
HEAD OFFICE:—STEPHEN HOUSE— CALCUTTA.

సంతానం పుట్టకుండా 106-1

‘కాంట్రా నెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన నురక్షితోపాయము.
18 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

డి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సోల్ ఏజెంట్.

ది సోషల్ వైజ్మన్ సిండికేట్.

ఎలక కమిటీలు అండ్ డ్రస్టిస్టులసంఘము, మద్రాసు.

ఆమోఘము! అద్భుతము!

మలేరియామాత్రలు

కృయివాగాని రస విష గంధక పామరములు గాని కత్తి యలేదు. సుధమాతికలతో సిద్ధముచేయబడిన సిద్ధోపధము. మంత్రించినట్లు పరిచేయును. ఒక్కమాత్రతోనే జ్వరము పోవును. మూడుమాత్రలకంటే వాడనక్కరలేదు. వెల 20 మాత్రలు రు 1

ఆయుర్వేదకుటీరము, తణుకు, పశ్చిమగోదావరి.

నుహోపాధ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట

రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు

అముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8 0 0
శృంగార వైషద్యము వ్యాఖ్యతో	6 0 0
కథాసరిత్సాగరము వచనము రి వాల్యం	8 0 0
ప్రతాపరుద్రుడు నాటకము	1 4 0
ఉత్తర రామచరిత్ర నాటకము	1 0 0
మేఘసందేశము సంపూర్ణ వివరణముతో	2 8 0

కేటాను వలయువారు వే. వేంకటరావు

4 మల్లి కేశ్వర వీధి, జి. డి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

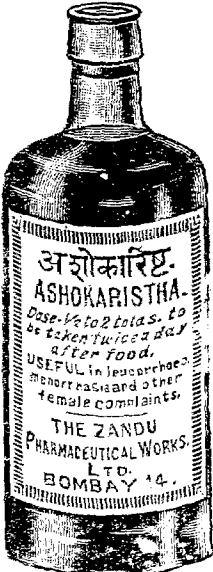
జలకులభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! కీరములలో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైత్యకాళకు ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అక్షిణము, అరుచి, ఆత్మలీలం తలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, వక్రిగ్ధులు, పర్యాంగములయందు జలక్షయము, పిక్కులు, పొర్రులు, తామలు, శిరస్సు, క్షేర్లు, అక్షులు, మొదలగు వానియందు కలిగిగడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవ జ్ఞోషధులుగుటచేతనే కరమసాంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, ఎలకట్టు బోడు, నిడుమొల, (కృష్ణాజిల్లా)

జాం దూ గారి అశోకారిష్టము

(శైవ జ్యోతిర్నామ)

స్త్రీలకు కలిగే సర్వవిధ దుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టానిక్-సెంటి డివ్యామధము. మరెన్ని స్త్రీల బహిష్కరణముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును. దీని సుపయోగించుటచేత గర్భవీసతను బోగొట్టి గర్భము భరింపజేయగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తు లగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వాడక అద్భుతమైన బాము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold everywhere
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. డి. మద్రాసు.

పజ్జీ ఏజెంట్లు:—అనంతపురం—కే. రామకృష్ణమాచార్యులు, మచిలీపట్నం—కే. వి. మాణిక్యరావుగారు, కౌకినాడ—లక్ష్మీనారాయణ అండు కంపెనీ, సర్కిల్ పేట. గుంటూరు—ధర్మవరం—వైద్యం హనుమంతరావుగారు, తణుకు—టి. సత్యనారాయణగారు, నరసాపురం—వై. సత్యనారాయణగారు, నెల్లూరు—డి ఆరియన్ ఫార్మసీ, మదనపల్లి—ఓ. పట్టాభిరామయ్య అండు సన్సు, చెజనాడ—శ్రీ చంద్రమౌళీశ్వర అండు కంపెనీ, రాజమండ్రి—ఈశ్వరదాసు అండు కంపెనీ, మెయిక్ రోడ్డు, తెనాలి—కృష్ణాఫాస్ఫేట్ ఫ్యాక్టరీ, పాలకోలు—వి. వి. నారాయణ అండ్ సోన్స్, వి. వి. ఎస్. స్వామి. ఏలూరు—చౌదరి కంపెనీ.